

Česká zemědělská univerzita v Praze

Fakulta lesnická a dřevařská

Katedra lesnické a dřevařské ekonomiky

**Analýza sdružování drobných vlastníků lesů za účelem
společného hospodaření na lesním majetku v České
republice a v zahraničí**

Diplomová práce

Autor: Bc. Lukáš Hruška

Vedoucí práce: Mgr. Ing. Michal Hrib, Ph.D.

2022

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Fakulta lesnická a dřevařská

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Lukáš Hruška

Lesní inženýrství

Lesní inženýrství

Název práce

Analýza sdružování drobných vlastníků lesů za účelem společného hospodaření na lesním majetku v České republice a v zahraničí

Název anglicky

Analysis of Small-Scale Forest Owners Associations for the Purpose of Forest Property Joint Management in the Czech Republic and Abroad

Cíle práce

Cílem práce je analýza současného stavu vlastnických poměrů k lesnímu majetku se zaměřením na lesy drobných vlastníků v České republice. Dalším okruhem zkoumání bude komparace právních předpisů, které umožňují sdružování drobných vlastníků lesů v ČR a v okolních lesnicky relevantních evropských zemích.

Práce bude obsahovat výsledky vlastního průzkumu mezi vlastníky drobných lesních majetků a zaměřit se na problematiku podpor pro možné sdružování těchto majetků.

Metodika

Základním metodickým přístupem bude komparační analýza právních předpisů platných na našem území pro možnosti sdružování drobných vlastníků lesů. Cílem zkoumání bude také analýza dotačních možností a podpor pro sdružování vlastníků lesů v ČR a v okolních zemích.

Pro průzkum mezi vlastníky lesů budou použity metody sociologického výzkumu (např. dotazníkové šetření).

V diskusi bude autor konfrontovat zjištěné zkušenosti z českého prostředí se stavem problematiky sdružování drobných vlastníků v zahraničí zejména v některých postkomunistických zemích střední Evropy.

Práce bude zahrnovat také návrh (de lege ferenda) změn v zákoně o myslivosti případně v dalších předpisech zaměřených na tuto problematiku.

Harmonogram:

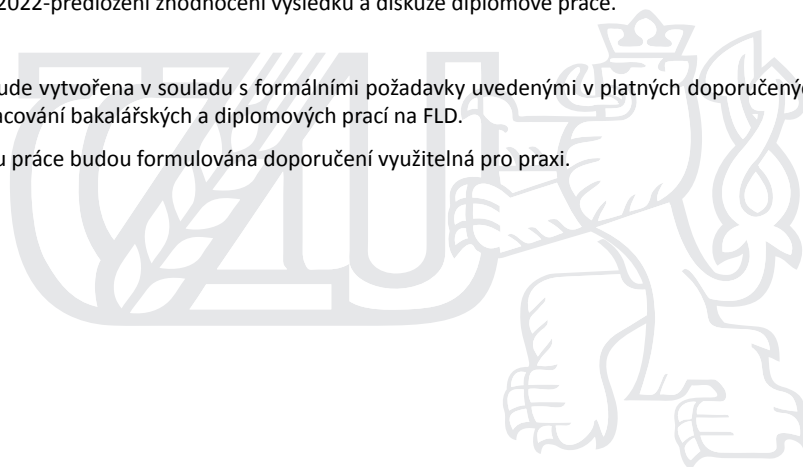
Duben 2021-leden 2022-získání dat, sběr dat

Leden 2022-předložení literární rešerše a zpracovaných dat ke kontrole

Březen 2022-předložení zhodnocení výsledků a diskuze diplomové práce.

Práce bude vytvořena v souladu s formálními požadavky uvedenými v platných doporučených pravidlech pro zpracování bakalářských a diplomových prací na FLD.

V závěru práce budou formulována doporučení využitelná pro praxi.

Doporučený rozsah práce

40 – 60 stran vlastního textu bez příloh

Klíčová slova

dotace v lesním hospodářství, komparační analýza, lesní právo, podpora hospodaření v lesích

Doporučené zdroje informací

- DROBNÍK, J. – DVOŘÁK, P. – ČESKO. LESNÍ ZÁKON (1995, NOVELA 2009). *Lesní zákon : komentář*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010. ISBN 978-80-7357-425-3.
- Koncepce státní lesnické politiky do roku 2035. Ministerstvo zemědělství ČR. [on line]. Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/file/646382/Koncepce_statni_lesnicke_politiky_do_roku_2035.pdf [citováno dne 29.04. 2021]
- KUBAČÁK, A. JACKO, K. Restituce zemědělského a lesního majetku. 2. upravené a rozšířené vydání. Praha: Ministerstvo zemědělství, 2012, 276 s., ISBN 978-80-7034-090-1
- MATĚJČEK, J. – PRČINA, A. Lesnicko-dřevařský sektor a Evropská unie. 2. aktualizované a přepracované vydání: Praha, Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti, v. v. i., 2008, 348 s. ISBN 978-80-86461-96-0
- MATĚJČEK, J. SKOBLÍK, J. Sdružování vlastníků lesů. Proč a jak. 1. vydání. Ministerstvo zemědělství, 1997, 140 s.
- Metodika sdružování vlastníků lesů [on line]. Dostupné z: <http://old.uhul.cz/poradenstvi/metodiky/SVL.pdf> [citováno dne 25. 5. 2014]
- STAV A PERSPEKTIVY INOVACÍ V LESNÍM HOSPODÁŘSTVÍ (2007 : PRAHA, ČESKO), – JARSKÝ, V. – ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE. LESNICKÁ A DŘEVAŘSKÁ FAKULTA. *Stav a perspektivy inovací v lesním hospodářství : sborník referátů ze semináře s mezinárodní účastí : Praha, 25.9.2007*. V Praze: Česká zemědělská univerzita, 2007. ISBN 978-80-213-1708-6.
- VAŠIČEK, J. – OLIVA, J. – ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE. LESNICKÁ A DŘEVAŘSKÁ FAKULTA. *Lesnická politika*. V Praze: Česká zemědělská univerzita, 2017. ISBN 978-80-213-2741-2.
- Who owns our forests? Forest ownership in the ECE region. Geneva Timber and Forest Study Papers. United Nations, 2020, 196 pp. ISBN 9210048288 [on line]. Dostupné z: <https://unece.org/fileadmin/DAM/timber/publications/SP-43.pdf> [cit. 29.04.2021]
- Živojinovič, I; Weiss, G; Lidestav, G; Feliciano, D; Hujala, T; Dobšinská, Z; Lawrence, A; Nybakk, E; Quiroga, S; Schraml, U. (2015): Forest Land Ownership Change in Europe. COST Action FP1201 FACESMAP Country Reports, Joint Volume. EFICEEC-EFISEE Research Report. University of Natural Resources and Life Sciences, Vienna (BOKU), Vienna, AUSTRIA, 720 pp. ISBN: 978-3-900932-26-8
-

Předběžný termín obhajoby

2021/22 LS – FLD

Vedoucí práce

Mgr. Ing. Michal Hrib, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra lesnické a dřevařské ekonomiky

Elektronicky schváleno dne 2. 5. 2021

prof. Ing. Luděk Šišák, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 21. 7. 2021

prof. Ing. Róbert Marušák, PhD.

Děkan

V Praze dne 07. 09. 2021

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma *Analýza sdružování drobných vlastníků lesů za účelem společného hospodaření na lesním majetku v České republice a v zahraničí* vypracoval samostatně pod vedením pana Mgr. Ing. Michala Hriba, Ph.D. a použil jen prameny, které uvádím v seznamu použitých zdrojů. Jsem si vědom, že zveřejněním diplomové práce souhlasím s jejím zveřejněním dle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách v platném znění, a to bez ohledu na výsledek její obhajoby.

V..... dne.....

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval panu Mgr. Ing. Michalu Hřibovi, Ph.D. za jeho ochotu a profesionální přístup při vedení mé diplomové práce. Dále bych poděkoval panu Mgr. Miloslavu Machoňovi, Ph.D. a všem drobným vlastníkům, kteří se účastnili sociologického šetření.

Především bych rád poděkoval své rodině za celkovou podporu v průběhu mého studia.

Abstrakt

Základem práce je analýza sdružování drobných vlastníků lesů za účelem společného hospodaření na lesním majetku v České republice a v zahraničí (Slovensko, Polsko, Německo a Rakousko). Hlavním cílem práce je analýza současného stavu vlastnických poměrů k lesnímu majetku se zaměřením na lesy drobných vlastníků. Druhým okruhem zkoumání je komparace právních předpisů umožňující sdružování vlastníků v ČR a okolních zemích. Třetím okruhem je analýza dotačních možností a podpor pro sdružování. Metodickým přístupem je komparační analýza synchronická. Součástí práce je sociologické šetření a v závěrečné části práce jsou formulovány návrhy právních úprav *de lege ferenda*.

S termínem „drobný vlastník lesa“ se v rovině platného lesního zákona na území České republiky nesetkáváme. Pouze v rámci podpory hospodaření nalezneme termín „vlastníci malých výměr“. Z okolních zemí můžeme pouze na Slovensku narazit na termín „vlastník lesa malej výmery“. Právní formu, která by umožňovala sdružování drobných vlastníků v lesním zákoně v ČR a na Slovensku nenalezneme. Výhradně se zde nachází podpora sdružování u obou úprav. Možnosti sdružování vlastníků upravují příslušné právní předpisy. Na našem území je celkem 7 možných forem a na Slovensku jsou nejčastější formou občanská sdružení. V německém federálním zákoně existují tři formy: uznaná společenství lesních podniků (Forstbetriebsgemeinschaften), svazy lesních podniků (Forstbetriebsverbände) a uznaná sdružení v lesním hospodářství (Forstwirtschaftliche Vereinigungen). V rakouském federálním zákoně jsou zakotvena tzv. „dopravní družstva“ (Bringungsgenossenschaften). Finanční podpora sdružování je v českém lesním zákoně definována v § 46, kdy se jedná u vlastníků lesů o podporu sdružování a podporu hospodaření vlastníků malých výměr ve sdružených lesích. Slovenská lesní úprava vyjadřuje podporu sdružování. Finanční podpora sdružování v Německu a Rakousku není formulována v zákoně.

Práce vytváří ucelený pohled na současnou situaci drobných vlastníků lesů a sdružování v České republice a v sousedních zemích. Přínosem je podrobná analýza řešené problematiky a návrhy možných změn, které jsou využitelné v praxi.

Klíčová slova: Drobný vlastník lesa, vlastník lesa malé výměry, lesní právo, sdružování drobných vlastníků, dotace v lesním hospodářství, podpora hospodaření, komparační analýza

Analysis of Small-Scale Forest Owners Associations for the Purpose of Forest Property Joint Management in the Czech Republic and Abroad

Abstract

The basis of the thesis is an analysis of the association of small forest owners for the purpose of joint management of forest property in the Czech Republic and abroad (Slovakia, Poland, Germany, and Austria). The main objective of the thesis is to analyse the current state of forest property ownership with a focus on small forest owners. The second area of research is the comparison of legal regulations allowing the association of owners in the Czech Republic and neighbouring countries. The third area is the analysis of subsidy possibilities and support for the association. The methodological approach is a comparative synchronic analysis. The thesis includes a sociological survey, and in the final part of the thesis, proposals for *de lege ferenda* legal amendments are formulated.

The term "small forest owner" is not encountered in the current forest law in the Czech Republic. In the context of management support, we find the term "small-scale owners". In neighbouring countries, we can only find the term "owner of a small-area forest" in Slovakia. However, we do not find a legal form that would allow the association of small owners in the forest law in the Czech Republic and Slovakia. There is exclusive support for association in both arrangements. The respective legislation regulates the possibilities of the association of owners. There are a total of 7 possible forms in the Czech Republic, and in Slovakia, the most common form is a civil association. In German federal law, there are three forms: recognised forestry associations (Forstbetriebsgemeinschaften), forestry associations (Forstbetriebsverbände) and recognised forestry associations (Forstwirtschaftliche Vereinigungen). The so-called "transport cooperatives" (Bringungsgenossenschaften) are enshrined in Austrian federal law. Financial support for the association is defined in Section 46 of the Czech Forestry Act, which encourages forest owners to associate and supports small-scale owners' management in associated forests. Slovak forestry legislation expresses support for the association. Financial support for associations in Germany and Austria is not formulated in the law.

The paper provides a comprehensive view of the current situation of small forest owners and associations in the Czech Republic and neighbouring countries. The contribution is a detailed analysis of the issue and suggestions for possible changes applicable in practice.

Keywords: Small forest owners, Small-scale forest owners, forest law, association of small owners, subsidies in forestry, management support, comparative analysis

Obsah

1 Úvod	16
2 Cíl práce	17
3 Literární rešerše	18
4 Metodika	21
4.1 Metodika komparace.....	21
4.2 Sociologické šetření	22
4.2.1 Politologický charakter dotazníkového šetření.....	24
5 Výsledky práce	26
5.1 Teoretická část	26
5.1.1 Současný stav vlastnických poměrů k lesnímu majetku.....	26
5.1.2 Sdružování drobných vlastníků lesů v České republice	31
5.1.2.1 <i>Příklad úspěšného sdružování vlastníků lesů</i>	34
5.1.3 Právní předpisy umožňující sdružování drobných vlastníků lesů v ČR... 35	
5.1.3.1 <i>Platné právní předpisy v lesnictví – ČR</i>	35
5.1.3.2 <i>Právní předpisy umožňující sdružování drobných vlastníků</i>	37
5.1.4 Možnosti a formy sdružování drobných vlastníků lesů.....	37
5.1.4.1 <i>Společnost s ručením omezeným</i>	39
5.1.4.2 <i>Akciová společnost</i>	39
5.1.4.3 <i>Družstvo</i>	40
5.1.4.4 <i>Komanditní společnost</i>	41
5.1.4.5 <i>Veřejná obchodní společnost</i>	42
5.1.4.6 <i>Spolek</i>	43
5.1.4.7 <i>Svazek obcí</i>	43
5.1.5 Podpora sdružování vlastníků lesů a státní lesnická politika.....	44
5.1.5.1 <i>Národní lesnický program I.</i>	44
5.1.5.2 <i>Národní lesnický program II.</i>	46
5.1.5.3 <i>Státní lesnická politika do roku 2035</i>	50
5.1.5.4 <i>Dotační možnosti a podpory pro sdružování vlastníků lesů v ČR</i>	51
5.1.6 Sdružování drobných vlastníků lesů v zahraničí	53
5.1.6.1 <i>Slovensko</i>	54
5.1.6.2 <i>Polsko</i>	57

5.1.6.3	<i>Německo</i>	58
5.1.6.4	<i>Rakousko</i>	63
5.1.7	Dotačních možnosti sdružování vlastníků lesů v okolních zemích	67
5.1.7.1	<i>Slovensko</i>	67
5.1.7.2	<i>Polsko</i>	68
5.1.7.3	<i>Německo</i>	68
5.1.7.4	<i>Rakousko</i>	70
5.2	Komparace právních předpisů umožňující sdružování drobných vlastníků lesů	72
5.2.1	Porovnání struktury vlastnictví v jednotlivých zemích	72
5.2.1.1	<i>Situace v ČR</i>	72
5.2.1.2	<i>Situace v zahraničí</i>	72
5.2.1.3	<i>Shrnutí</i>	74
5.2.2	Drobní vlastníci lesa v rovině lesních zákonů	75
5.2.2.1	<i>Situace v ČR</i>	75
5.2.2.2	<i>Situace v zahraničí</i>	75
5.2.2.3	<i>Shrnutí</i>	76
5.2.3	Možnosti sdružování drobných vlastníků v ČR a okolních zemích	77
5.2.3.1	<i>Situace v ČR</i>	77
5.2.3.2	<i>Situace v zahraničí</i>	79
5.2.3.3	<i>Shrnutí</i>	81
5.2.4	Porovnání finančních podpor v ČR a v okolních zemích	84
5.2.4.1	<i>Situace v ČR</i>	84
5.2.4.2	<i>Situace v zahraničí</i>	85
5.2.4.3	<i>Shrnutí</i>	86
5.3	Výsledky dotazníkového šetření	89
5.3.1	Vyhodnocení dotazníku	89
5.3.1.1	<i>Obecná část</i>	89
5.3.1.2	<i>Část sdružování vlastníků</i>	97
5.3.1.3	<i>Lesopolitická část</i>	100
5.3.1.4	<i>Část legislativy a finanční podpory</i>	103
5.3.2	Celkové zhodnocení dotazníkového šetření	105
5.3.3	Porovnání šetření okresu Mladá Boleslav, Středočeského, Plzeňského kraje a šetření KA 05 NLP II	106
5.3.3.1	<i>Shrnutí výsledků</i>	110

6	Diskuse	115
6.1	Drobní vlastníci lesa.....	115
6.2	Sdružování drobných vlastníků lesa v ČR	116
6.3	Sdružování v České republice a v okolních zemích.....	118
6.4	Finanční podpory pro sdružování drobných vlastníků v ČR a v okolních zemích	119
6.5	Návrh de lege ferenda	119
6.5.1	Definice „drobní vlastníci“	120
6.5.2	Práva a povinnosti drobných vlastníků.....	120
6.5.3	Sdružování vlastníků lesů	121
6.5.4	Vzdělávání vlastníků lesů	121
6.5.5	Finanční podpory drobným vlastníkům lesů	122
6.6	Návrh možných úprav podpory drobných vlastníků a sdružování.....	122
6.7	Doporučení pro praxi	124
6.8	Další studie.....	124
7	Závěr	125
8	Seznam použitých zdrojů	127
9	Přílohy	138
9.1	Příloha č. 1 – Platné právní předpisy v lesnictví – Česká republika	138
9.2	Příloha č. 2 – Platné právní předpisy v lesnictví – Slovenská republika	139
9.3	Příloha č. 3 – Platné právní předpisy v lesnictví – Polská republika	139
9.4	Příloha č. 4 – Platné právní předpisy v lesnictví – Rakousko	139
9.5	Příloha č. 5 – Platné právní předpisy v lesnictví – SRN	139
9.6	Příloha č. 6 – Platné právní předpisy v lesnictví – Svobodný stát Bavorsko.	140
9.7	Příloha č. 7 – Platné právní předpisy v lesnictví – Svobodný stát Sasko.....	140
9.8	Příloha č. 8 – Dotazník.....	140
9.9	Příloha č. 9 – Vzor žádosti o poskytnutí finančního příspěvku	147

Seznam tabulek

Tabulka č. 1 – Vlastnická struktura v lesích ČR

Tabulka č. 2 – Rozdrobenost majetků osob

Tabulka č. 3 – FO dle pohlaví

Tabulka č. 4 – FO dle stáří

Tabulka č. 5 – Právní předpisy umožňující sdružování drobných vlastníků

- Tabulka č. 6 – Výdaje MZe na státní a soukromé poradenství pro vlastníky lesů
- Tabulka č. 7 – Příspěvek na sdružování vlastníků lesů malých výměr
- Tabulka č. 8 – Vlastnictví a obhospodařování lesa na Slovensku v ha (2020)
- Tabulka č. 9 – Zastoupení lesů v Polsku
- Tabulka č. 10 – Zastoupení soukromých lesů v Německu
- Tabulka č. 11 – Velikost majetku v Rakousku
- Tabulka č. 12 – Struktura vlastnictví lesů v Rakousku
- Tabulka č. 13 – Porovnání vlastnických struktur v jednotlivých zemích
- Tabulka č. 14 – Tabulka základních charakteristik jednotlivých forem sdružování v ČR
- Tabulka č. 15 – Formy sdružování vlastníků lesů v Německu a v Rakousku
- Tabulka č. 16 – Porovnání finančních podpor v jednotlivých zemích
- Tabulka č. 17 – Porovnání sledovaných atributů v lesních zákonech jednotlivých zemí
- Tabulka č. 18 – Porovnání šetření okresu Mladá Boleslav, Plzeňského, Středočeského kraje. a kraje Vysočina – KA 05 NLP II
- Tabulka č. 19 – Navrhovaná změna příspěvků na sdružování vlastníků lesů malých výměr

Seznam grafů

- Graf č. 1 – Rozdrobenost majetků osob
- Graf č. 2 – FO dle pohlaví
- Graf č. 3 – FO dle stáří
- Graf č. 4 – Procentuální rozdělení soukromých vlastníků lesů na Slovensku
- Graf č. 5 – Doba vlastnictví lesního pozemku
- Graf č. 6 – Výměra lesního pozemku vlastníků
- Graf č. 7 – Druh vlastnictví
- Graf č. 8 – Vzdálenost bydliště od lesního majetku

- Graf č. 9 – Zajištění práce v lese
- Graf č. 10 – Vybavení pro práci v lese
- Graf č. 11 – Výkon funkce odborného lesního hospodáře (OLH)
- Graf č. 12 – Činnosti zajišťované odborným lesním hospodářem
- Graf č. 13 – Využívání lesních hospodářských osnov
- Graf č. 14 – Povinnost odkoupení lesního pozemku ze strany státu
- Graf č. 15 – Vzdělávání vlastníků lesů
- Graf č. 16 – Subjekty zajišťující vzdělávání vlastníků lesů
- Graf č. 17 – Vyhovující formy odborné pomoci
- Graf č. 18 – Časové dispozice odborných vzdělávacích akcí
- Graf č. 19 – Tematické okruhy odborných akcí
- Graf č. 20 – Setkání se snahou o sdružování
- Graf č. 21 – Výhody sdružování pro vlastníky lesů
- Graf č. 22 – Pohled na sdružování vlastníků lesů
- Graf č. 23 – Preferované právní formy sdružování
- Graf č. 24 – Participace sdružení vlastníků lesa na politickém rozhodování
- Graf č. 25 – Úroveň participace sdružení vlastníků lesa
- Graf č. 26 – Hájení zájmů vlastníka sdružením
- Graf č. 27 – Existence konfliktů uvnitř vlastníků lesů
- Graf č. 28 – Spokojenost se současnou legislativou v lesnictví
- Graf č. 29 – Spokojenost s podporou ze strany státu

Seznam schémat

- Schéma č. 1 – Metodický postup při kontaktování drobných vlastníků lesa v rámci šetření
- Schéma č. 2 – Přehled PO pro účel sdružení drobných vlastníků lesů

Seznam použitých zkratk

ČR – Česká republika

EU – Evropská unie

SVOL – Sdružení vlastníků obecních a soukromých lesů

§ – paragraf

Par. – paragraf

Odst. – odstavec

Z. – zákon

Vyhl. – vyhláška

písm. – písmeno

Sb. – Sbírka zákonů

např. – například

tzv. – takzvaný

Pozn. – poznámka

ÚHUL – Ústav pro hospodářskou úpravu lesa

VÚLHM – Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti

MZe – Ministerstvo zemědělství

MŽP – Ministerstvo životního prostředí

AOPK – Agentura ochrany přírody a krajiny

LČR – Lesy ČR

VLS – Vojenské lesy a statky

FO – fyzická osoba

PO – právnická osoba

FOA – sdružení vlastníků lesů

OLH – odborný lesní hospodář

a.s. – akciová společnost

s.r.o. – společnost s ručením omezením

k.s. – komanditní společnost

v.o.s. – veřejná obchodní společnost

NLP – Národní lesnický program

NLP II – Národní lesnický program II

LZPS – Listina základních práv a svobod

1 Úvod

Diplomová práce na téma Analýza sdružování drobných vlastníků lesů za účelem společného hospodaření na lesním majetku v České republice a v zahraničí byla vybrána na základě mého zájmu o danou problematiku a snahy nalézt možné nedostatky v dané oblasti analýzy.

Vlastnictví k lesním pozemkům bylo v průběhu historie velmi proměnlivé. Je tomu přes třicet let, kdy vlivem změny politického uspořádání na našem území došlo k výrazným změnám u vlastnických práv. V souladu s tím přechází lesní pozemky ve vlastnictví státu na původní majitele. Výrazným způsobem se mění struktura vlastníků lesů a zvyšuje se zastoupení soukromých vlastníků. Jedná se především o fyzické osoby, jejichž výměra lesních pozemků je velmi malá. Majitele těchto pozemků označujeme jako „drobné vlastníky“. K vlastnictví lesa se váže také řada práv a povinností, které tento majitel musí dodržovat. Platnou právní úpravou, jež upravuje hospodářskou činnost v lesích na území České republiky, je zákon č. 289/1995 Sb.

V průběhu minulosti byly snahy o sdružování těchto pozemků za účelem zlepšení péče o les, obnovních a pěstebních činností, které by si běžně sám majitel efektivně nedokázal zajistit. Možnost sdružování těchto lesních pozemků, jejichž výměra dosahuje několik desetin hektaru, je dle mého názoru aktuálním tématem. Důvody pro toto mé tvrzení jsou např. dopady kůrovcové kalamity nebo abiotických vlivů, kdy majitelé nemají dostatečné finanční a mechanizační prostředky. Sdružování „drobných vlastníků“ z toho důvodu může být východiskem z dané situace a může přispět ke tíženému výsledku – zlepšení udržitelnosti prostředí.

Tato práce vychází ze stavu platných právních předpisů ke dni 1. 3. 2022.

2 Cíl práce

Cílem diplomové práce je analýza současného stavu vlastnických poměrů k lesnímu majetku, a to se zaměřením na lesy drobných vlastníků v České republice.

Druhým okruhem zkoumání bude komparace právních předpisů, které umožňují sdružování drobných vlastníků lesů v České republice a v okolních lesnicky relevantních evropských zemích. Problematiku sdružování drobných vlastníků lesů v ČR bude proto nutné konfrontovat se stavem problematiky sdružování drobných vlastníků v zahraničí, zejména v některých postkomunistických zemích střední Evropy.

Práce bude mimo jiné obsahovat výsledky vlastního průzkumu mezi vlastníky drobných lesních majetků a zaměří se na problematiku podpor pro možné sdružování těchto majetků. Pro průzkum mezi vlastníky budou použity metody sociologického průzkumu.

Z hlediska metodického přístupu v diplomové práci bude použita metodika komparace, a to komparace současná, zaměřující se na platné právní předpisy. Tato práce bude zahrnovat také návrh *de lege ferenda*, tedy návrh změn v lesním zákoně nebo případně v dalších předpisech zaměřených na tuto problematiku.

V závěru budou shrnuta veškerá zjištění a bude vytvořen ucelený pohled na danou problematiku této práce. V návaznosti na ni budou formulována doporučení, která mohou být využitelná v praxi.

3 Literární rešerše

Podkladem literární rešerše této diplomové práce jsou publikace, které se zabývají tématem sdružování drobných vlastníků lesů nebo případnou podporou sdružování. S problematikou sdružování drobných vlastníků se setkáváme také v lesnické politice. I přes tuto skutečnost nenalzáme v současné době mnoho publikací, které by se po odborné stránce tímto tématem přímo zabývaly. Nacházíme několik příruček pro vlastníky lesa do 50 ha nebo jiných metodik pro sdružování.

Mezi základní pilíře analýzy se řadí jednotlivé právní předpisy, které jsou dohledatelné ve Sbírce zákonů. Jedná se především o lesní právní úpravy v České republice a v okolních zemích. Kromě lesních zákonů jsou pro účely podrobné analýzy zpracovány i jiné související právní předpisy. Podrobně se metodikou komparace ve své disertační práci zabývá JUDr. Ing. Martin Flora, Dr. Ve své práci na téma Efektivnost právní normy jako nástroje lesnické politiky v tržní společnosti podrobně vysvětluje veškeré podstatné náležitosti komparační analýzy, která je metodickým přístupem v této práci. Sdružováním drobných vlastníků se ve své bakalářské a diplomové práci zabývala paní Ing. Hana Slezová, kdy její šetření probíhala ve Středočeském a Plzeňském kraji. Součástí jejích prací byl sociologický průzkum, který vycházel ze šetření KA 05 NLP II. Tyto tři výstupy jsou podkladem pro další zpracování v této diplomové práci.

Jedním z prvních autorů zabývajících se sdružováním vlastníků lesů byl Ing. Jan Frič. V roce 1929 popsal Jan Frič situaci v tzv. lesním družstevnictví tímto způsobem: *„Lesní družstevnictví objevuje se totiž jako občasná nákaza v dosti pravidelném období na pořadu jednání různých institucí a korporací, lesnickými otázkami se zabývajících. Řadu let odpočívají lesní družstva v klidu zapomenutí. Náhle najde se objevitel, upozorní na nový problém lesních družstev, svolají se porady, jichž výsledkem jest usnesení, že se něco musí stát, nestane se nic, a lesní družstva ozdobená novými resolucemi a usneseními uloží se znovu k spánku a čekají jako šípková Růženka zase několik let na svoje objevitele. A historie se opakuje.“* (FRIČ, 1929). Frič se zabýval založením lesních družstev a příslušných úprav v lesním zákoně. Jeho články na toto téma byly zveřejňovány v periodikumu Lesnická práce.

Problematiky s malým a drobným majetkem jsou známy od počátku lesního hospodářství a jsou snahou o řešení. „Příručka Sdružování vlastníků lesů. Proč a jak.“ měla

za cíl poskytnou dostatečné množství praktických informací pro podporu při snaze sdružování drobných vlastníků lesa. Tato příručka podrobně rozebírá možné formy sdružení, ale popisuje mimo jiné řadu dalších aspektů, jako např. podpory dobrovolného sdružování drobných vlastníků nebo ekonomiko-lesnické aspekty sdružování. Z pohledu věcné stránky jsou obsahem příručky nejen aspekty lesnické a ekonomické, ale je také kladen důraz především na aspekty právní, především na procesy příprav a vlastního založení. V příručce je věnován také prostor pro současný stav sdružování vlastníků lesů v zahraničí, a to především v sousedních lesnicky vyspělých zemích jako je Rakousko a Německo. Požadavkem odboru lesnické politiky ministerstva zemědělství vznikla tato publikace (MATĚJČEK, SKOBÍK, 1997).

V souvislosti se členství České republiky v Evropské unii vznikla příručka Lesnicko-dřevařský sektor a Evropská unie, která má lesopolitický charakter a je zaměřena do institucionální a legislativně-ekonomické oblasti. Jedná se již o druhé vydání (MATĚJČEK, PRČINA, 2008). První vydání této příručky bylo vydáno v roce 2003 před vstupem do Evropské unie s cílem co největší informovanosti v oblasti lesnického a dřevařského sektoru. Nejednalo se o zaměření pouze na EU, ale také na další celoevropské instituce se zaměřením na aktivity v lesnictví či v lesním hospodářství (MATĚJČEK, JAKUBEC, 2003).

V důsledku obnovení demokratického společenského zřízení po roce 1989 došlo k procesu restituce lesnického majetku. Publikace Restituce zemědělské a lesního majetku, 2. upravené a rozšířené vydání podrobně podává výklad o oprávněnosti, průběhu a výsledku restitucí zemědělského a lesního majetku, a to k 1. 1. 2011 (KUBAČÁK, JACKO, 2012).

Samotnou analýzou aspektů sdružování se zabývá pracovní metodika pro privátní poradce v lesnictví s názvem Sdružování vlastníků lesů. Tato metodika se zaměřuje na přehled možného sdružování s rozdělením na možnosti sdružení s právní subjektivitou a bez právní subjektivity. Je zde věnována také část k tématu možné podpory sdružování vlastníků lesů (FLORA, 2007).

Sdružování vlastníků lesů má v Německu a v Rakousku dlouholetou tradici. Parametry sdružování v Německu jsou analyzovány v publikaci s názvem Ekonomicko-právní a sociální aspekty současné situace malých lesních podniků v Německu a předpokládané vývojové trendy při jejich sdružování (MATĚJČEK, LIŠKOVÁ, 2011). Obdobná publikace se zabývá také případem sdružování malých lesních podniků v Rakousku (MATĚJČEK, LIŠKOVÁ, 2011). Sdružováním vlastníků lesa v Německu, Rakousku a na Slovensku se

zabývá také Dr. Flora v pracovní metodice Sdružování vlastníků lesů (FLORA, 2007). V případě analýzy možnosti sdružování vlastníků lesa byly analyzovány mimo jiné jednotlivé lesní zákony příslušné země. Situací sdružování na Slovensku se zabývá článek *Factors of political power – The example of forest owners associations in Slovakia*, který byl publikován ve *Forest Policy and Economics*. Článek popisuje vznik sdružení vlastníků lesů a faktory politické moci, kdy hlavním cílem příspěvku je analyzování potenciálu sdružení (ŠÁLKA, J.; DOBŠINSKÁ, Z.; HRICOVÁ, Z. 2016).

Sdružováním vlastníků lesů v Evropě se zabývala řada dalších autorů. Sarvašová, Z. a kolektiv publikovali v *Small-scale Forestry* článek s názvem *Forest Owners Associations in the Central and Eastern European Region*, který se zabývá lesním majetkem v postkomunistických zemích, jeho navrácením v rámci restitucí a privatizací, kdy následkem toho došlo k výrazným změnám v lesním sektoru. Kolektiv autorů se především hlouběji zabývá sdružováním vlastníků lesů v daném regionu (SARVAŠOVÁ, Z.; ZIVOJINOVIC, I.; WEISS, G. et al. 2015). Typickým problémům drobného soukromého lesnictví v oblasti západní a střední Evropy se věnuje článek *Small-scale European forestry, an anticommmons?* (SCHLUETER, A. 2008).

Pro účely zpracování této diplomové práce bylo čerpáno z mnoha dalších zdrojů, které jsou uvedeny v seznamu použité literatury a použitých zdrojů.

4 Metodika

4.1 Metodika komparace

Základní metodikou byla použita komparační analýza (komparace), která je velmi kvalitně popsána v disertační práci Dr. Martina Flory. Zmíněná disertační práce je zpracována na téma Efektivnost právní normy jako nástroje lesnické politiky v tržní společnosti. [3]

Metoda komparace je v práci uplatňována především ve vlastní části práce, a to komparace platných právních předpisů upravující sdružování drobných vlastníků lesa. Z hlediska použité komparace mluvíme o tzv. metodě synchronické (současné). Jedná se tedy o metodu pro účel současných právních předpisů. Pokud by se jednalo o historické právní předpisy a jejich komparace, mluvíme zde o metodě diachronické (historické). [3]

Synchronickou metodu tvoří dva základní prvky. Prvním ze dvou základních prvků je *comparatum*, kdy tímto prvkem označujeme to, co se srovnává. Druhý prvek nám určuje to, co má být s tím prvním prvkem srovnáváno a označuje se jako *comparandum*. Komparátorem je osoba, která se zabývá a používá tuto metodu k analýze. Meze těchto prvků je velmi malá, proto komparátor musí přesně určit, co je *comparatem* a *comparandem*. V rámci analýzy pro účel této diplomové práce byl *comparatem* stanoven „drobný vlastník lesa“ a *comparandem* lesní zákon č. 289/1995 Sb. [3]

Specifičnost komparace spočívá pro předpokládání podobnosti a také různosti při srovnávání daných předmětů. Dané předměty by neměly být stejné a měla by zde existovat určitá odlišnost znaků. Za účelem smysluplnosti se v rámci této metody setkáváme s termínem *Tetrium comparationis*, kdy se jedná o tzv. vyšší – logický relátor. Tento relátor nám zajišťuje správnou komparaci bez srovnání, kdy nijak spolu nesouvisí. Naopak se zmíněným termínem souvisí problematika obecných pojmů, kdy předmět komparace nesmí být příliš obecný. Pro tento účel musí být nastaveny tzv. meze specifičnosti. Vyššími logickými relátory pro účely této analýzy jsou drobní vlastníci lesů do 50 ha, fyzické osoby nebo sdružování drobných vlastníků. [3]

Velmi silným obecným pojmem by se dalo určit např. vlastník lesa. Toto slovo nabízí pro účel komparace velmi obecný a obsáhlý termín. Termínem, který by naopak přesahoval rámec specifičnosti by byl drobný vlastník lesa do 1 ha. S tímto termínem by se jednalo o zjevně specifickou komparaci a termín by nebyl pro samotnou komparaci vhodný. [3]

Jelikož je tako analýza logickým procesem, velmi záleží na komparátorovi, jaký postoj k dané problematice zaujme. V samotném počátku je nutné, aby byl určen předmět, který se bude srovnávat. Předměty v této práci je *comparatum* a *comparandum*. Jak už bylo zmíněno, jedná se o drobné vlastníky lesů a lesní zákony. Nelze opomenout ani stanovení tzv. *tertium comparationis*, který je potřeba stanovit na základě vlastního logického uvažování. Jakmile dojde ke stanovení těchto důležitých parametrů, můžeme provádět samotnou komparaci (srovnání) těchto parametrů. Prvek objektivní a subjektivní je vnímám u výsledků srovnání. Setkáváme se zde také s tzv. *praesumptio similitudinis* neboli také domněnka podobnosti, kdy se jedná o interpretační pravidlo sloužící k vyjádření vztahu, které využívá právní věda pro účely srovnání. U srovnání drobných vlastníků lesů je shodná podobnost s vlastníky lesa malých výměr nebo případně vlastníci lesa do určité velikosti v okolních zemích. [3]

4.2 Sociologické šetření

Součástí práce je sociologické šetření, které bylo provedeno formou dotazníku. Účelem šetření bylo zjištění názoru drobných vlastníků lesů na vybrané otázky vyplývající z jejich vlastnictví. Okruh a typizace otázek v dotazníku jsou dále specifikovány. Dotazníkové šetření bylo prováděno přímou metodou, a to za účelem získání co nejkvalitnějších odpovědí od kontaktovaných „drobných vlastníků lesa“. Účelem přímého dotazování bylo mimo jiné případné vysvětlení dané problematiky, pochopení konkrétních otázek a následná formulace odpovědí.

Cílem šetření je získání alespoň minimálního reprezentativního počtu respondentů z řad oslovených „drobných vlastníků lesa“. Jednotlivé odpovědi byly po přímém dotazování pomocí kvantitativního zpracování dat podrobně vyhodnoceny v analytické části práce.

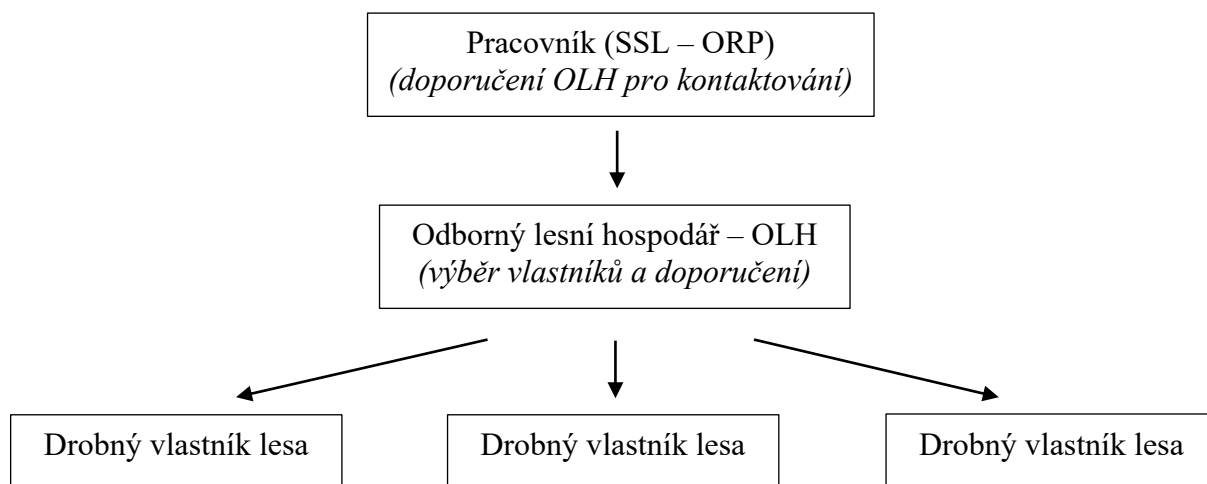
Pro účely dotazníkového šetření byl v hlavní části struktury otázek použit stejný dotazník, který byl použit v rámci realizačního projektu KA 05 NLP II Koordinační rady NLP pro období do roku 2013, kdy toto šetření probíhalo v kraji Vysočina v roce 2010. Tento dotazník byl použit také v bakalářské a diplomové práci paní inženýrky Slezové, a to v rámci šetření ve Středočeském kraji (2012–2013) a v regionu Plzeňském (2014–2015). Na základě předchozích průzkumů jsou následně v analytické části práce získané odpovědi porovnány s předchozím šetřením.

Celkově se dotazníkové šetření skládá z 28 otázek. Dotazník je rozdělen do čtyř částí: I. Obecná část, II. Sdružování drobných vlastníků, III. Lesopolitické aspekty, IV. Hodnocení platné legislativy a finanční podpory ze strany státu. První část „obecná část“ je zaměřena na základní otázky věnované např. velikosti vlastnictví lesního pozemku, zajištění funkce odborného lesního hospodáře, využití lesních hospodářských osnov, vzdělávání vlastníků lesů. Celkově se tato část skládá z 13 otázek. Druhá část se zabývá sdružováním drobných vlastníků lesů. Zaměřuje se na otázky, zda se již vlastníci lesa setkali se snahou sdružování vlastníků, výhodami a nevýhodami sdružování. Mezi další otázky patří např. jakou formu sdružení by preferovali nebo co by dle jejich názoru mělo sdružování zajišťovat. Celkově se zde nachází 6 otázek, kdy dvě z nich jsou otázky otevřené. První a druhá část vychází ze šetření KA 05 NLP II. Vlastní částí dotazníku jsou zbylé dvě části. Třetí část se skládá z otázek lesopolitického charakteru specializující se např. na participaci sdružení vlastníků lesů, na politickém rozhodování nebo existenci konfliktů. Čtvrtá část se věnuje tématu, zda je vlastník spokojen se současnou platnou legislativou, která se dotýká problematice drobných vlastníků nebo případně sdružování. V jedné ze dvou otázek na toto téma je možnost vyjádření názoru formou otevřené odpovědi, kdy respondent může napsat svůj názor nebo případný nápad na možné legislativní změny. Další oblast je věnována podpoře ze strany státu (finanční, podpůrné, vzdělávací), kdy se skládá opět ze dvou otázek. V jedné z nich je možnost volného vyjádření nápadu nebo názoru na danou problematiku v případě nespokojenosti.

V prvních třech částech dotazníku respondenti naleznou různě definované možnosti odpovědí, a to v závislosti na dané otázce. V poslední části, jsou odpovědi nastaveny tak, aby byly co nejrelevantnější. Odpovědi jsou nastaveny takto: a) Jsem zcela spokojen/a, b) Jsem spíše spokojen/a, c) Jsem spíše nespokojen, d) Jsem zcela nespokojen/a, e) Nevím, neumím posoudit.

Kontaktování drobných vlastníků bylo provedeno prostřednictvím odborných lesních hospodářů, a to na okrese Mladá Boleslav. Odborný lesní hospodář poskytl kontakty na vybrané vlastníky lesů. V samotném počátku byla provedena konzultace s pracovníkem orgánu státní správy Magistrátu města Mladá Boleslav, který dal doporučení ke kontaktování konkrétních OLH a vyjádřil také názor k dané problematice.

Schéma č. 1 – Metodický postup při kontaktování drobných vlastníků lesa v rámci šetření

Vyhodnocení dat bude provedeno pomocí funkcí v Microsoft Excell, kdy veškerá data byla zaznamenána do Excellu a následně vyhodnocena pomocí funkcí. V rámci vyhodnocení šetření jsou pro účel práce na základě dat vytvořeny kruhové a sloupcové grafy pro přehlednost odpovědí.

Veškerá data byla sbírána v časovém období od 1.1. 2022 – do 28.2. 2022, kdy tato doba měla být dostatečná pro sesbírání alespoň minimálního reprezentativního počtu odpovědí od respondentů.

4.2.1 Politologický charakter dotazníkového šetření

Podkladem politologické částí dotazníkového šetření a struktury pokládaných otázek byla monografie zaměřující se na koncepci tvorby veřejné politiky s názvem *An Introduction to the Policy Process, Theories, concepts, and Models of Public Policy Making*. [1]

Zdá se, že mnoho studií procesu tvorby politik je odtrženo od aktivit a preferencí jednotlivých občanů. Je tomu tak proto, že většina analýz se zaměřuje na tvorbu politik prováděných na skupinové úrovni, přičemž různé skupiny soupeří o pozornost, vliv a moc. Vzhledem k nízké úrovni pravidelné politické účasti, existuje nějaký způsob, jak zjistit, co jednotlivci očekávají od vlády? Politolog Morris Fiorina tvrdil, že lidé chtějí co nejvíce výhod za nejnižší cenu a aby ostatní platili za výhody, které dostáváme. [1]

V podstatě *individuálně* definujeme efektivitu jako získávání co nejvíce služeb pro sebe a zároveň zaplacení nejnižších daní za tento balíček služeb. Z normativní,

prodemokratické perspektivy je povzbudivé vědět, že lidi lze mobilizovat – to znamená, že kohokoli lze přesvědčit, aby se staral o konkrétní problémy. Nevoliči a relativně nezainteresovaní lidé mohou být stále dostatečně motivováni k psaní dopisů, vstupu do zájmové skupiny nebo k jiné politické akci. Lidé často jednají, když něco ohrožuje nebo se zdá, že ohrožuje jejich živobytí nebo jejich životní styl, například když nový komerční rozvoj může narušit jejich sousedství nebo když vláda nereaguje na místní potřeby vzdělání nebo veřejné bezpečnosti. [1]

Zájmové skupiny jsou důležité – možná ústřední – v procesu tvorby politik, protože moc jednotlivců je značně umocněna, když tvoří skupiny. Zájmové skupiny nějakého druhu byly součástí americké politiky již před založením republiky. Existuje mnoho způsobů, jak kategorizovat zájmové skupiny. Lze rozlišovat mezi institucionální zájmovou skupinou, jejíž členové patří ke konkrétní instituci, a členskou skupinou, jejíž členové se rozhodli připojit. Ekonomické/soukromé zájmové skupiny vytvořené k prosazování a obraně ekonomických zájmů svých členů např. průmyslové asociace. Skupiny veřejného zájmu jsou skupiny vytvořené na podporu toho, o čem jejich členové věří, že je širší veřejný zájem. [1]

5 Výsledky práce

5.1 Teoretická část

Teoretická část práce je zaměřena na analýzu současného stavu vlastnictví lesů v České republice, a to především na „drobné vlastníky lesů.“ Další část je zaměřena na sdružování drobných vlastníků lesů v ČR. Tato část je zaměřena na analýzu platných právních předpisů na našem území upravující sdružování „drobných vlastníků lesa“ resp. „vlastníků lesa malé výměry“. Dále je zde provedena analýza možností a forem sdružování drobných vlastníků. Na problematiku sdružování vlastníků navazuje analýza finančních podpor drobných vlastníků nebo jejich slučování. Současně s podporami je zde řešena státní lesnická politika.

Závěr teoretické části se zabývá situací v okolních zemích a jaká situace se zde z hlediska drobných vlastníků nebo jejich sdružování nachází. Mezi vybranými státy jsou sousední země České republiky: Německo, Rakousko, Polsko a Slovensko. V této oblasti je provedena analýza definování „drobných vlastníků lesa“ v právním řádu příslušné země a možností sdružování těchto vlastníků.

5.1.1 Současný stav vlastnických poměrů k lesnímu majetku

V úvodu této diplomové byla rozebírána definice „drobných vlastníků lesů“ resp. „vlastníků lesa malé výměry“ a zda je tento pojem v českém právním řádu definován. Bylo zmíněno, že touto problematikou se zabýval Dr. Flora. Právě on konstatoval, že současná právní úprava nepracuje s pojmem „drobný vlastník lesa“. V lesním zákoně č. 289/1995 Sb. je v § 46 uveden termín „vlastník lesa malé výměry, a to ve věci poskytování finančních příspěvků vlastníkům lesa. Není však u tohoto paragrafu definována velikost majetku těchto „vlastníků lesa malé výměry.“ Nepřímou definici je možné najít v zákonu o státním rozpočtu z roku 1998 a pro všechny roky následující, kdy v přílohách vydaných podle § 46 odst. 5 lesního zákona se počítá s hanicí 300 ha. Tato hranice je maximální výměrou jednotlivého sdružujícího se vlastníka lesa, kdy za tuto výměru je ještě poskytován příspěvek určený na sdružování vlastníkům lesů malých výměr. Přímá definice tzv. „vlastníka lesa malých výměr“ byla obsažena pouze v zákoně č. 315/1996 Sb., o státním rozpočtu z roku 1997, jenž za vlastníka lesa malé výměry považoval vlastníka lesa do 150 ha. Flora proto v pracovní

metodice Sdružování vlastníků lesů považoval za „vlastníka lesa malé výměry“ vlastníka o výměře nejvýše do 300 ha. [4]

Pro tuto práci budeme však vycházet s jinou velikostí, než je 150 ha nebo 300 ha pro „drobné vlastníky lesa“. Ústav pro hospodářskou úpravu lesa vydává tzv. Rádce vlastníka lesa do výměry 50 ha, kdy se jedná o vlastníky používající lesní hospodářské osnovy. Hovoříme tedy o vlastnících s výměrou do 50 hektarů, kteří nemají vypracovaný lesní hospodářský plán. [42]

Vlastníci lesa do výměry 50 ha se berou v tomto smyslu za „vlastníky lesa malé výměry“, pro nás za tzv. „drobné vlastníky“. [42]

Po roce 1989 došlo k obnově vlastnictví, kterému předcházelo 50 let zásahu do vlastnických práv. Dochází k navrácení zemědělských a pro nás důležitějších lesních nemovitostí. Základním právním předpisem, který upravoval vztahy k půdě byl zákon o půdě. Zákon o půdě byl praxí a společností vnímán jako základní zákon restitučního charakteru. Spolu s dalšími restitučními zákony byla podstatou obnova vlastnictví k původnímu zemědělskému a lesnímu majetku. Nastalo zvýšení podílu zastoupení lesního majetku FO. Největší počet vlastníků lesů je především s nejmenší výměrou lesních pozemků. O těchto vlastnících však až později. [10]

Současnou vlastnickou strukturu v lesích nalézáme v Zelené zprávě z roku 2020. Zelená zpráva předkládá souhrn údajů o lesním hospodářství v uplynulém roce. Zprávu schvaluje Vláda České republiky a vydává ji Ministerstvo zemědělství České republiky. Zákon č. 428/2012 Sb., zákon o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi a o změně některých zákonů, přinesl navýšení porostní plochy církvím a náboženským společnostem. Naopak klesá podíl lesů spravovaných podnikem Lesy ČR, s. p. (LČR). Obdobně jako roky 2015-2018, tak i rok 2020 přinesl změny v oblasti navrácení lesních majetků zmíněným společnostem. [45]

V současné době mají stále největší zastoupení státní lesy s podílem 53,76 %. Na druhém místě jsou lesy ve vlastnictví fyzických osob s podílem 19,12 % a na třetím místě obecní a městské lesy 17,19 %. [45]

Tabulka č. 1 – Vlastnická struktura v lesích ČR

Vlastnictví	Porostní plocha	
	(ha)	%
Státní lesy	1 405 712	53,76
– <i>LČR</i>	1 160 057	44,37
– <i>VLS</i>	123 190	4,71
– <i>lesy MŽP (národní parky)</i>	95 484	3,65
– <i>krajské lesy (střední školy aj.)</i>	2 373	0,09
– <i>ostatní</i>	23 036	0,88
– <i>lesy MŽP (AOPK)</i>	1 572	0,06
Právníkové osoby	89 094	3,41
Obecní a městské lesy	449 437	17,19
Lesy církevní a náboženských spol.	139 119	5,32
Lesní družstva a společnosti	31 035	1,19
Lesy ve vlastnictví fyzických osob	500 041	19,12
Ostatní (nezařazené) lesy	175	0,01
CELKEM	2 614 614	100,00

(Zdroj: Zelená zpráva 2020) [45]

Pro účely analýzy vlastnictví lesů v České republice byl využit web vlastnictvílesu.cz, který vychází ze třech projektů. Prvním projektem je Rozdrobenost vlastnictví lesa a její dopady na lesnickou politiku, který byl financován ministerstvem zemědělství, a to prostřednictvím Národní agentury pro zemědělský výzkum (QK1820041). Druhým projektem je Komunikace jako nástroj harmonizace potřeb společnosti a lesnického sektoru, který byl opět financován ministerstvem zemědělství, a to prostřednictvím Národní agentury pro zemědělský výzkum (QK1920272). Posledním projektem je FACESMAPCZ – Změny vlastnictví lesa a jejich dopady na lesnickou politiku a způsoby obhospodařování lesů v České republice. Tento projekt byl financován ministerstvem školství mládeže a tělovýchovy (COST LD14081). [77]

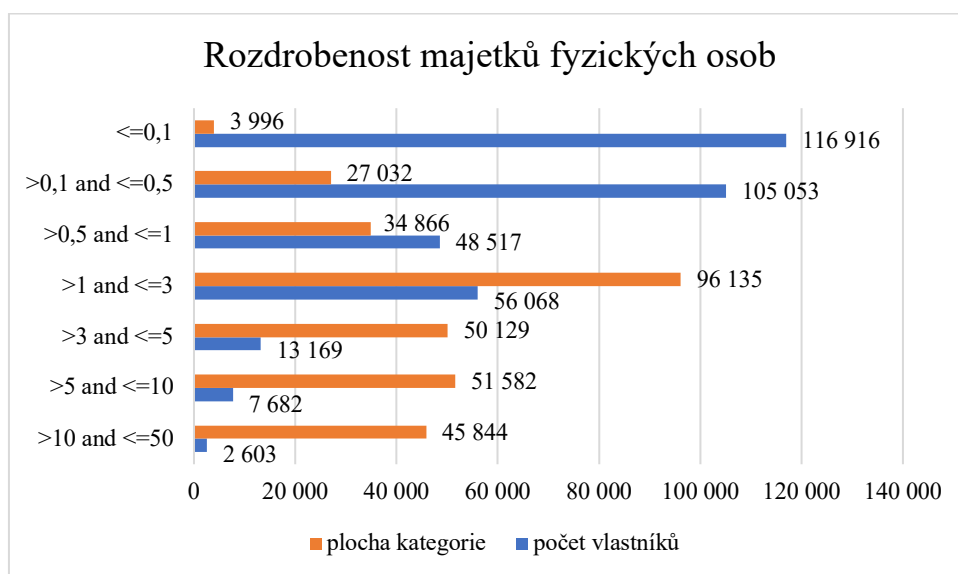
V současné době je celkem 350 450 FO s vlastnictvím lesního majetku. Celkem zastupují 466 741 ha pozemků. Podíl vlastníků s lesním majetkem nad 50 ha je pouze 0,13 % což je 442 fyzických osob z celkového počtu. Podstatným údajem je 77 % vlastníků z celkového počtu, kteří zastupují lesní majetek menší než jeden hektar. Do velikosti 1–10 ha spadá 42 % plochy lesů fyzických osob. [77]

Tabulka č. 2 – Rozdrobenost majetků osob

Kategorie (ha)	Počet vlastníků	Podíl z počtu	Plocha kategorie	Podíl z plochy
>10 and <=50	2 603	0,74 %	45 844	9,82 %
>5 and <=10	7 682	2,19 %	51 582	11,05 %
>3 and <=5	13 169	3,76 %	50 129	10,74 %
>1 and <=3	56 068	16,00 %	96 135	20,60 %
>0,5 and <=1	48 517	13,84 %	34 866	7,47 %
>0,1 and <=0,5	105 053	29,98 %	27 032	5,79 %
<=0,1	116 916	33,36 %	3 996	0,86 %
celkem	350 450	100,00 %	466 741	100,00 %

(Zdroj: <http://vlastnictvilesu.cz/struktura-vlastnictvi/fyzicke-osoby/>) [77]

Graf č. 1 – Rozdrobenost majetků osob

(Data: <http://vlastnictvilesu.cz/struktura-vlastnictvi/fyzicke-osoby/>; vlastní zpracování) [77]

Web vlastnictví lesů obsahuje mimo jiné data vlastnictví lesů fyzických osob z hlediska rozlišení např. pohlaví, stáří. [77]

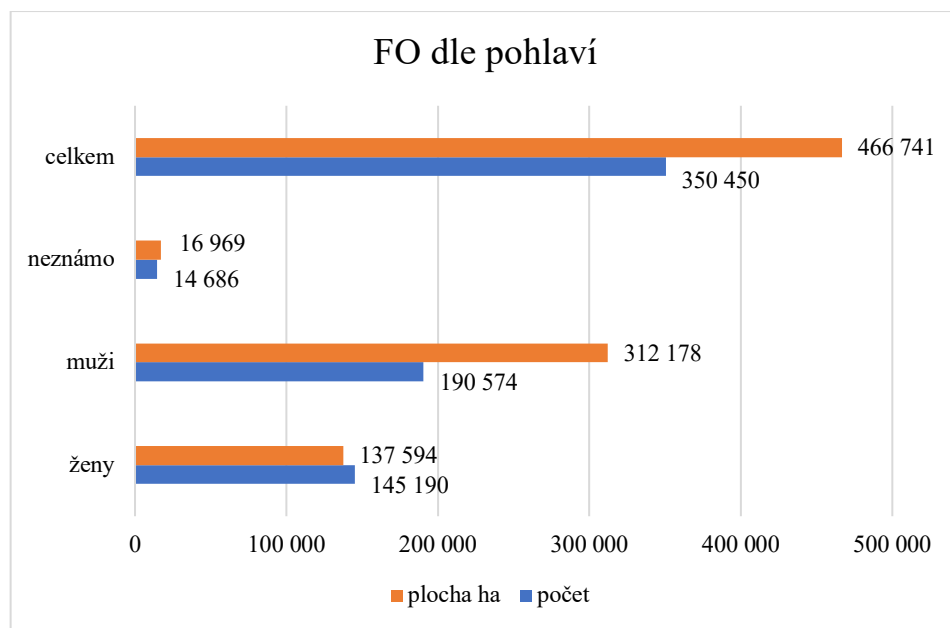
Tabulka č. 3 – FO dle pohlaví

Kategorie	Ženy	Muži	Neznámo	Celkem
Počet	145 190	190 574	14 686	350 450
Podíl počtu	41,43 %	54,38 %	4,19 %	100 %
Plocha ha	137 594	312 178	16 969	466 741
Podíl plochy	29,48 %	66,88 %	3,64 %	100 %
Průměr ha	0,95	1,64	1,16	1,33

(Zdroj: <http://vlastnictvilesu.cz/struktura-vlastnictvi/fyzicke-osoby/>) [77]

Ženy vlastní celkem 30,6 % plochy lesů a představují 43,2 % z počtu vlastníků. [77]

Graf č. 2 – FO dle pohlaví

(Data: <http://vlastnictvilesu.cz/struktura-vlastnictvi/fyzicke-osoby/>; vlastní zpracování) [77]

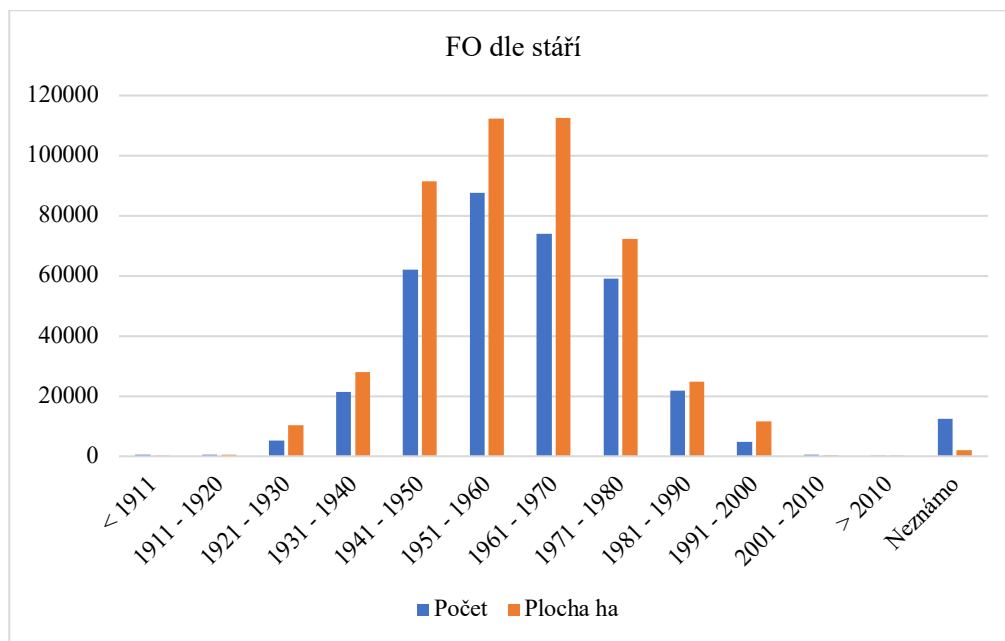
Tabulka č. 4 – FO dle stáří

Kategorie	Počet	Podíl počtu	Plocha ha	Podíl plochy
<1911	594	0,17 %	124	0,03 %
1911–1920	576	0,16 %	531	0,11 %
1921–1930	5 121	1,46 %	10 307	2,21 %
1931–1940	21 498	6,13 %	28 011	6,00 %
1941–1950	62 081	17,71 %	91 473	19,60 %
1951–1960	87 688	25,02 %	112 393	24,08 %
1961–1970	74 101	21,14 %	112 591	24,12 %
1971–1980	59 055	16,85 %	72 260	15,48 %
1981–1990	21 878	6,24 %	24 904	5,34 %
1991–2000	4 788	1,37 %	11 599	2,49 %
2001–2010	546	0,16 %	411	0,09 %
> 2010	45	0,01 %	57	0,01 %
Neznámo	12 479	3,56 %	2 081	0,45 %

(Zdroj: <http://vlastnictvilesu.cz/struktura-vlastnictvi/fyzicke-osoby/>) [77]

Poslední tabulkou jsou fyzické osoby dle stáří. Největší zastoupení počtu vlastníků lesů mají osoby, které jsou narozené mezi roky 1951–1970 představující 46,2 % počtu vlastníků. Tyto osoby vlastní 48,2 % plochy. Osoby narozené před rokem 1950 vlastní více než ¼ plochy. Osoby před rokem 1940 vlastní 8 %. [77]

Graf č. 3 – FO dle stáří

(Data: <http://vlastnictvilesu.cz/struktura-vlastnictvi/fyzicke-osoby/>; vlastní zpracování) [77]

Všechna data jsou platná ke konci roku 2018.

5.1.2 Sdružování drobných vlastníků lesů v České republice

Občasné pokusy o sdružování drobných lesů se na našem území opakují už více než pře sto let. Výsledky těchto sdružování však většinou nebyly výrazné, kdy např. v roce 1932 bylo sdruženo 4 700 ha a v roce 1937 dokonce 6 100 ha. Na základě vládního nařízení č. 178 z roku 1947 (o odborné službě lesní), které bylo zrušeno v roce 1951, byly lesní pozemky do výměry 575 ha povinně sdruženy do lesních společenstev. Každé z těchto odborných společenstev mělo lesní odbornou službu. [18]

Jak už bylo zmíněno v úvodu, velmi zajímavou postavou byl Ing. J. Frič, který zajímavě zachytil lesní družstevnictví v předválečné situaci. I přesto, že se jedná o velký časový rozdíl, problém na aktuálnosti neztratil. Frič uváděl, že myšlenka lesnických družstev se objevuje často v pravidelných obdobích. Dochází však ale vždy k opětovnému odkladu a za určitou dobu se toto téma družstev znovu objeví. Frič ve svých pracích podrobně prezentuje názory z příkladů, nezdarů a zkušeností lesního družstevnictví. [5]

Problémy malého a drobného lesního majetku jsou známy již od počátku racionálního lesního hospodářství. Z tohoto důvodu jsou časté snahy o řešení této

problematiky. Hlavním cílem a důvodem sdružování vlastníků lesa je: společné, odborné a organizované provádění činností při hospodaření v lese, z lesního zákona vyplývající plnění povinností vlastníka lesa nebo uplatnění práva a nároků vlastníka lesa pro účel získání podpory na hospodaření. Při sdružování vlastníků lesa zůstává zachováno vlastnictví k lesním pozemkům. Ze samotné podstaty se jedná o přenesení některých (nebo všech) práv a povinností vlastníka lesa na sdružení, které má za cíl zabezpečovat tyto práva a povinnosti efektivněji než sám vlastník. [18]

Sdružování pro vlastníky lesů může být zajímavé převážně z ekonomicko-organizačních důvodů:

- a) *„Přístup k informacím a zprostředkování odborných znalostí,*
- b) *Koordinované poradenství poskytované jednotlivým vlastníků lesa,*
- c) *Nákup nebo zprostředkování nákupu sazenic a dalšího materiálu,*
- d) *Půjčování strojů a zařízení,*
- e) *Nasazení pracovních sil a mechanizace při těžbě dřeva,*
- f) *Prodej dříví a jiných lesních produktů,*
- g) *Zabezpečování dalších úkolů spojených s hospodařením v lese (výsadba a údržba cest),*
- h) *Příprava a organizace podpůrných opatření (finanční příspěvky od státu).“ [18]*

Hlavním účelem sdružování je především organizované, společné a odborné provádění činností, které souvisejí s hospodařením v lese. Ze zákona o lesích vyplývají práva a povinnosti, kdy u povinností je nutné jejich plnění. Formulují se tři možné hospodářské formy sdružování. První formou je sdružování, které je založené pro účel zabezpečení dílčích služeb jednotlivých vlastníků. Druhou možností je zabezpečování služeb, a to v celém rozsahu u jednotlivých vlastníků. Třetí forma je prováděna společným hospodařením, kdy není narušeno vlastnictví. [21]

Země střední Evropy (do kterých patří Česká republika) a východní Evropy mají společnou historii, kdy jsou spjaty se statutem socialistických zemích v období 1948 až 1990. Soukromé pozemky byly znárodněny nebo byly využívány státem. Následná restituice a privatizace v 90. letech 20. století předurčily heterogenní vlastnickou strukturu, která je charakterizovaná velkým počtem vlastníků lesů a různými typy způsobu vlastnictví majetku.

Vliv rozvoje vládnutí v těchto zemích umožnil vytvoření nového rámce zastupování zájmů v sektoru lesnictví (organizované formy soukromých vlastníků lesů), kdy se jedná o vytváření sdružení vlastníků lesů (FOA). FOA je možností zastoupení zájmů v rámci procesu pozemkových restitucí. [23]

Lesní právo a lesnická politika ve všech vyspělých státech světa, kde se vyskytuje drobné vlastnictví lesů, podporují sdružování drobných majitelů lesa. Cílem je sdružení do větších útvarů, které mají různé právní formy a majitelé těchto pozemků v nich hospodaří společně. Sdružování by mělo být v zájmu veřejné moci, protože např. usnadňuje kontrolu, zjednodušuje výkon státní správy a snižuje množství sporů. České právo obsahuje v současné době jen několik málo zmínek k problematice o sdružování drobných vlastníků lesů. Kromě ustanovení restitučních předpisů je nejvýznamnější úpravou potřebnosti a vhodnosti sdružování vlastníků lesů § 46 písm. j lesního zákona. Podle tohoto paragrafu podporuje stát poskytováním služeb a finančních prostředků hospodaření v lesích, kdy finanční příspěvky mohou být poskytnuty také na podporu sdružování vlastníků lesů a podpor hospodaření vlastníků malých výměr v případě sdružených lesích. [4]

Článek s názvem *To Join Small-Scale Forest Owner's Associations or Not? Motivations and Opinions of Small-Scale Forest Owners in Three Selected Regions of the Czech Republic* vychází ze šetření, které bylo prováděné v rámci NLP II (2007-2013). Šetření pomocí dotazníkového šetření bylo prováděné v kraji Vysočina (2010), Plzeňský kraj (2013) a kraji Vysočina (2015), kdy studie ukázala neochotu „drobných vlastníků“ o sdružování. Nedostatečná motivace ke sdružování je způsobena neodpovídajícím financováním a podporou sdruženích (PO) ze strany státu. Ze studie vyplývá, že určitá neochota se váže ke vztahu podporování určitých forem právnických osob. [8]

Jako jednou z možností řešící problematiku hospodaření v lesích malých výměr je často považováno sdružování vlastníků. Přijetí NOZ (zákona číslo 89/2012 Sb.) a zákona o obchodních korporacích (zákon číslo 90/2012 Sb.) lze využít pro vznik: veřejné obchodní společnosti, komanditní společnosti, společnosti s ručením omezením, družstva a akciové společnosti. Tato změna řeší předchozí situaci, kdy podle příslušných právních předpisů na našem území s účinností do 31.12. 2013 byla možnost založit sdružení s právní subjektivitou nebo sdružení bez právní subjektivity. [7]

Mezi opatření, které směřují k posílení ekonomické životaschopnosti lesních majetků, patří také sdružování vlastníků lesů. ÚHÚL vydává pro vlastníky lesů publikace

v oblasti ekonomicko-právního poradenství. Touto publikací je „Rádce pro vlastníka lesa do výměry 50 ha“ (I., II., III., IV.). [32]

Podstatou problémů sdružování a zda toto sdružování drobných vlastníků může být úspěšné, se zabýval Ing. Matějček v článku publikovaném v Lesnické práci. Ve svém článku zachytil, že: „*Sdružování vychází především ze zájmů vlastníka a směřuje k uspokojování jeho vlastnických a hospodářských zájmů. Pokud efekty plynoucí ze sdružování nebudou pro vlastníky drobných lesů dostatečně významné, nelze očekávat změnu jejich postojů.*“ [12] Hlavní aspekty řešení problémů spočívají v několika oblastech, kterými je: role státu, informační podpora (sdružování), ekonomická, legislativní a institucionální podpora sdružování. Článek vyzdvihuje také roli odborného lesního hospodáře jako poradenského a manažerského činitele u sdružování. [12]

5.1.2.1 Příklad úspěšného sdružování vlastníků lesů

S myšlenkami lesního družstevnictví je možné se setkat již v počátcích samotného zemědělského družstevnictví, a to v 80. letech 19. století. Forma družstevnictví měla za úkol řešit problémy drobných lesních majetků a hospodaření na těchto majetcích. Většina snah o toto řešení však selhala. Myšlenka družstevnictví byla obnovena přibližně v roce 1923 v úřadu České zemědělské rady, kdy jejím propagátorem byl vrchní inspektor Jan Frič. O Janu Fričovi bylo zmiňováno již v úvodu práce. Frič v roce 1926 vystupoval na mezinárodním kongresu v Římě s referátem, který se zabýval tématem významu lesního družstevnictví a hospodářské lesní reformy. [66]

Vznik lesního družstva bylo východiskem situace na Vysočině. Vznik lesních družstev byl záměrný a Lesnímu družstvu Příbram připadly revíry Světnov, Sklené, Polák, Slavkovice, Veselí, Ransko, Borová a Račín, a to o výměře cca 5 513 ha. Bylo uznáno, že les může při pečlivém obhospodařování ve větším soustředěném celku zajišťovat řadu funkcí, jako např. vodohospodářskou, půdoochrannou. Úkolem družstva bylo obstarávat společný prodej a nákup dřeva, obstarávat hospodářské a technické potřeby, lesní sazenice, semena nebo jiný materiál. Pro členy družstva bylo úkolem také pořádání odborných kurzů a přednášek pro své členy družstva. Majetek družstva byl v roce 1959 zestátněn. Po roce 1989 bylo úsilím tato družstva obnovit, kdy toto se podařilo v roce 1995. Lesní družstvo obcí v současné době je rovnocenným partnerem s důkazem toho, že myšlenka družstevnictví neztrácí nic na svém původním významu. [66]

5.1.3 Právní předpisy umožňující sdružování drobných vlastníků lesů v ČR

5.1.3.1 Platné právní předpisy v lesnictví – ČR

Oblast lesnictví upravuje nebo ovlivňuje řada platných právních předpisů. V současné době lesnictví upravuje zákon č. 289 z roku 1995 (z. č. 289/1995 Sb.) – lesní zákon, který je stěžejní právní úpravou v lesnictví. V roce 2019 vešla v platnost novela – zákon č. 314, kterým se mění zákon č. 289/1995 Sb. [53]

Pro účel lepšího přehledu současných platných právních předpisů v lesnictví vznikla souhrnná tabulka právních předpisů v lesnictví pro Českou republiku, která se nachází v **příloze č. 1**.

5.1.3.1.1 Zákon č. 289/1995 Sb.

Současnou platnou právní úpravou lesnictví v České republice je zákon č. 289/1995 Sb. Paragraf 3 odst. 1 definuje pozemky určené k plnění funkcí lesa. Pozemky neuvedené v tomto odstavci může orgán státní správy na základě návrhu vlastníka nebo s jeho souhlasem prohlásit rozhodnutím za pozemky určené k plnění funkcí lesa. Obdobným postupem dochází k rozhodnutí orgánu státní správy v případě zařazení lesů do kategorie lesů ochranných (§7 odst. 2) a lesů zvláštního určení (§8 odst. 3). [2]

Hlava sedmá § 46 lesního zákona se zabývá podporou hospodařením v lesích, kdy jsou zde vyjmenovány jednotlivé oblasti podpor. Jednou z nich je podpora sdružování vlastníků lesů a současně také podpora hospodaření ve sdružených lesích, a to u vlastníků malých výměr. Na poskytnutí služeb finančních příspěvků nebo poskytnutí služeb není právní nárok. Pokud vlastník lesa získá finanční příspěvek na základě nesprávných finančních příspěvků nebo využije příspěvek na jiný účel, má povinnost celý finanční příspěvek vrátit. [2]

Stát poskytuje finanční příspěvky na:

- a) *„Ekologické a k přírodě šetrné technologie při hospodaření v lese,*
- b) *Obnovu, zajištění a výchovu lesních porostů do 40 let věku,*
- c) *Zvyšování podílu melioračních a zpevňujících dřevin,*
- d) *Opatření k obnově lesů poškozených imisemi a lesů chřadnoucích vinou antropogenních vlivů,*

- e) *Opatření k obnově porostů s nevhodnou nebo náhradní dřevinnou skladbou (rekonstrukce nebo přeměna porostu),*
- f) *Opatření k zalesnění v horských polohách,*
- g) *Ochranu lesa,*
- h) *Opatření k zajištění mimoprodukčních funkcí lesa,*
- i) *Opatření k zajištění proti lesním hmyzím škůdcům a opatření při jiných mimořádných okolnostech a nepředvídatelných škodách ohrožujících stav lesů, přesahujících možnosti vlastníka lesa,*
- j) *Podporu sdružování vlastníků lesů a podporu hospodaření ve sdružených lesích vlastníků malých výměr,*
- k) *Vyhotovení plánů za podmínky poskytnutí dat plánu v digitální formě pro potřeby státní správy lesů,*
- l) *Zvládnutí následků mimořádných okolností a nepředvídaných škod v lesích.“ [47]*

Oddíl druhý se zabývá sankcemi na úseku lesnictví. Orgán státní správy může vlastníkovu lesa uložit za úmyslnou činnost, kterou působí značné škody na lese, pokutu ve výši až do 1 000 000 Kč. Pokud vlastník lesa provádí nepovolené nebo zakázané činnosti, překročí decenální výši těžby a nesplní uložená rozhodnutí orgánu státní správy, může být uložena pokuta až do výše 100 000 Kč. [47]

5.1.3.1.2 Zákon č. 314/2019 Sb.

U lesního zákona č. 289/1995 Sb. došlo k určitým změnám na základě zákona č. 314 z roku 2019. Na základě tohoto zákona došlo ke změnám a některým doplněním lesního zákona. [53]

Z hlediska zákona o lesích dochází ke změně, kdy vlastník lesa neodpovídá za škody na majetku, zdraví nebo životě vzniklé při využití práva podle odstavce 1, kdy se nesmí ale jednat o úmyslnou skutkovou podstatu. Pro účel předcházení degradace lesní půdy a zachování mimoprodukční funkce lesa má ponechávat vlastník lesa odpovídající množství těžebních zbytků v lese. Povinností lesního odborného hospodáře ve vztahu k vlastníkovu lesa je sledovat stav lesa a upozorňovat vlastníka lesa na výskyt škodlivých činitelů a škody těmito činiteli způsobené, navrhopvat kontrolní a ochranná opatření při zvýšeném výskytu škodlivých organismů. [53]

5.1.3.2 Právní předpisy umožňující sdružování drobných vlastníků

Ústavní zákon č. 23/1991 Sb. ze dne 9. ledna 1991 uvozuje Listinu základních práv a svobod jako ústavní zákon, kdy je dále v článku 20 řešeno téma sdružování. Různé formy sdružování fyzických a právnických osob jsou v současné době upraveny řadou zákonných norem. [18]

Oddíl druhý (politická práva) se v čl. 20 LZPS věnuje sdružování takto:

„(1) Právo svobodně se sdružovat je zaručeno. Každý má právo spolu s jinými se sdružovat ve spolcích, společnostech a jiných sdruženích.“ [46]

Různé právní normy umožňující v současné době sdružování vlastníků lesů jsou stanoveny v následné tabulce č. 5.

Tabulka č. 5 – Právní předpisy umožňující sdružování drobných vlastníků

<u>Zákon č. 90/2012 Sb.</u>	Zákon o obchodní společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích)
	– Veřejná obchodní společnost (§ 95 - § 117),
	– Komanditní společnost (§ 118 - § 131),
	– Společnost s ručením omezeným (§ 132 - § 242),
	– Akciová společnost (§ 243 - § 551),
	– Družstvo (§ 552 - § 773) [51]
<u>Zákon č. 89/2012 Sb.</u>	Zákon občanský zákoník
	– Spolek (§ 214 - § 302) [50]
<u>Zákon č. 128/2000 Sb.</u>	Zákon o obcích (obecní zřízení)
	– Dobrovolný svazek obcí (§ 49 - § 54) [49]

Pozn. Právní stav ke dni 1. 3. 2022

5.1.4 Možnosti a formy sdružování drobných vlastníků lesů

Než došlo k účinnosti NOZ (Nový občanský zákoník), umožňovala právní úprava České republiky založit sdružení s právní subjektivitou. Zde se jednalo např. o akciové společnosti, komanditní společnosti nebo družstva. Druhou možností byla sdružení bez právní subjektivity, kdy se hovořilo o sdruženích založených společenskou smlouvou. [4]

V souvislosti s přijetím zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (NOZ), kdy tento zákon nabyl účinnosti dne 1.1. 2014, došlo k významným změnám z hlediska právních norem týkajících se sdružování. Přehled zrušených právních předpisů na základě přijetí NOZ

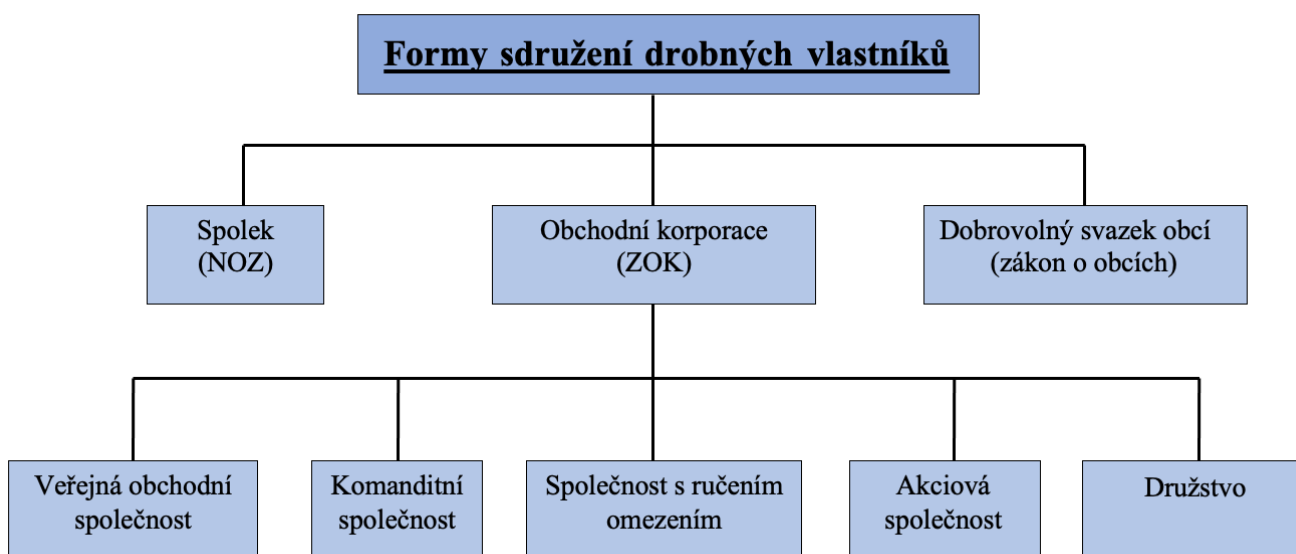
lze nalézt v § 3080 NOZ. Přehled právních norem, které stanovují a upravují určité formy sdružování, nalezneme v tabulce č. 6. Občanský zákoník umožňuje formu spolku jako možnost sdružení drobných vlastníků. [50]

Kromě občanského zákoníku jsou další dva právní předpisy umožňující sdružení. Zákon o obchodních korporacích (Z. č. 90/2012 Sb.) stanovuje celkem pět forem, a to: veřejnou obchodní společnost, komanditní společnost, společnost s ručením omezením, akciová společnost a družstvo. [51]

Třetí právní formou je zákon o obcích (Z. č. 128/2000 Sb.), který umožňuje vzniku dobrovolného svazku obcí. [49]

Pro účely přehlednosti forem sdružování bylo vytvořeno schéma PO umožňující sdružení drobných vlastníků lesů.

Schéma č. 2 – Přehled PO pro účel sdružení drobných vlastníků lesů

(Zdroj: vlastní návrh schématu)

Vysvětlivky:

NOZ – Nový občanský zákoník

ZOK – Zákon o obchodních korporacích

5.1.4.1 Společnost s ručením omezeným

Společnost s ručením omezením je společností, u které společníci za dluhy společnosti ručí společně a nerozdílně do výše, do které nesplnili vkladové povinnosti. Společnost obsahuje označení „společnost s ručením omezeným“, toto označení může být nahrazeno zkratkou „spol. s r. o.“ nebo „s.r.o.“. U společníků se jejich podíl ve firmě určuje podle poměru jeho míry vkladu k výši základního kapitálu. Všichni společníci se zapisují do seznamu společníků, který společnost musí vést. Do seznamu společníků se zapisuje např. jméno, bydliště, sídlo společníka nebo výše jeho podílu atd. Paragraf 139 odst. 2 přesně definuje náležitosti, které se do seznamu společníků zapisují. Výši vkladu stanovuje § 142 odst. 2, který říká: „*Minimální výše vkladu je 1 Kč, ledaže společenská smlouva určí, že výše vkladu je vyšší.*“ [51] U vkladu však výše může být pro jednotlivé podíly stanovena rozdílně. Společenskou smlouvou se zabývá § 146 až § 149. V § 149 nalezneme obsah společenské smlouvy, jako je např. předmět podnikání nebo činnosti společnosti, výši základního kapitálu a dále určení společníků. Právům a povinnostem společníků je věnován Díl 2 (§150 - §166). Jednou z povinností je, že společník musí splnit vkladovou povinnost ve lhůtě určenou společenskou smlouvou, nejpozději však do 5 let ode dne vzniku společnosti. Orgánům společnosti se věnuje Díl 3, kdy jedním z orgánů je valná hromada a kdy společníci mající právo podílet se na řízení společnosti vykonávají toto právo na valné hromadě. Statutárním orgánem společnosti s ručením omezením je jeden nebo více jednatelů. Povinností společnosti je zřídit dozorčí radu, která dohlíží na činnost jednatelů, podává žalobu, nahlíží do účetních a obchodních knih nebo podává jednou ročně na valné hromadě zprávu o své činnosti. Zrušení společnosti na základě dohody společníků má formu veřejné listiny. Právem společníka je možnost domáhat se zrušení společnosti u soudu, a to z důvodu podmínek uvedených ve společenské smlouvě. [51]

5.1.4.2 Akciová společnost

Společnost se základním kapitálem, který je rozvržen na určitý počet akcií, je akciová společnost. Firma následně nese označení „akciová společnost“, kdy může být toto označení nahrazeno zkratkou „akc. spol.“ nebo „a.s.“. Za stejných podmínek zachází daná společnost se všemi akcionáři stejně. Základní kapitál dané společnosti je vyjádřen v českých korunách a v případě, že akciová společnost vede dle zvláštního účetnictví v eurech, může tato

společnost vyjádřit základní kapitál v eurech. V zákoně je stanoveno, že výše základního kapitálu společnosti je 2 000 000 Kč, nebo 80 000 EUR. Pro účely založení společnosti se vyžaduje přijetí stanov. Zakladatelem je ten, kdo přijal stanovy a podílil se na úpisu akcií. Paragraf 25 stanoví obsah těchto stanov, jako např. předmět podnikání, výši základního kapitálu nebo počet akcií. Paragraf 256 odst. 1 definuje význam akcie, kdy tento § říká: *„Akcíe je cenný papír nebo zaknihovaný cenný papír, s nímž je spojeno právo akcionáře jako společníka podílet se podle tohoto zákona a stanov společnosti na jejím řízení, jejím zisku nebo na likvidačním zůstatku při jejím zrušení s likvidací.“* [51] Díl 4 se zabývá právy a povinnostmi akcionáře a také podílem na zisku, kdy akcionář má právo na podíl na zisku nebo na jiných vlastních zdrojích. Z hlediska hlasovacího práva je každý akcionář oprávněn účastnit se valné hromady a zde také hlasovat. Orgánům společnosti je věnován Díl 5, kdy z hlediska systému vnitřní struktury rozdělujeme společnost na systém dualistický a systém monistický. Systém dualistický je ten, ve kterém je zřízeno představenstvo a dozorčí rada. U monistického systému se zřizuje správní rada. Systém vnitřní struktury může společnost měnit na základě změny stanov. Na valné hromadě akcionáři vykonávají své právo podílet se na řízení společnosti. U dualistického systému je statutárním orgánem společnosti představenstvo, kdy tomuto orgánu přísluší obchodní vedení společnosti. Dohled na výkon působnosti představenstva a činnosti společnosti provádí dozorčí rada. Tato rada se řídí zásadami, které jsou schváleny valnou hromadou. Tyto zásady však nemohou být v rozporu se zákonem nebo stanovami. U monistického systému je statutárním orgánem společnosti správní rada, kdy této radě opět přísluší vedení a dohled nad činností společnosti. Pokud nestanoví stanovy jinak, má správní rada 3 členy a funkční období činí 3 roky. Likvidací akciové společnosti se zabývá § 549 až § 551. [51]

5.1.4.3 Družstvo

Společenstvem neuzavřeného počtu osob je družstvo, které je založeno za účelem vzájemné podpory členů a třetích osob. Družstvo tvoří minimálně 3 členové a firma nese označení „družstvo“. Paragraf 553 určuje zákonné náležitosti obsahu stanov. Družstvo lze založit na ustavující schůzi nebo bez ustavující schůze. Ustavující schůze družstva je svolána svolavatelem, kdy je předložen zájemcům o založení návrh stanov a rozhodnutí potřebných k založení. Po přijetí stanov ustavující schůze zvolí členy volených orgánů družstva, určuje

způsob splnění základního členského vkladu a schvaluje správce vkladu. Založit družstvo lze i dohodou zakladatelů na obsahu stanov, kdy se vyžaduje u stanov forma veřejné listiny. Každý ze členů se podílí na základním kapitálu družstva základním členským vkladem. Člen družstva má dle zákona a stanov právo na: a) volit a být volen – do orgánů družstva, b) účastnit se rozhodování a řízení, c) podílet se na výhodách, které jsou poskytovány družstvem. Ze členství v družstvu vychází také povinnosti jako: a) dodržování stanov, b) dodržování rozhodnutí orgánů družstva. Členství v družstvu při splnění podmínek stanovených stanovami a zákonem vzniká: a) při založení tzn. dnem vzniku družstva, b) dnem rozhodnutí příslušného orgánu – o přijetí za člena, c) přechodem nebo převodem družstevního podílu. Členství v daném družstvu vzniká vždy na dobu neurčitou. Dle zákona družstvo vede seznam členů, kdy § 580 upravuje všechny náležitosti, které se do seznamu zapisují. Zánikem členství v družstvu se zabývá § 610, kdy z možností se jedná např. o vyloučení člena, vystoupení člena, dohodu nebo smrt člena družstva. Družstvo je tvořeno orgány: a) členská schůze, b) představenstvo, c) kontrolní komise, d) jiné orgány – zřízené stanovami. Členem těchto orgánů může být pouze člen družstva, kdy každý ze členů má při hlasování v daném orgánu družstva jeden hlas a funkční období nesmí být delší než 5 let. [52]

5.1.4.4 Komanditní společnost

Charakteristikou komanditních společností je, že alespoň jeden ze společníků ručí za dluhy omezeně a druhý neomezeně. Společník, který za dluhy ručí omezeně je tzv. komanditista. Společník s neomezeným ručením se nazývá komplementář. Daná firma musí nést označení komanditní společnost. Zkrácenou verzí je zkratka kom. spol. nebo k. s. Na základě poměru vkladů se určuje podíly komanditistů. Za dluhy společnosti ručí komanditista společně a nerozdílně s ostatními společníky. Zmíněné ručení je až do výše nesplaceného vkladu, kdy se jedná podle stavu (zápisu) v obchodním rejstříku. Společenská smlouva zahrnuje určení, který ze společníků v dané společnosti je komplementář a který je komanditista. Dále je zde uvedena výše vkladu každého komanditisty. Všichni komplementáři tvoří statutární orgán společnosti. Mezi společnost a komplementáře se dělí zisk a ztráta. V případě, že společenská smlouva neurčuje jinak, zisk a ztráta se dělí na

polovinu mezi společnost a komplementáře. Komanditisté však ale ztrátu nenesou. Paragraf 127 definuje důvody, na jejichž základě nedochází ke zrušení společnosti. [51]

5.1.4.5 Veřejná obchodní společnost

Veřejnou obchodní společnost upravuje zákon o obchodních korporacích, a to zákon č. 90/2012 Sb. Tuto společnost mohou založit dle § 95 alespoň dvě osoby, které ručí za její dluhy společně a bez rozdílu. V případech, kdy je společníkem právnická osoba, je právy a povinnostmi pověřen zmocněnec, který může být pouze fyzickou osobou. Daná firma obsahuje označení „veřejná obchodní společnost“, kdy toto označení je nahrazeno značkou „veř. obch. spol.“ nebo „v. o. s.“. Právní poměry jednotlivých společníků se řídí společenskou smlouvou. Pokud není stanoveno jinak společenskou smlouvou, jsou podíly stejné. Společenská smlouva musí obsahovat náležitosti uvedené v § 98. Při rozhodování o všech věcech, které se týkají společnosti, je potřebný souhlas všech společníků, pokud nestanoví společenská smlouva jinak. Všichni společníci, kteří splňují požadavek stanovený v § 46, jsou statutárním orgánem společnosti. Společenská smlouva může upravit, zda statutárním orgánem společnosti jsou pouze někteří společníci nebo např. jeden z nich. Nahlížet do všech dokladů a kontrolovat může každý společník. Společníkovi je zakázáno podnikat v předmětu podnikání společnosti bez svolení všech ostatních společníků. Společník nesmí být členem statutárního orgánu jiné obchodní korporace, která má obdobný předmět podnikání. Přistoupit do společnosti nebo vystoupit ze společnosti může společník pouze změnou společenské smlouvy. Pokud společník přistoupil do společnosti, ručí i za dluhy vzniklé před jeho vstupem do společnosti. Po skončení společníka ve společnosti, ručí společník za dluhy společnosti vzniklé před zánikem jeho účasti. Tento společník nemůže následně po společnosti požadovat, aby mu byl vyplacen podíl nebo aby bylo rozděleno jmění mezi společníky. Zisk, jiné vlastní zdroje a ztráta se dělí mezi společníky rovným dílem, pokud nestanoví společenská smlouva jinak. Podmínky rozdělení zisku upravuje § 112. Zrušení společnosti se věnuje § 113, kdy jsou zde uvedeny jednotlivé podmínky jejího zrušení. Společnost se zrušuje na základě např. výpovědi společníka, dnem právní moci rozhodnutí soudu, smrtí společníka nebo zánikem společníka právnické osoby. [51]

5.1.4.6 Spolek

Úpravou spolků se věnuje zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník počínaje § 214. Spolek mohou založit alespoň tři osoby vedené společným zájmem. Mohou založit spolek jako samosprávný, dobrovolný svazek členů a spolčovat se v něm. Nikomu nesmí být bráněno vystoupit ze spolku a nesmí být nucen k účasti ve spolku. Všichni členové spolku neručí za jeho dluhy. Povinností spolku je mít v názvu slovo „spolek“ nebo „zapsaný spolek“. Je možné však také použití zkratky „z. s.“. Činnostmi spolku se zabývá § 217, kdy § 217 odst. 1 říká: „*Hlavní činností spolku může být jen uspokojování a ochrana těch zájmů, k jejichž naplňování je spolek založen. Podnikání nebo jiná výdělečná činnost hlavní činností spolků být nemůže.*“ [50] Založit spolek lze za podmínky, že zakladatelé se shodnou na obsahu stanov. Tyto stanovy obsahují alespoň účel spolku, název a sídlo spolku, určení statutárního orgánu, práva a povinnosti členů. Stanovy následně musí být v úplném znění uloženy v sídle spolku. Druhou možností založení u tvořícího se spolku je i možnost usnesením ustavující schůze. Samotný vznik spolku je dnem zápisu do veřejného rejstříku. Členstvím ve spolku se zabývá § 232 až § 235. Po vzniku spolku je možné vytvoření členství přijetím za člena nebo jiným způsobem určeným stanovami. Členství v daném spolku může zaniknout vyloučením, vystoupením nebo dalšími způsoby uvedených ve stanovách nebo v zákoně. Statutární orgán a nejvyšší orgán jsou orgány spolku, případně kontrolní komise, rozhodčí a komise nebo další orgány určené stanovami. Na základě stanov je určeno, zda je statutární orgán kolektivní (tj. výbor) nebo individuální (tj. předseda). Funkční období členů volených orgánů spolku je pětileté, pokud stanovy neurčí jinak. Členská schůze se svolává k zasedání statutárním orgánem spolku nejméně jedenkrát ročně. Spolek může soud zrušit s likvidací na návrh osoby, která má na tom oprávněný zájem. Ke zrušení může dojít také bez návrhu v případě, že spolek byl na to soudem upozorněn. Jedná se především o porušení v činnosti zakázané § 145, činnost v rozporu s § 217, bránění členům ze spolku vystoupit nebo nucení třetí osoby k členství ve spolku. [50]

5.1.4.7 Svazek obcí

Sdružováním obecních lesních pozemků se zabývá zákon č. 128/2000 Sb., zákon o obcích, kdy v této úpravě se nalézá možnost sdružování prostřednictvím tzv. dobrovolného svazku obcí. Tento dobrovolný svazek obcí, dále jen „svazek obcí“, vzniká za účelem prosazování a ochrany společných zájmů. Členy těchto svazků mohou být pouze obce.

Svazek obcí je vždy právnickou osobou, kdy tato osoba musí vést účetnictví, a to podle zákona o účetnictví. Právní osobnosti nabývá dnem zápisu do rejstříku svazků obcí, který je veden u krajského úřadu. Do daného rejstříku se zapisuje den vzniku svazku obcí, název, sídlo, identifikační číslo osoby svazku, předmět činnosti, orgány, kterými svazek jedná, jména, příjmení a adresy osob, které vykonávají jejich působnost spolu s uvedením způsobu, den zániku nebo den zrušení svazku. [49]

Předmětem činnosti svazku obcí se zabývá § 50, kdy odst. 1 písm. f zmiňuje jednu z činností, kterou je správa majetku obcí, a to zejména lesů. Součástí smlouvy, podle které dochází k vytvoření svazku, jsou stanovy. V § 50 odst. 2 jsou definovány jednotlivé náležitosti, které dané stanovy musí obsahovat, jako např. název a sídlo členů svazku obcí, práva a povinnosti členů nebo orgány svazku obcí. Občané obcí, které jsou sdružení ve svazku obcí a dosáhli věku 18 let, se mohou účastnit zasedání orgánu svazku a nahlížet do zápisu. Mohou mimo jiné podávat návrhy orgánu svazku nebo případně se vyjadřovat k návrhu rozpočtu svazku obcí a k závěrečnému účtu. Dle § 53 svazek obcí žádá o přezkoumání hospodaření, a to za uplynulý kalendářní rok, kdy žádost je podávána krajskému soudu nebo přezkoumání auditorovi. V případě spolupráce mezi obcemi, právnickými nebo fyzickými osobami se v tzv. občanskoprávních vztazích uplatňují ustanovení spolku dle občanského zákoníku a o smlouvě o společnosti. [49]

5.1.5 Podpora sdružování vlastníků lesů a státní lesnická politika

5.1.5.1 Národní lesnický program I.

Usnesením vlády České republiky č. 53 ze dne 13. ledna 2003 došlo ke schválení NLP – Národního lesnického programu. Tento program byl koncipován pro období 2003–2006, kdy základním principem tohoto programu je trvale udržitelné obhospodařování lesů, omezení administrativních zásahů státu, motivační působení státní lesnické politiky na úkor podpory veřejných zájmů a případné zvyšování odpovědnosti za svůj majetek u vlastníků lesů. [40]

Program je rozdělen na kapitoly, které jsou tematicky zaměřené na problémové okruhy:

- a) *„Obhospodařování lesů podle zásad trvale udržitelného hospodaření,*
- b) *Rozvoj produkčních a mimoprodukčních funkcí lesa,*
- c) *Udržení a rozvoj biologické diverzity lesních ekosystémů,*
- d) *Zabezpečení produkce a využití surového dříví,*
- e) *Péče o lesy ve zvláště chráněných územích, ochrana lesních ekosystémů proti škodlivým faktorům, realizace národního lesnického programu v regionech.“* [40]

V daném programu není přímo stanovena podpora sdružování drobných vlastníků lesa nebo setkání se s termínem drobných vlastníků. Program však definuje jako jednu z oblastí cílů finanční podporu vlastníkům lesů a tím i jejich motivaci. [40]

5.1.5.1.1 Vyhodnocení NLP I

Studie k NLP I má několik částí, kdy pro tuto práci je podstatná studie s názvem Vytvoření systému motivační podpory orientace vlastníků lesa, včetně lesů ve státním vlastnictví, na trvalé a dlouhodobé zvelebování lesních majetků s přihlédnutím k veřejnému zájmu na rozvoji prospěšných funkcí lesů (a14). Tuto studii zpracoval pro Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti Ing. František Morávek. [19]

V části Současné podpory vlastníků lesů ze zdrojů státního rozpočtu, a to z resortů Ministerstva zemědělství, Ministerstva obrany a Ministerstva životního prostředí, jsou zde zpracovány současné příspěvky pro vlastníky lesa. Systém podpor pro lesní hospodářství je rozdělen na finanční povinnosti, které vyplývají ze zákona. Druhou částí jsou služby, kterými stát podporuje v lesích hospodaření nebo na finanční příspěvky pro podporu hospodaření. V roce 2003 bylo pro účel podpory na sdružování vlastníků malých výměr vynaloženo 0,5 % z celkových příspěvků. K této podpoře je zde zmíněno, že se jedná o nedostatečnou podporu, která je administrativně náročná. Dále je málo využívaná a účinná, kdy nemotivuje k založení sdružení. Bylo zjištěno, že účinnost systému současných podpor (motivačních) je nízká, a proto tedy i málo motivující. Pro příklad je uvedeno, že podpora sdružování lesů malých výměr byla od roku 1999 stejná, kdy kolísala od 3,1 do 3,8 mil. Kč. V roce 2003 se výměra sdružených lesních majetků, které žádaly o podporu, snížila o 533 ha. V návrhu bylo zvýšení finančních příspěvků (finanční příspěvky státu) u sdružování

vlastníků malých výměr ze 4 mil. Kč (2003) na 5 mil. Kč, které by byly stále hrazeny z rozpočtu MZe. [19]

5.1.5.2 Národní lesnický program II.

Vláda České republiky usnesením č. 1221 ze dne 1. 10. 2008 schválila NLP II – Národní lesnický program, který je stanoven pro období do roku 2013. Tento program byl součástí státní lesnické politiky. Jeho úkolem je zároveň naplňování tzv. Lesnické strategie pro Evropskou unii. Národní lesnický program II navazuje na NLP z roku 2003. NLP II plní funkci aktualizace a doplnění NLP. [41]

NLP II se opírá o čtyři základní cíle, které představují jednotlivé pilíře (ekonomický, ekologický, sociální a komunikace). Tyto pilíře zahrnují klíčové akce, kdy z hlediska této práce je důležitý ekonomický pilíř. Zde se nachází tzv. klíčová akce 5, kdy cílem této akce je podpořit spolupráci u vlastníků lesů. [41]

CÍL I. – Zlepšení dlouhodobé konkurenceschopnosti – Klíčová akce 5:

- a) *„Podpořit (legislativně, finančně a informačně) sdružování vlastníků drobných lesů ke společnému hospodaření a společnému prodeji výrobků a služeb*
- b) *Zefektivnit systém státního a soukromého poradenství pro vlastníky lesů,*
- c) *Zjednodušit podmínky procesu arondace (scelování) a směn lesních majetků.“* [41]

5.1.5.2.1 Vyhodnocení NLP II

Pro Ústav hospodářské úpravy lesa Brandýs nad Labem zpracoval Ing. Jaromír Vašíček, CSc., Ing. Jaroslav Kubišta a Ing. Kamil Turek, Ph.D. Vyhodnocení Národního lesnického programu II. V rámci vyhodnocení byly provedeny komentáře u jednotlivých klíčových akcí. Pro tuto práci je však důležitá analýza komentáře v rámci Klíčové akce 5 – Podpora spolupráce vlastníků lesů. Na základě zadání ministerstva zemědělství byla Ústavem lesnické a dřevařské ekonomiky a politiky Lesnické a dřevařské fakulty MZLU v Brně v roce 2007 zpracována studie, jejíž cílem bylo zabývaní se sdružováním vlastníků lesů. V roce 2014 byla vypracována druhá studie jako podklad pro úpravu lesního zákona, která se zabývala podporou sdružování vlastníků lesů. [31]

„5.1 Podpořit (legislativně, finančně a informačně) sdružování vlastníků drobných lesů ke společnému hospodaření a společnému prodeji výrobků a služeb.“ [41]

Toto podopatření bylo dále upřesněno legislativními požadavky: a) vytvoření nové formy pro sdružování vlastníků lesa, kdy tato forma by odstranila překážky sdružování – obecní a soukromé lesní majetky, plátcí a neplátcí DPH, apod., tato forma by byla upravena samostatným zákonem či případně jiným právním předpisem, b) vypracování vzorových stanov – sdružení. Ústav pro hospodářskou úpravu lesa vytvořil pracovní metodiku, která je určena pro poradce v lesním hospodářství. Metodika popisuje postup ke vzniku lesních družstev vlastníků lesů. Jedná se o využití informačního nástroje pro účel podpory sdružování. Tato metodika popisuje vznik sdružení s právní subjektivitou, bez právní subjektivity, představení národních a unijních zdrojů pro podporu sdružování nebo mimo jiné se zabývá také úpravami sdružování vlastníků lesů v zahraničí (Slovensko, Německo, Rakousko). [31]

„5.2 Zefektivnit systém státního a soukromého poradenství pro vlastníky lesů.“ [41]

ÚHUL poskytuje v souladu se Zřizovací listinou a Koncepcí poradenského systému Ministerstva zemědělství poradenství, které je založeno na nekomerčním základě: a) vlastníků lesů a jejich sdružením, b) OLH, subjektům hospodařícím v lesích, c) lesnické veřejnosti a stavovským lesnickým organizacím, d) orgánům státní správy lesů, e) poradcům – akreditovaným. Jedná se zejména o oblasti finanční podpory, zákonných požadavků – hospodaření v lesích nebo činnosti – vymezené Zřizovací listinou ÚHUL. Mezi formy poradenství patří zejména vydávání publikací prostřednictvím stránek ÚHUL, pořádání informačních a vzdělávacích akcí, pořádání přednášek nebo výkon specializovaného poradenství. [31]

Významnou část tzv. služeb vlastníků lesů poskytované z rozpočtu ministerstva zemědělství tvoří poradenství vlastníků lesů. Prostřednictvím Výzkumného ústavu lesního hospodářství a myslivosti je poskytováno poradenství. Od roku 2016 bylo zavedeno poradenství, které je vykonáváno prostřednictvím poradců mající akreditaci ministerstva zemědělství. Poradenská činnost, která je zajišťována VÚLHM se věnuje především oblastí

jako např. ochrany lesa proti biotickým a abiotickým škůdcům, lesní semenářství a školkařství. [31]

Tabulka č. 6 – Výdaje MZe na státní a soukromé poradenství pro vlastníky lesů

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Σ
Celkem	21,6	19,5	7,5	28,8	32,0	29,2	138,6
VÚLHM	20,2	19,5	7,5	27,7	30,1	27,1	132,1
Vzdělávací semináře	1,5	0,0	0,0	1,1	1,0	1,0	4,6
Akreditovaní poradci	0,0	0,0	0,0	0,0	0,9	1,1	2,0

(Zdroj http://www.uhul.cz/images/NLP/VyhodnoceniNLP2/Vyhodnoceni%20NLP2_L.pdf) [31]

„5.3 Zjednodušit podmínky procesu arondace (scelování) a směn lesních majetků.“ [41]

Toto podopatření bylo směřováno ve směru řešení scelování lesních pozemků, a to úpravou zákona č. 77/1997 Sb., o státním podniku, novelou zákona č. 139/2002 Sb. o pozemkových úpravách a dosáhnout toho, aby cena lesních pozemku, která je zjištěna podle zvláštního právního předpisu, odpovídala tržním cenám. Cílem tedy bylo novelizovat zákon o oceňování majetku a prováděcí vyhlášku MF ČR v tomto smyslu. Lesy ČR, s. p. nakupovaly lesy, a to za účelem sjednocení lesních pozemků. Vyhodnocení ukazuje data z jednotlivých let, kdy v roce 2015 nakoupily LČR 329 ha lesů, 2016 nakoupeno 440 ha a 2017 nakoupeno dokonce 2065 ha lesů. Z důvodu kůrovcové kalamity se v dalších letech s nakupováním neuvažuje dle zprávy. LČR uskutečnily ale také rovněž řadu prodejů. [31]

„1.8 Zpracovat pravidla účelné arondace lesních majetků.“ [41]

Tzv. arondace lesních pozemků z dlouhodobého hlediska zůstává neřešeným lesnicko-politickým problémem. LČR, s. p. mají zpracovaný arondační program, kdy podle tohoto programu postupují při nákupech a prodejkách lesních pozemků. Ze strany církve, lesů měst a obcí je o scelování lesních částí zájem. Právní prostředí směny umožňuje, a to např. pomocí směnných smluv nebo s využitím pozemkových úprav. Existují však důvody, které omezují průběh arondací. Jednou z prvních omezení je, že stát podle zákona č. 2019/2000 Sb. bere směnné smlouvy jako samostatný prodej a nákup, kdy dochází k problému z hlediska ceny. Druhým problémem jsou vysoké doplatky u lesních porostů na směňovaných pozemcích, a to z důvodu cenové nerovnosti. Třetím problémem je znalecký posudek, kdy jeho cena je poměrně vysoká. Čtvrtý důvod je daň z převodu nemovitostí.

Pátým problémem je, že stát nepodporuje arondaci, a to např. odpouštění daně z nemovitosti (u směňovaných pozemků – případně na vymezené období). [31]

5.1.5.2.2 Návrhy změn vycházejících z NLP II.

V roce 2014 byly vypracovány „Podklady pro novelu lesního zákona ve věci zakotvení právní formy sdružení vlastníků lesů“. Tyto podklady vycházely z dokumentu „Závěry a doporučení Koordinační rady k realizaci Národního lesnického programu II“. [14]

V rámci klíčové akce KA 5 se nachází podpora spolupráce vlastníků lesů. Podrobně se jedná o: „*Opatření 5.1 – podpořit (legislativně, finančně a informačně) sdružování vlastníků drobných lesů ke společnému hospodaření a společnému prodeji a služeb*“ [14] je oblastí, kterou se tyto podklady zabývají. [14]

Opatření 5.1 se rozděluje na tři opatření, a to na: legislativní, finanční a organizační opatření, výzkum, osvěta, poradenství. U legislativního opatření je první částí vytvoření nové formy určené pro sdružování, která by měla za cíl odstranit hlavní překážky sdružování. Mezi překážky se řadí např. plátcí a neplátcí DPH, obecní a soukromé lesní majetky. Východiskem je upravit tyto překážky právním předpisem nebo samostatným zákonem. Druhou částí je vypracování vzorových stanov pro sdružení. Finanční opatření je rozděleno na tři části. První je vytvoření nové koncepce dotačního titulu zaměřující se na podporu sdružení vlastníků lesů. Účelem je společné hospodaření a zlepšení stavu lesa. V rámci dotačního titulu by měla být zohledněna velikost majetků členů a subjektů v daném sdružení, velikost sdruženého majetku. Dalším faktorem je také minimální doba fungování (sdružení). Druhou částí je funkce odborného lesního hospodáře (OLH), pro účely trvalé úhrady zajistit u sdružení jeho pověření státní správou lesů. Třetí část se zabývá hledání zdrojů financování, které by sloužilo pro několik vzorových sdružení vlastníků lesů (záměr společného hospodaření v lesích). Tato vzorová sdružení by byla nastavena podle nových podmínek a došlo by k ověření modelu sdružování. Opatření věnované organizačním opatřením, výzkumu, osvětě a poradenství si klade za cíl vytvořit podmínky, které by podporovaly sdružování vlastníků malých výměr. Jedná se o vytvoření podmínek na všech úrovních státní správy lesů. [26]

Podklady pro novelu lesního zákona pracovaly s účastí dvou variant. Minimalistická varianta spočívá ve zakládání spolku dle občanského zákoníku pro účely zajištění hospodaření v lesích. [26]

„§58 odst. 5 Vlastníci lesů mohou navzájem spolupracovat při zajišťování řádného hospodaření v lesích podle tohoto zákona. Na spolupráci mezi vlastníky lesů při zajišťování řádného hospodaření lze použít ustanovení občanského zákoníku o spolku.“ [26]

Druhá tzv. maximalistická varianta počítá s vytvoření nové komplexní právní formy za účelem sdružování vlastníků lesů. Smysl této varianty spočíval v odstranění omezení vyplývající z existujících právních forem. Návrh nové právní formy nesl označení „lesní společenstvo“. Hlavním cílem z hlediska volby názvu bylo vyhnout se zaměnitelnosti použitých označení. Označení „společenstvo“ v rámci možnosti vychází z „honebního společenstva“ podle zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti. Tak jako v „honebním společenstvu“ rozhodovací pravomoci jsou v přímé úměře k rozloze vlastněných pozemků. Lesní společenstvo vzniká zápisem do rejstříku, které je vedené orgánem státní správy lesů. Východiskem úprav právních poměrů „lesního společenstva“ je ustanovení o „spolku“ dle občanského zákoníku. Základem pro hospodaření v lesích je pachtovní smlouva, kdy výše pachtovného je variabilní. Vnitřní poměry jsou upraveny stanovami, kdy o přijetí a změnách rozhoduje valná hromada (shromáždění všech členů). Pouze vlastníci nebo spoluvlastníci mohou být členem „lesního společenstva“ a bez rozdílu velikosti nebo právní formy. Vlastnická práva vlastníků nejsou vstupem do společenstva ztracena nebo oslabena. Členové mohou s lesem dále svobodně nakládat. Pokud dojde k zániku vlastnického práva v důsledku převodu, automaticky dochází k zániku jeho členství. Povinný peněžní nebo majetkový vklad členů není podmínkou, který by byl srovnatelný s institutem základního kapitálu. Za své závazky společenstvo ručí celým svým majetkem. Jednotliví členové neručí ale za závazky společenstva. Každý člen má určitý počet hlasů při hlasování na valné hromadě, kdy tento počet je závislý na výměře. Současně s tím musí být zajištěni vlastníci lesů o rozloze, která je menší než 1 ha. [26]

5.1.5.3 Státní lesnická politika do roku 2035

Vláda České republiky dne 17. února 2020 přijala usnesení č. 116, které schvaluje Koncepci státní lesnické politiky do roku 2035. Toto usnesení se věnuje také drobným vlastníků lesa, kdy v dlouhodobém cíli D, který má za úkol posilovat význam poradenství, vzdělávání, výzkumu a inovací v lesním hospodářství, se nachází část rozvoje poradenství a osvěty. Opatření si klade za cíl zlepšování poradenství pro vlastníky lesů, a to především

malých výměr. Za účelem toho je potřebné využívání sítě odborných lesních hospodářů, proškolených poradců na regionální úrovni a odborných pracovišť. Součástí je zvyšování povědomí drobných vlastníků lesů o rizicích, které jsou spojené se změnou klimatu. Cílem marketingu oboru je propojení lesnicko-dřevařského sektoru, kdy se jedná o propojení se zemědělci, ochranáři, vodohospodáři a dalšími subjekty, které mají daný vliv na životní prostředí. [38]

5.1.5.4 Dotační možnosti a podpory pro sdružování vlastníků lesů v ČR

Za účelem finančních podpor pro vlastníky lesů vydává ministerstvo zemědělství příručku Dotační programy ministerstva zemědělství pro lesní hospodářství a myslivost, kdy tento seznam příspěvků pravidelně aktualizuje. V této příručce najdeme jednotlivé dotační programy dle účelu a předmětu. Nachází se zde potřebné informace a odkazy na bližší podmínky žádostí a možností čerpání. Dotace můžeme rozdělit do několika částí. V první řadě se jedná o příspěvky na hospodaření v lesích, které jsou poskytované z rozpočtu ministerstva zemědělství. Další podporou na hospodaření v lesích jsou příspěvky poskytované z rozpočtu krajů. V reakci na vývoj kůrovcové kalamity se zde nacházejí příspěvky určené ke zmírnění kůrovcové kalamity (dopadů) v lesích atd. [34]

Celkový seznam dotačních programů v lesním hospodářství:

- a) *„Příspěvky na hospodaření v lesích poskytované z rozpočtu MZe,*
- b) *Příspěvky na hospodaření v lesích poskytované z rozpočtu krajů,*
- c) *Příspěvek na zmírnění dopadů kůrovcové kalamity v lesích,*
- d) *Úhrady nákladů podle lesního zákona,*
- e) *Služby vlastníkům lesů,*
- f) *Podpora akreditované poradenské činnosti v lesním hospodářství,*
- g) *Dotace na ochranu a reprodukci genofondu lesních dřevin,*
- h) *Program rozvoje venkova na období 2014-2020,*
- i) *Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond,*
- j) *Vratka daně z nafty spotřebované při provádění hospodaření v lese.“ [34]*

Dotační rámec pro poskytování příspěvků na hospodaření v lesích

Rámcové podmínky pro příspěvky na vybrané lesnické činnosti, které jsou poskytovány vlastníkům lesů, stanovuje tzv. dotační rámec. Tyto finanční příspěvky jsou poskytovány ze státního rozpočtu a rozpočtu krajů, a to na období 2019–2025. Poskytovatelem těchto finančních prostředků dle zmiňovaného Dotačního rámce mohou být: ministerstvo zemědělství (MZe), ministerstvo životního prostředí (MŽP) a všechny kraje výjimkou Hl. m. Prahy. Pro jednotlivé poskytovatele příspěvků jsou podmínky závazné. Těmito závazky se poskytovatelé musejí řídit také při přijímání vlastních předpisů, jenž upravují podmínky příspěvků pro území v jejich kompetenci. Tento dotační rámec je oznámen jako režim veřejné podpory č. SA.54137 (2019/N), který byl schválen Evropskou komisí 27.11. 2019. Předmětem podpory je např. obnova a zajištění lesních porostů nebo příspěvky na drobnou lesnickou techniku. Pro práci je nejdůležitější příspěvek na **sdužování „vlastníků lesů malých výměr“** – poskytovaný v *režimu de minimis*. [35]

Příspěvek na sdužování vlastníků lesů malých výměr

Tento příspěvek probíhá v tzv. *režimu de minimis*. Předmětem tohoto příspěvku jsou náklady spojené se správou sdruženého lesního majetku, který je rozdělen na: a) od 150 do 500 ha, b) nad 500 do 1 000 ha, c) nad 1 000 ha. Kritériem příspěvku je především velikost daného celkového sdruženého lesního majetku k 1. lednu běžného roku. Druhým kritériem je velikost výměry, která se vztahuje k jednotlivým lesním majetkům (sdružených), kdy tento stav se opět započítává k 1. lednu běžného roku (zaokrouhlená na celé hektary nahoru). [52]

Tabulka č. 7 – Příspěvek na sdužování vlastníků lesů malých výměr

Velikost sdruženého majetku v hektarech	Technické jednotky	Výměra jednotlivých sdružujících se vlastníků			
		do 5 ha	do 50 ha	do 150 ha	do 300 ha
od 150 do 500	Kč/ha	300	150	100	-
nad 500 a do 1000	Kč/ha	350	200	150	50
nad 1 000	Kč/ha	400	250	200	100

(Zdroj: NV č. 30/2014 Sb.) [52]

Stanovená výše příspěvku souvisí se součinem výměry jednotlivých sdružených majetků, kdy je výměra určena k 1. lednu běžného roku (zaokrouhlená na celé hektary nahoru ve vztahu k lesnímu majetku celkem) a příslušnou sazbou. Pro přiznání příspěvků je nutné splnění pěti podmínek. Musí se jednat o sdružení nejméně pěti vlastníků lesa, kdy

vlastníci musí společně hospodařit lesním majetku (sdruženém). Minimální výměra těchto sdružených lesních majetků je 150 ha. Sdružení musí být otevřeným subjektem, který je určen pro všechny vlastníky lesa na území vymezené smlouvou o sdružení. Členy sdružení musí být pouze vlastníci lesa. Poslední podmínkou je jeden odborný lesní hospodář pro sdružené podmínky. [52]

Příspěvky na sdružování příspěvků jsou právně definovány v NV č. 30/2014 Sb., kdy toto nařízení se mění nařízením vlády č. 297/2020 Sb. Toto nařízení stanovuje sazby finančních příspěvků na zmiňované podpory sdružování. Tabulka zahrnuje také příslušnou identifikaci příspěvků: Ca1, Cb1 a Cc1. Součástí práce je vzor žádosti o poskytnutí příspěvku na podporu sdružování: **Příloha č. 9.** [54]

5.1.6 Sdružování drobných vlastníků lesů v zahraničí

V Evropě jsou soukromé lesy rozšířené a poskytují řadu ekosystémových služeb. Tyto služby mají pro společnost významnou hodnotu a je důležité, aby politiky uznaly důležitost významu soukromých lesů. V Evropě se často liší vlastnická práva soukromých vlastníků lesů. [20]

Problémem současného drobného soukromého lesnictví je nedostatečné využívání. Místo přesného definování vlastnických práv je problém v malých soukromých lesích, a to díky přílišné roztržitosti vlastnických práv. Pro určité skupiny nebo jednotlivce je využívání lesa neúměrně nákladné, a to v důsledku neschopnosti realizovat potřebné úspory spadající do různých oblastí využití lesů. [24]

S definicemi soukromých a veřejných lesů, které jsou v souladu s platnými definicemi, se setkáváme v rámci zpracování TBFRA 2000 (*Temperate and Boreal Forest Resources Assessment 2000*). Lesy soukromé jsou definovány takto: „*lesy vlastněné jednotlivci, rodinami, družstvy a společnostmi, které jsou zaměstnány v zemědělství, lesnictví nebo v jiných povoláních. Dále sem patří soukromé lesní podniky a průmysl, soukromé společnosti a instituce (církvní a vzdělávací instituce, penzijní a investiční fondy, společnosti na ochranu přírody apod.)*.“ [13] Druhou skupinou jsou lesy veřejné, které jsou definovány jako: „*lesy patřící státu nebo jiným veřejným subjektům (obcím a městům – samosprávným městským částem, městským magistrátům apod.)*.“ [13] V roce 2000 bylo ze 118 mil. lesa v rámci Evropské unie 24 % ve vlastnictví státu, 65 % soukromý sektor a 11 % ostatní. [13]

Existuje řada evropských organizací, kdy jejich účelem je zastupování nestátních vlastníků lesů. Jedná se o Evropskou konfederaci vlastníků lesů a Evropskou federaci obecních lesů. Evropská konfederace vlastníků má zkratku CEPF (fr. Confédération Européenne des Propriétaires Forestiers, angl. Confederation of European Forest Owners). Úkolem CEPF je především zastupovat zájmy vlastníků lesů v Evropě, a to organizovaných v soukromém sektoru. Organizace formuluje společnou lesnickou strategii národních členských organizací. Druhou organizací, jak už bylo zmíněno, je Evropská federace obecních lesů – FECOF, kdy SVOL je jejím členem. Mezi další zástupce soukromých vlastníků lesů řadíme např. Mezinárodní alianci soukromých vlastníků lesa – IFFA (International Family Forestry Alliance), kdy jejím cílem je navázání a rozšíření spolupráce mezi vlastníky lesů. Mezi další cíle patří zviditelnění spolupráce a její prospěšnosti pro životní prostředí, trvale udržitelné hospodaření v lesích a podpora těžby dřeva. Evropská lesnická síť – ELS (EFN – European Forest Network) je neformální síť národních lesnických sdružení v Evropě. Hlavním cílem je podporovat výměnu informací, kdy se jedná o významné informace ve vztahu k lesnictví, lesnické politice a k lesům. [17]

5.1.6.1 Slovensko

Ve slovenském zákoně o lesích z. č. 326/2005 Z. z. se setkáváme v § 2 písm. r s pojmem „**vlastníkom lesa malej výmery**“, kdy se jedná o vlastníky lesa malých výměr. Označení vlastníků malých výměr se vztahuje na vlastníky s výměrou jednoho lesního celku nepřesahující 50 ha. [63]

Prostorovou, časovou a těžební úpravou se zabývá § 39, kdy lesní celky jsou územím ucelených částí lesa vznikající na návrh vlastníka. Vlastnický celek tvoří lesy, které jsou ve vlastnictví jednoho vlastníka nebo lesy ve vlastnictví více vlastníků. Pro **vlastníky malých výměr** se vytváří celek vlastníků malých výměr, a to jako prostorová jednotka na vyhotovení výpisu z programu péče o lesy. Program péče o lesy je nástrojem státu s účelem zajištění trvalého udržování hospodaření v lesích, kdy § 41 upravuje pravidla vyhotovení tohoto programu péče a ustanovení týkající se vlastníka lesa. [63]

Odbornou správou lesů se zabývá § 49, kdy účelem je zabezpečení odborného hospodaření v lesích na základě rozhodnutí orgánu státní správy, pokud obhospodařovatel lesa neplní tuto povinnost. Sdružováním vlastníků lesního majetku se zabývá § 51 s cílem vytvoření podmínek společného racionálního a efektivního hospodaření v lesích, kdy stát u

nestátních vlastníků lesů a **vlastníků lesa malých výměr** podporuje toto sdružování. V případě, že vlastník lesa nezajistí odborné hospodaření v lesích, zahájí orgán státní správy jednání o zvláštním obhospodařování lesa. Vlastník lesa, který je předmětem zvláštního obhospodařování, je povinný správcovi těchto pozemků uhradit náklady na obhospodařování těchto pozemků. [63]

Tabulka č. 8 – Vlastnictví a obhospodařování lesa na Slovensku v ha (2020)

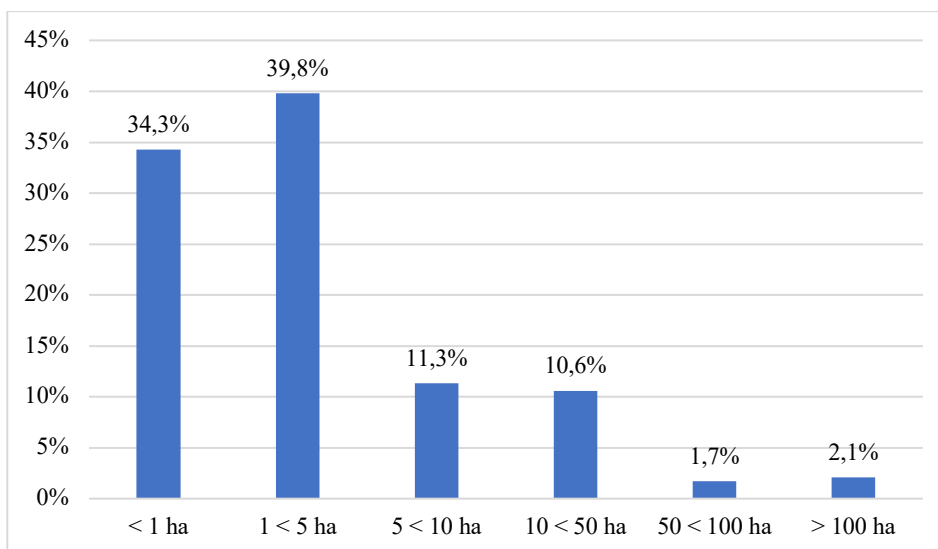
Druh vlastnictví	Vlastnictví	Obhospodařováno
Státní	781 536; 40 %	993 391; 50,9 %
Soukromé	230 420; 11,8 %	167 715; 8,6 %
Společenstevní	324 980; 16,7 %	602 217; 30,9 %
Církevní	44 556; 2,3 %	16 878; 0,9 %
Polní družstva	5 336; 0,3 %	7 276; 0,4 %
Obecné	152 179; 7,8 %	164 016; 8,4 %
Nezjištěné	412 486; 21,1 %	0

(Zdroj: Zelená správa 2020) [43]

Kategorie nezjištěných vlastníků lesů v sobě zahrnuje tzv. domnělé a nezjištěné vlastníky. U domnělých vlastníků jde o právní konstrukci, která se vztahuje pouze na fyzické osoby. Za tyto vlastníky lze považovat osobu, která nemůže svůj vlastnický nárok jednoznačně prokázat výpisem z úřední evidence. Domnělým vlastníkem tedy je ten, kdo o sobě tvrdí, že je vlastníkem pozemku nebo k danému pozemku má jiné právo. Toto právo však nemůže prokázat příslušnou listinou. U nezjištěných vlastníků jde kromě neznámých vlastníků také o známé vlastníky, přičemž místo jejich trvalého pobytu nebo jejich sídlo není známo. [81]

Na Slovensku v roce 2012 vlastnily státní subjekty 40,5 % lesní půdy. Tzv. nestátní vlastníci lesů, mající vypořádaná vlastnická práva, vlastnili 46,7 % výměry lesů. K nejčastějším organizačním a právním formám nestátních lesů patří: pozemková společenství (statut PO nebo bez statutu), sdílené společnosti, společnosti s ručením omezeným, FO s oprávněním k podnikání nebo bez, správní jednotky (přidružené k obcím). Nejvíce lesů je v soukromých rukách, které jsou buď v individuálním nebo ve sdíleném vlastnictví. Někteří vlastníci lesů však ani nepožádali o svá vlastnická práva. [29]

Graf č. 4 – Procentuální rozdělení soukromých vlastníků lesů na Slovensku

(Zdroj: *Procesný model pre záujmové združenia vlastníkov lesov; vlastní zpracování*) [30]

Významnou roli ve formování nestátního lesnického sektoru na Slovensku po roce 1989 sehrálo sdružení vlastníků lesů. Prvním sdružením vlastníků (tzv. nestátních lesů) byla Asociace soukromých, sdružených a obecních lesů (1991), kdy cílem bylo sjednotit celý sektor nestátních lesů menšími regionální celky. Tento záměr se však nenaplnil a vznikla pouze některá regionální sdružení. V průběhu 90. let vznikla řada dalších regionálních sdružení, např. Sdružení vlastníků soukromých lesů a lesů v podílovém vlastnictví v okrese Banská Bystrica (1991), Sdružení obecních lesů na Slovensku (1994). [29]

Sdružením působící ve 13 okresech Banské Bystrici je Sdružení vlastníků soukromých lesů a lesního hospodářství v rámci sdíleného vlastnictví v Banské Bystrici s plochou 134 011 ha a 534 členů. Zdrojem financování jsou členské příspěvky (0,25 €/ha ročně – odvozeno z plochy lesa) a dary. [29]

Většina sdružení na Slovensku mají právní formu občanské sdružení, kterou upravuje federální zákon č. 83/1990 Zb., o združování občanov. Výjimkou jsou ZOL SR – Združenie obecných lesov Slovenskej republiky a Únia diecézných lesov na Slovensku, které jsou tzv. zájmovými sdruženími právnických osob podle občanského zákoníku z. č. 40/1964 Zb. [81]

Hlavním znakem zájmových sdruženích v lesním hospodářství je zajišťování zastoupení zájmů účastníků při využívání a obhospodařování lesních pozemků. Vlastníci nestátních lesů mají zájem na prosazování svých požadavků vyplývajících z vlastnictví k orgánům státní správy nebo jiným politickým subjektům. Cílem vytváření zájmových

sdružení vlastníků lesů bylo prosazování svých zájmů k vládě, podpora restitučního procesu, spolupráce v informovanosti a řízení. Organizační struktura těchto zájmových sdružení je často rozličně se odvíjející od zákonodárství v dané oblasti a právní formy zájmových sdružení. Nejdůležitějším orgánem je z pravidla valná hromada. Výkonný výbor nebo představenstvo je exekutivním orgánem. Dále se zde může vyskytovat sekretariát výkonného výboru a dozorčí rada, která kontroluje činnost exekutivního orgánu. Sdružení může vytvářet další složky v rámci své struktury. [9]

5.1.6.2 Polsko

V Polsku je lesnictví upraveno předpisem USTAWA ze dne 28. listopadu 1991, o lesích. Tento zákon ustanovuje zásady ochrany, zvyšování lesních zdrojů a zásad lesnictví, které jsou ve spojení s ostatními složkami prostředí a národního hospodářství. Vlastníkem lesa je fyzická nebo právnická osoba, která je vlastníkem lesa nebo mající věčné užívací právo lesa. Dále sem patří osoba fyzická, právnická nebo organizační jednotka bez právní subjektivity, nezávislý vlastník, uživatel, správce nebo nájemce lesa. Vlastník lesa, který není ve vlastnictví státu, může zakázat přístup do lesa, označit les s cedulí a příslušným nápisem. Organizované sportovní a jiné hromadné akce v lese vyžadují souhlas vlastníka lesa. Lesní inspekce uděluje vlastníkovvi lesa, který není ve vlastnictví státu pomoc na jeho žádost, a to v oblasti zalesňování a lesního hospodářství, poskytnutí lesních stromů a keřů za úplatu nebo specializovaná lesnická zařízení. V případě zvlášť odůvodněných případech na žádost vlastníka lesa, podpořením starosty obce, lesní inspektor může poskytnout sazenice stromů zdarma a lesní keře pro znovuzavedení lesní vegetace v souladu se zjednodušeným lesním hospodářským plánem. Lesní inspektor na základě dohody s vlastníkem lesa může organizovat plnění úkolů v lese, jako např. prodej dřeva. Na žádost vlastníka pozemku sestaví zalesňovací plán a potvrdí zalesnění podle tohoto plánu. [62]

Vlastníci pozemků mohou získat dotace ze státního rozpočtu určeného na úplné nebo částečné pokrytí nákladů, a to ze zalesnění půdy. Pro tento účel je nutné získání stanoviska starosty obce. [62]

Zjednodušený hospodářský plán nebo lesní hospodářský plán je sepsán pro lesy, které nejsou ve vlastnictví státu, patří fyzickým osobám a pozemkovým společenstvím, a to na žádost starosty. Dále je plán sepsán pro ostatní lesy, kdy je sjednáván na základě žádosti a náklady vlastníků. [62]

Tabulka č. 9 – Zastoupení lesů v Polsku

Vlastnictví	(ha)	%
Státní lesy	7.107.709,9	76,9
Soukromé	110.904	1,2
Fyzické osoby	1.672.802	18,1
Obce	83.178	0,9
Ostatní veřejné	83.178	0,9
Národní parky	184.840	2,0
Celkem	9.242.000	100

(Zdroj: *Lasy w Polsce 2018*) [39]

5.1.6.3 Německo

Federálním zákonem o lesích v Německu je zákon o ochraně lesa a podpoře hospodářství, který byl vydán 2. května 1975. Federální zákon nám sám o sobě nedefinuje drobné vlastníky lesů nebo vlastníky lesů malých výměr. Na druhou stranu jsou v zákoně rozděleny a definovány jednotlivé druhy vlastnictví lesů, které dělíme na státní les, korporátní a soukromý les. Státní les je zcela ve vlastnictví federální vlády, státu, instituce nebo nadace podle veřejného práva. Podnikovým lesem se označuje les, který je majetkem obcí, obecních sdružení, sdružení zvláštního určení a korporací. Soukromý les, jenž není lesem státním ani podnikovým. Vlastníci lesů jsou dle zákona vlastníci a oprávněné osoby, kdy zde musí být předpoklad být přímým vlastníkem lesa. [55]

Třetí kapitola federálního zákona se zabývá lesnickými spolky. Lesnickými spolky podle lesního zákona jsou: uznaná společenství lesních podniků (Forstbetriebsgemeinschaften), svazy lesních podniků (Forstbetriebsverbände) a uznaná sdružení v lesním hospodářství (Forstwirtschaftliche Vereinigungen). [55]

Uznaná společenství lesních podniků (Forstbetriebsgemeinschaften) jsou podle soukromého práva sdružení vlastníků pozemků. Tato společenství mají účel zlepšení správy na souvisejících lesních plochách a pozemcích, které jsou určeny k zalesňování. Zejména se jedná o nevýhody malých ploch, nepříznivých oblastí, neadekvátní rozvoj lesa, fragmentace vlastnictví. Musí se dle soukromého práva jednat o právnickou osobu. Společenská smlouva musí obsahovat několik ustanovení, a to: úkol, financování (úkol), práva a povinnosti lesního hospodáře, správní opatření, povinnosti členů. Stanovy stanovují požadavky na nabytí a ukončení členství, orgány a jejich úkoly. Pokud je zvolena forma korporace (právní forma) musí být tento úkol vykonáván nejméně tři roky (finanční roky). Nejméně musí být

sedm členů a nutnost umožnění hospodářské soutěže u trhu se dřevem. Svazy lesních podniků (Forstbetriebsverbände) jsou sdružení vlastníků nemovitostí ve formě korporací veřejného práva. Toto sdružení lze zřídit také jen pro oblast, která je charakteristická se zvláště nepříznivou lesní strukturou. Mezi požadavky pro tato sdružování patří: sloučení velikostí, ponechání hospodářské soutěže se dřevem, musí souhlasit dvě třetiny vlastníků nemovitostí. K vytvoření lesního hospodářského sdružení vyhláší příslušný orgán podle pozemkového práva úvodní schůzi, kdy se vypracuje návrh stanov a seznam dotčených nemovitostí a vlastníků. Následně se svolá ustavující schůze. Členy sdružení jsou vlastníci zúčastněných pozemků. Stanovy musí obsahovat: název, sídlo, úkol, práva a povinnosti členů, hlasovací práva atd. Valné shromáždění, představenstvo a výbory jsou orgány lesního hospodářského sdružení. Představenstvo tvoří předseda a nejméně další dva členové. Zrušení lesního sdružení může být usneseno při souhlasu $\frac{3}{4}$ členů a je nutný souhlas příslušného úřadu. Uznaná sdružení v lesním hospodářství (Forstwirtschaftliche Vereinigungen) jsou soukromoprávní kombinace uznávaných lesních hospodářských společenství, lesních hospodářských sdružení, lesních družstev nebo podobných seskupení. Hlavním cílem je přizpůsobení lesnické produkce a prodej lesních produktů potřebných na trhu. Tato sdružení vykonávají pouze tyto činnosti: a) informování a poradenství členům a účast na rámcovém plánování lesů, b) koordinaci prodeje, c) příprava a skladování produktů (v souladu s tržními požadavky), d) nákup a používání strojů nebo zařízení. Spolek musí být uznán příslušným úřadem a musí se jednat o právnickou osobu podle soukromého práva. Stanovy nebo případně společenská smlouva musí obsahovat úkol a financování, kdy musí být umožněna existence hospodářské soutěže se dřevem. [55]

Čtvrtá kapitola se zabývá podporou lesnictví a povinnosti poskytování informací. V § 41, který se zabývá financováním, je vysvětleno, za jakým účelem by mělo být lesnictví podporováno (užitečné, ochranné a rekreační funkce lesa). Tento paragraf dále stanovuje, kdo státní dotace může obdržet. Kromě lesnických sdružení a dalších subjektů mohou státní dotace obdržet vlastníci zemědělských nebo lesnických činností. Může se jednat také o vlastníky pozemků, pokud jejich projekty (lesnické) nejsou financovány prostřednictvím sdružení. [55]

Vlastnická struktura lesů:

V Německu se nachází celkem 11,4 mil. ha lesa. Vývoj vlastnické struktury se historicky a v závislosti na regionu vyvíjel odlišně. [15]

- 5,5 mil. ha jsou soukromé lesy (48 %) – 5.485.679 ha
- 3,3 mil. ha vlastní spolkové země (29 %) – 3.309.537 ha
- 2,2 mil. ha vlastní korporace (19 %) – 2.220.445 ha
- 0,4 mil. ha ve vlastnictví federální vlády (4 %) – 403.464 ha [15]

Tabulka č. 10 – Zastoupení soukromých lesů v Německu

Rozloha	Zastoupení (%)
(bis) až 20 ha	50 %
(über) přes 1000 ha	13 %
(über) přes 20–50 ha	10 %
(über) přes 200–500 ha	8 %
(über) přes 500–1000 ha	6 %
(über) přes 100–200	6 %
(über) 50–100	6 %
Treuhandwald	2 %

(Zdroj: *Waldbericht der Bundesregierung 2017*) [44]

Soukromé lesy mají největší zastoupení s 48 %. Největší podíl ze spolkových zemí mají Severní Porýní-Vestfálsko, kdy v této spolkové zemi soukromé lesy zastupují 67 %. Braniborsko a Dolní Sasko mají 59 % soukromých lesů a Bavorsko celkem 67 %. Z většiny se jedná o soukromé vlastníky lesů malých výměr, jejichž výměra je v průměru 2,5 ha. Na rozloze 5,5 mil. ha lesa se rozkládá přibližně 2 miliony vlastníků lesů. Lesy o velikosti menší než 20 ha (2,7 mil. ha) jsou polovinou plochy soukromých lesů. Přibližně 1/5 (21 %) plochy lesů je vztažena k drobným „lesním podnikům“ (Forstbetriebe), a to s rozlohou mezi 20 a 200 ha (cca 1,2 mil. ha). Jednu osminu soukromé lesní plochy 200-1000 ha (cca 0,8 mil. ha) představují střední „lesní podnik“ (Forstbetriebe). Velké soukromé lesy představující rozlohu přes 1000 ha (cca 0,7 mil. ha). Vlastnictví lesa je často u malých soukromých lesích rozloženo na několik malých lesních pozemků, kdy tyto plochy bývají často obtížně obhospodařovatelné. Mnoho z těchto vlastníků lesů je v lesnických spolcích (Forstwirtschaftlichen Zusammenschlüssen), a to podle § 15 spolkového zákona o lesích. Cílem sjednocení je řešení nevýhod souvisejících s rozdrobenými vlastnickými strukturami. [44]

Tzv. Forstliche Zusammenschlüsse „lesních spolků“ je v Německu 3 490, kdy je v nich celkem 430 000 členů. Celkově tak tyto Forstliche Zusammenschlüsse tvoří přibližně 3,5 mil. ha lesů. Cílem těchto společenství je řešení praktických otázek týkajících se těžby dřeva, výchově a obnově lesa, kdy malí nebo noví vlastníci nemají často zkušenosti

s nakládáním jejich lesem. Druhým hlediskem je příliš malé dosažení výnosů ze dřeva, které by bylo pravidelné. Financování se často nevyužívá, a to z důvodu nedosažení limitu *de minimis* na malých plochách. [44]

5.1.6.3.1 Sasko

Lesnictví ve Spolkovém státě Sasko upravuje lesní zákon SächsGVBl. S. 137 ze dne 10. dubna 1992, kdy tento zákon byl naposledy pozměněn článkem 21 zákona z 11. května 2019 (SächsGVBl. S. 358). Jedním z účelů tohoto zákona je podpora lesnictví a vlastníků lesa při plnění povinností dle lesního zákona. Účelem je dosažení rovnováhy mezi zájmy široké veřejnosti a zájmu vlastníků lesů. Z hlediska druhů vlastnictví lesů se setkáváme s obdobným rozdělením, tak jako u Spolkové země Bavorsko. Setkáváme se zde však s termínem Kirchenwald, kde se jedná o lesy církví a jiných náboženských společností s právním postavením veřejnoprávní společnosti, nadací a institucí, které podléhají jejich dohledu. Na Kirchenwald se vztahují předpisy o podnikových lesích. Opětovně je v § 5 definováno, že vlastníci lesů jsou dle zákona vlastníky a oprávněné osoby za předpokladu přímého vlastnictví lesa. V případech opatření podle toho zákona mající vyvlastňovací účinek, musí být vyplacena náhrada v hotovosti. Soukromý vlastník má na úkor vyvlastnění nárok na náhradu škody. Jedná se o prohlášení o ochraně lesa, řídicí předpisy, omezení ochrany a dobrých životních podmínek. [57]

Část šestá lesního zákona se zabývá podporou v lesnictví, kdy Spolková země Sasko podporuje lesnictví v rámci rozpočtu podle zákona o Zlepšení zemědělské struktury a ochrany prostředí „*Verbesserung der Agrarstruktur und des Küstenschutzes*“. Na základě dohody s ministerstvem vnitra a financí vydá ministerstvo životního prostředí a zemědělství opatření. Část osmá zákona se mimo jiné zabývá soukromými lesy, kterým se přímo věnuje § 49. Odborným školením a pokročilým školením pro vlastníky lesů je podporován soukromý les. Jedná se o bezplatné poradenství. Na základě žádosti vlastníka lesa podporuje lesní úřad soukromý les bez lesnických odborníků, a to poskytováním dozoru a technické pomoci. Cílem dohledu jsou lesnická hospodářská opatření, jež jsou převážně v provozních zájmech vlastníka. Obhospodařování lesů včetně přípravy hospodářských plánů a služby lesních oblastí zahrnuje neustálý dohled. Placení příspěvků na náklady se odvíjí od jednotlivé péče. Cílem technické pomoci je mezipodnikové používání strojů a zařízení, a to i včetně obsluhujícího personálu při výkonu lesnických prací. Lesní úřad poskytuje

technickou pomoc v rámci provozních možností proti náhradě nákladů. Situace výdělků, ochranné a rekreační funkce soukromého lesa hraje roli při určování příspěvků na náklady. Ministerstvo životního prostředí a zemědělství je oprávněno stanovit obsah a rozsah poradenství, podpory a technické pomoci. Prostřednictvím statutárního nástroje se stanoví příspěvky na náklady určené pro odborné vzdělávání a podporu. [57]

Lesnická sdružení jsou v mnoha zemích nástrojem lesnické politiky za účelem překonání problémů souvisejících s malým vlastnictvím lesů. Německé asociace jsou zakládány z důvodů ekonomických nebo z pohledu řízení. [25]

5.1.6.3.2 Bavorsko

Bavorský lesní zákon (BayWaldG) ze dne 22. července 2005 upravuje lesnictví ve spolkové republice Bavorsko. Zákon definuje les jako jakoukoli plochu, která je osázena lesními stromy. Jedná se taky o plochu, která má být opětovně zalesněna v souladu s ustanovením zákona. Článek 3 tohoto zákona se věnuje definováním vlastníků a majitelů. Vlastnictví lesů je rozděleno do tří oblastí: státní les, podnikový les a soukromý les. Státní les je v přímém nebo společném vlastnictví Spolkové země Bavorsko, jiným spolkovým státem nebo federální vládou. Druhou částí je podnikový les, kdy tento les je ve 100% vlastnictví nebo spoluvlastnictví výhradně úřady a veřejnými nadacemi, a to za předpokladu podléhání dozoru spolkové země. Poslední soukromý les je definovaný jako les, který není státní ani podnikový. Podle zákona vlastníci lesů jsou vlastníci lesa a oprávněné osoby, a to za předpokladu, že je přímým vlastníkem lesa. [56]

Zákon obsahuje mimo jiné také část, která se věnuje financování a náhrad. Článek 20 zákona se věnuje finanční podpoře v lesnictví, kdy lesnictví je podporováno podle tohoto zákona a bavorského zemědělského zákona. Podpora v sobě zahrnuje školení a další vzdělávání pro soukromé majitelé lesů. Toto školení a vzdělávání probíhá na Bavorské lesnické škole. Nejsou dotčena ostatní financování podle jiných předpisů nebo programů. Mezi další část patří dle článku 21 podpora na poškození způsobnými lesními požáry. Vlastníkům lesů je poskytnuta finanční podpora za poškození lesními požáry a to, pokud nemohou získat náhradu škody od třetí strany (poškozující strany). Náhrada by měla činit 75% způsobené škody. Článek 21 dále upravuje další podmínky poskytnutí podpory, jako např. včasné zalesnění a vymáhání vůči třetí straně. Ve větším měřítku se pomocí vlastníků lesa zabývá čl. 22. Bavorsko poskytuje podnikovým a soukromým vlastníkům lesů podporu v oblasti správy ochranných lesů, kdy musejí být zahrnuty do registru ochranných lesů a

rekreačních lesů. Další oblastí jsou opatření se zásadami a cíli tohoto zákona, jako je zajištění řádného hospodaření v lesích, zajištění funkcí lesa a zachování biologické rozmanitosti. [56]

V programu státní podpory lesů jsou stanovena způsobilá opatření. Do tohoto programu jsou zahrnuta tato opatření:

- a) *„Pomoc při hubení škůdců,*
- b) *Pomoc na opravu katastrofických škod,*
- c) *Podpora na opatření péče, která nepokrývá náklady, ve zvláštních případech,*
- d) *Podpora na zlepšení lesních porostů na vhodných místech,*
- e) *Podpora rozvoje místních lesů, které jsou co nejpřirozenější,*
- f) *Podpora na přírodní lesní rezervace a,*
- g) *Podpora pro svépomocné lesnické organizace.“* [56]

5.1.6.4 Rakousko

Federální zákon ze dne 3. července 1975 (Federal Law Gazette No. 440/1975) upravuje lesnictví v Rakousku. V zákoně se nesetkáváme s definicí drobných vlastníků lesa nebo vlastníků lesa malé výměry. Jsou zde definovány práva a povinnosti vlastníků lesů. Ve čtvrté sekci tohoto zákona se setkáváme se sdružováním vlastníků lesa. Jedná se o tzv. družstva (Bringungsgenossenschaften). Paragraf 68 říká, že vlastníci mohou spojit své síly a vytvořit družstvo jako osoby podílející se na společné správě, výstavbě a užívání zásobovacích soustav („zásobovací družstvo“). Pro účel vytvoření družstva jsou zapotřebí alespoň tři účastníci, kdy družstvo vzniká svobodnou dohodou všech zúčastněných stran a schválením stanov. K družstvu mohou být přijati další správci, pokud mají snahu stejného zájmu. Na základě žádosti většiny zúčastněných může úřad nařídit menšinu, aby se připojila ke vzniku družstva, za určitých podmínek. Stanovy upravují činnost družstva a musí obsahovat určité náležitosti jako např. název, sídlo, účel družstva, práva a povinnosti členů. Valná hromada, předseda a jeho zástupce jsou orgány družstva. V případě, že počet členů přesáhne deset, musí být také zřízena rada. Rada je tvořena alespoň předsedou a jeho zástupcem. Náklady, které vzniknou během činnosti nesou členové podle rozdělovacího klíče, který je uveden ve stanovách. Družstvo zaniká v případě, že se družstvo rozhodne rozpustit v souladu se stanovami nebo vzhledem k okolnostem, kdy není lesnický zájem na další existenci družstva. Družstvo je zrušené, pokud má méně než tři členy. [58]

Lesní hospodářství v Rakouské republice patří mezi nejlesnatější ve střední Evropě, kdy lesnatost této země dosahuje 47, 2 % z celkové rozlohy státu. Z hlediska majetku jsou přibližně tři čtvrtiny z celkové rozlohy lesů obhospodařovány soukromými vlastníky. Velké lesní majetky zaujímají jednu třetinu z celkové rozlohy. Podle oficiálních údajů je v Rakousku 170 548 vlastníků lesů, kdy necelé 1 % vlastníků lesů vlastní polovinu rakouských lesů s průměrem, který je větší než 1 000 ha na vlastníka. Na rozdíl od tohoto údaje 99 % vlastníků vlastní lesy s rozlohou menší než 200 ha a k tomu přibližně 40 % vlastníků má lesy s rozlohou menší než 3 ha. Na základě údajů je průměrná obhospodařovaná plocha na 1 majitele lesa 15 ha. [16]

Tabulka č. 11 – Velikost majetku v Rakousku

Velikost majetku	Počet majetků	%
Do 3 ha	64 681	37,9
3 až 5 ha	30 728	18
5 až 20 ha	56 954	33,4
20 až 50	12 476	7,3
50 až 200 ha	4 663	2,7
Nad 200 ha	1 406	0,8

(Zdroj: *Ekonomicko-právní a sociální aspekty současné situace malých lesních podniků v Rakousku*) [16]

Pozn. *Vlastnická struktura lesa v Rakousku 2010*

- Soukromé lesy zahrnují církevní lesy

Tabulka č. 12 – Struktura vlastnictví lesů v Rakousku

Vlastnictví	ha	%
Soukromé lesy pod 200 ha	1 778 024	48,20
Soukromé lesy nad 200 ha	784 347	21,26
Společný venkovský majetek	402 746	10,92
Společný majetek	76 420	2,07
Zemský vládní majetek	69 002	1,87
Rakouské spolkové lesy SC a další veř. lesy	578 556	15,68
Celkem	3 589 095	100

(Zdroj: *Forest Land Ownership Change in Austria*) [33]

Tendencí je rostoucí množství soukromých vlastníků lesů, jejichž výměra je menší než 200 ha. Tito vlastníci přistupují na společenstevní formu hospodaření, a to za účelem vzájemné pomoci a lepší pozice na trhu. [33]

Plán rozvoje lesa je nejdůležitějším nástrojem plánování lesa za účelem využití všech funkcí lesa. Lesní hospodářský plán (Waldfachplan) je nástrojem vlastníka lesa. Pro vlastníky lesa nad 1000 ha jsou plány podmínkou pro získání finanční podpory. Rakousko je jediná země v rámci EU, která zavazuje vlastníka lesa, aby ustanovil přezkoušené a na plný úvazek zaměstnané lesníky, kdy se jedná o tzv. „výkonné lesní agenty“. Tyto osoby zabezpečují veřejný zájem ochrany lesa v souladu s lesním zákonem. Podle zákona má povinnost majitel lesa mezi 1 000 až 3 600 ha stanovit lesníka a majitelé lesa nad 3 600 ha ustanovit lesního hospodáře, který má univerzitní vzdělání a státní zkoušku jako tzv. výkonný správce. U lesů s 6 600 ha a více musí mít správce k sobě pomocníky jako lesního hospodáře, lesníka nebo lesního hajného. [4]

Ve spolkovém lesním zákoně Rakouska nalézáme ustanovení, která se věnují sdružování vlastníků lesa a souvisejí s dopravou dříví, ale také je zde část věnována otázkám vzniku a činnosti tzv. Bringungsgenossenschaften – dopravních společenstev. Dopravní společenstva umožňují majitelům pozemků spojit se do těchto společenstev za účelem společné výstavby a údržby zařízení, která jsou určena pro lesní dopravu vedených přes pozemky daných majitelů. Toto společenstvo mohou založit minimálně tři účastníci, kdy společenstvo vzniká dobrovolnou účastí všech dotčených majitelů nebo dohodou 2/3 z nich. Zbývající 2/3 majitelů se na společenstvu účastní na základě rozhodnutí správního úřadu za podmínek, že jejich účast je na výstavbě nutná a nelze výstavbu bez jejich účasti provést. Na základě společenské smlouvy dochází k založení dopravního společenstva a povinností je přijmout stanovy, kterými se společenstvo řídí. Okresní správní úřad schvaluje stanovy společenstva, kdy formu a oblasti úprav upravuje lesní zákon. [58]

V případě otázek možných jiných forem sdružování musí vlastníci lesa vycházet z obecných předpisů upravující tuto problematiku. [4]

Lesní vlastnictví, které se váže s výměrou více než 200 ha se v Rakousku nazývá „lesní podnik“. Menší lesy se nazývají „malolesní“. Častým řešením dodávek dřeva z maloplošných lesů je kooperace vlastníků lesů. Tato kooperace mimo jiné nabízí řadu doplňkových služeb, a to např. těžbu dřeva nebo výsadbu. [22]

Drobné vlastnictví lesů je silně ovlivněno fragmentací a jeho škála hospodářských cílů vykazuje problém pro udržitelné dodávky dřeva a systematické obhospodařování lesů.

Heterogenní struktura vlastnictví může být také přínosná z hlediska ochrany přírody a biodiverzity. Lesní sdružení mohou být velmi užitečná pro četné drobné vlastníky lesů, která mohou podporovat produkci dle požadavků zákazníků a trhu, a to za účelem dosažení možného zisku pozemků vlastníků. Charakteristikou rakouského lesnictví je vysoká roztržitost vlastnické struktury, kdy vypovídající je 80 % soukromé vlastnictví. Přibližně 99 % vlastníků lesů obhospodařuje pozemky („podniky“) menší než 200 ha a 65 % tzv. „lesních podniků“ má velikost menší než 5 ha. [11]

„Rostoucí počet (nových) vlastníků lesů vyvolává důležité otázky pro lesní politiku, zejména to, jak mohou nástroje politiky oslovit tyto vlastníky a jak je mohou řešit rozšiřující služby.“ [6]

5.1.6.4.1 Dolní Rakousko

Dne 14. prosince 2017 rozhodl Zemský sněm Dolního Rakouska o právní úpravě dolnorakouského prováděcího zákona věnovanému lesům. Zákon vychází ze spolkového zákona. Zákon upravuje: lesní divize, větrolamové systémy, řeší lesní požáry, orgány ochrany lesa a závěr zákona je věnován trestnímu ustanovení. Zákon neupravuje sdružování vlastníků lesů, financování nebo podporu vlastníků lesů. [60]

5.1.6.4.2 Tyrolsko

Tyrolský lesní řád 2005 je zákon ze dne 11. května 2005 o regulaci některých lesních záležitostí v Tyrolsku. Tento lesní řád je zemským právem upravující právní předpisy pro lesnictví. Řád se skládá z několika částí, kdy jednotlivé části upravují např. péči o les nebo orgány ochrany lesa. Pro tuto práci je zajímavou část pátá, která se zabývá podporou lesnictví spolkovou zemí Tyrolsko. Mezi cíle propagace lesnictví spolkové země patří: a) udržování a zachování rozvoje multifunkčních lesů, a to s ohledem na ekonomické, sociální a ekologické funkce, b) posílení konkurenceschopnosti lesnictví v kontextu se zlepšením a zajištěním struktury venkovských oblastí, c) snížení finanční zátěže obcí povinností zaměstnávat lesníky. Finanční prostředky lze poskytovat ve prospěch fyzickým a právnickým osobám, společenství osob ve věcech pozemkové reformy, dobrovolní lesní spolky, fyzické a právnické osoby dobrovolně provádějící opatření k udržení nebo zlepšení vlivů lesa, fyzické a právnické osoby pro pořádání a realizaci akcí. Finanční příspěvky pro účely propagace jsou vynaloženy pro účely: a) poradní, b) školení a vzdělávání, c) služby a

věcné výhody, d) kompenzační platby a poskytování dotací, e) příspěvky na personální náklady pro lesníky. [59]

5.1.7 Dotačních možnosti sdružování vlastníků lesů v okolních zemích

5.1.7.1 Slovensko

Finančním podporám v lesnictví je ve slovenském lesním zákoně věnován jedenáctý díl. Paragraf 55 odst. 1 definuje oblasti podpory s cílem trvale udržitelného hospodaření v lesích, kdy tyto příspěvky jsou poskytovány ze státního rozpočtu. [64]

Oblasti podpory:

- *„Ochrana proti narušení hospodaření v lesích a zabezpečení odborné správy lesů,*
- *Lesnický výzkum, vývoj lesního hospodářství, vyhotovení programu péče o lesy,*
- *Rozvoj hospodářské úpravy lesů, metody a postupy, komplexní zajišťování stavu lesa, národní inventarizace lesů včetně monitoringu,*
- *Tvorba a spravování informačního systému pro lesní hospodářství,*
- *Tvorba, spravování, vydávání a archivace tematického státního mapového díla, které má obsah lesního hospodářství,*
- *Kontrola lesního reprodukčního materiálu, ochrana genetických zdrojů lesních dřevin,*
- *Lesnická ochranná služba, monitorování zdravotního stavu lesů,*
- *Letecký protipožární monitoring, evidence lesních požárů a zabezpečování varovného protipožárního systému,*
- *Letecká velkoplošná ochrana lesů a realizace souvisejících ozdravných opatření,*
- *Péče o drobné vodní toky (ve správě právnické osoby nebo založené ministerstvem) lesnickotechnické meliorace, hrazení bystrin a protipovodňová ochrana,*
- *Zavádění systému certifikace lesů,*
- *Specifické činnosti vykonávané rozpočtovými organizacemi a příspěvkovými organizacemi zřízenými ministerstvem,*
- *Sestavení integrovaných environmentálních a ekonomických účtů pro lesy,*
- *Práce s veřejností v lesním hospodářství a lesní pedagogika,*
- *Vzdělávání a poradenství v lesním hospodaření,*

- *Plnění mimoprodukčních funkcí lesa, činnosti související s trvale udržitelným hospodařením v lese a přírodně blízké hospodaření v lesích,*
- *Prosazování národních zájmů v mezinárodních organizacích vlastníků a obhospodařovatelů lesů.“ [64]*

Problematikou spolků je hledání finančních zdrojů pro jejich činnosti. Podpora ze strany státu je velmi kritická a pro realizaci činností je nutné získávání finančních prostředků z více zdrojů. Existovalo několik regulačních nástrojů, jejichž cílem je vytváření společných sdružení lesního hospodářství (JFMA). Tyto nástroje však zůstaly často pouze deklaratorní a odkazovaly případně na prováděcí právní předpisy. Nařízení ministerstva č. 806/2004 uvedlo konkrétní finanční nástroje podporující sdružení, a to ve formě přímých hektarových plateb. Tyto platby byly v závislosti na velikosti přidruženého lesního majetku. Hospodaření na společných majetcích je prováděno individuálně. [29]

5.1.7.2 Polsko

Polským lesním zákonem je USTAWA ze dne 28. listopadu 1991, o lesích, která také definuje možnosti finančních podpor pro vlastníky lesů. Vlastníci pozemků mohou získat dotace ze státního rozpočtu určeného na úplné nebo částečné pokrytí nákladů, a to ze zalesnění půdy. Pro tento účel je nutný získání stanoviska starosty obce. [62]

5.1.7.3 Německo

Čtvrtá kapitola federálního německého zákona se zabývá podporou lesnictví a povinností poskytování informací. V § 41, který se zabývá financováním je vysvětleno, za jakým účelem by mělo být lesnictví podporováno (užitečné, ochranné a rekreační funkce lesa). Tento paragraf dále stanovuje, kdo může státní dotace obdržet. Kromě lesnických sdružení a dalších subjektů mohou státní dotace obdržet vlastníci zemědělských nebo lesnických činností. Může se jednat také o vlastníky pozemků, pokud jejich projekty (lesnické) nejsou financovány prostřednictvím sdružení. [55]

O zásadách financování pro rámcový plán GAK 2021 až 2024 (GAK – Společný úkol „Zlepšení zemědělské struktury a ochrany prostředí“) rozhodl 23. prosince 2020 a 26.dubna 2021 Plánovací výbor pro zemědělskou strukturu a ochranu prostředí. Oblast financování č. 5 se zabývá lesy. Mimo jiné v roce 2019 Federální ministerstvo výživy a zemědělství rozhodlo v důsledku Národního lesního summitu 2019, že malí vlastníci lesů

(méně než 20 hektarů vlastnictví lesů) dostávají vyšší míru financování, a to až do výše 90 procent prokázaných výdajů. [65]

Oblast financování č. 5 je rozdělena do šesti skupin A–F, kdy důležitou pro tuto práci je skupina C – Lesnické spolky. Příspěvky jsou poskytovány na propagaci smluv o správě lesa, informace pro členy nebo souhrn nabídek dřeva. Financování probíhá s pevnou částkou a financování profesionalizace probíhá formou tzv. podílového financování. [36]

Výše podpory pro správu lesa:

- až 120 eur – smlouva – rok pro smlouvy do 2 ha,
- smlouvy nad 2 ha do 200 ha – degresivní pokles (míra financování maximálně 60 eur/ha až za 7 eur/ha,

Financování není poskytováno u smluv nad 200 ha lesní hospodářské plochy. [36]

Výše podpory pro členské informace a pro nové členy:

- v prvním roce až 60 eur,
- pro ostatní členy až 10 eur na řádného člena a rok [36]

Výše podpory na souhrn dodávky dřeva:

- Souhrn dodávky dřeva až 2 eura za prm (*spolkové země stanovují sazby financování podle pevných příslušných struktur*),
- Koordinace dřeva (rámcové smlouvy) až 0,20 eur za metr krychlový [36]

Výše podpory pro odborníka:

- až 90 % prvního roku – prokázané způsobilé výdaje,
- intenzita se každý rok nejméně o 10 procentních bodů snižuje,
- od 6. roku již není dotace na profesionalizaci placena,

Příspěvky na propagaci smluv o správě lesa, pro členy nebo aktivace a nabídky dřeva – lze používat po dobu 10 let. Příspěvky na podporu profesionalizace mohou být pro jedno období až 5 let. [36]

Předmět financování je často podmíněn požadavky, které musí žadatel splňovat. Příjemci dotací mohou být pouze lesní hospodářské spolky, a to podle spolkového lesního zákona. Častý důraz je kladen na zaměstnávání lesních odborníků u lesních spolků nebo případné školení, které je vedeno třetími stranami. Požadavky jsou např. specifikace o přehledu dodávek dřeva, kdy kritériem je, že se může jednat pouze o množství dřeva. Toto

množství je způsobilé k účelu financování pro členy lesního družstva. I zde platí nutnost zaměstnání lesních odborníků. [36]

Finanční podpory soukromým vlastníkům lesa jsou na stránkách zaměřující se na podporu a úlevu pro soukromé vlastníky lesů rozděleny do několika částí z hlediska financování. Zmíněná jsou zde opatření vycházející z již zmiňovaného rámcového plánu „GAK“. Jedná se o oblast financování č. 5, která pojednává o oblasti: přírodně blízkého lesního hospodářství, lesní infrastruktury, počátečního zalesňování, ochrany přírodního lesa a podpory opatření související s řešením následků extrémních povětrnostních jevů. Způsobilými pro tato financování jsou vlastníci lesních ploch. Mezi způsobilé subjekty souběžně patří uznaná lesnická sdružení a sdružení s rovnocenným postavením, kdy se jedná o postavení ve smyslu spolkového lesního zákona – BwaldG. Mezi způsoby financování je zahrnut také Lesní klimatický fond. Jedná se v tomto případě o financování na federální úrovni a financování z EU. Mezi priority financování fondu patří opatření, jejichž cílem je zvyšování adaptability lesů na změnu klimatu a zvýšení funkcí lesů. Dalším zdrojem je divize „Landwirtschaftliche Rentenbank“, kdy prioritou je podpora pěstebních opatření zvyšující odolnost lesů. Mezi způsobilé subjekty, které mohou čerpat financování, jsou opět: vlastníci lesů, lesnická družstva, lesnická sdružení a nájemci lesních pozemků všech právních forem. Můžeme se zde setkat s financováním na státní úrovni, kdy se jedná o podporu opatření na ochranu přírody v lese. [69]

5.1.7.4 Rakousko

Finanční podporu v lesnictví v rámci spolkového zákona č. 440/1975 BGGI upravuje hlava X. Cílem podpory je: a) zlepšování a udržování ochrany, rekreace, blahobytu lesa, b) zlepšení provozní struktury a užitku, produktivita lesnictví, zásobování, hospodárnosti zajistit dřevo nebo případné posilování konkurenceschopnosti lesnictví. Opatřeními na podporu lesa jsou zejména:

- „Opatření k zajištění ochrany lesa,
- Opatření pro zalesňování,
- Opatření na podporu rekreačních funkcí lesa,
- Opatření ke zlepšení struktury,
- Opatření na podporu marketingu,
- Investice do rozšiřování a zlepšení lesního hospodářského systému,

- Lesnická výchovná opatření, školení.“ [58]

V roce 2020 byl vytvořen v Rakousku lesní fond, který v sobě zahrnuje deset opatření a obsahuje 350 milionů eur k investování. Cílem tohoto balíčku je rozvoj šetrných lesů, podpora biodiverzity a využívání surového dřeva nebo náhrady za škody způsobené kůrovcem. Mezi deset opatření patří: 1) Udržování a zalesňování opatření po škodných událostech, 2) Rozvoj šetrných lesů (klimaticky), 3) Náhrady za škody způsobené kůrovci, 4) Skladiště pro účely poškozeného dřeva, 5) Mechanické odkorňování, 6) Prevence lesních požárů, 7) Výzkumné činnosti (již neuplatňováno), 8) Výzkumná činnost (zaměřená na lesy, které jsou vhodné pro klima), 9) Využívání dřeva (jako suroviny), 10) Biodiverzita (ochrana a podpora). U každého opatření jsou také definovány subjekty, které mají nárok na tuto podporu. Příkladem je opatření č. 1 – Udržování a zalesňování opatření po škodných událostech. Nárok mají správci lesnických a zemědělských provozů, obecní úřady, společenství vlastníků lesních pozemků, zemědělská společenství, obecní sdružení, veřejnoprávní korporace a sdružení těchto žadatelů. U každé podpory se nachází také výčet spolkových zemích, kde je opatření poskytováno. [70]

Tento lesní fond je také upraven spolkovým zákonem, který je zřízen pro kompenzaci škod způsobených kůrovcem a pro podporu druhově bohatých a klimaticky šetrných lesů. Zákon definuje, že na poskytnutí peněžních prostředků není právní nárok. V zákoně však nejsou definovány subjekty, které mohou o definované podpory žádat. [61]

5.2 Komparace právních předpisů umožňující sdružování drobných vlastníků lesů

5.2.1 Porovnání struktury vlastnictví v jednotlivých zemích

5.2.1.1 Situace v ČR

Vlastnická struktura lesů v České republice má řadu proměn v průběhu dějin. Důležitá proměna ve vlastnictví nastala po roce 1989, kdy došlo k obnově vlastnictví po více než čtyřicetiletém zásahu do vlastnických práv. Došlo k navrácení lesních pozemků, ale také pozemků zemědělských. Po těchto změnách dochází k zásadnímu navýšení podílu zastoupení lesního majetku ve vlastnictví FO. Vlastnická struktura v ČR je tvořena řadou forem vlastnictví. Ze současné Zprávy o stavu lesa z roku 2020 vyplývá, že největším vlastníkem lesů na našem území je stát s 53,76 % z celkového počtu lesních pozemků. Ve vlastnictví státu jsou zahrnuty pozemky pod Lesy ČR, s.p., Vojenské lesy a statky, s.p., lesy Ministerstva životního prostředí ČR (národní parky a AOPK,) krajské lesy (aj. střední školy) a ostatní. Na druhém místě v největším zastoupení jsou lesy ve vlastnictví fyzických osob – 19, 12 %. Na třetím místě se nacházejí obecní a městské lesy – 17, 19 %. Dalšími formami vlastnictví jsou: lesy církevní a náboženské – 5,32 %, právnické osoby – 3,41 %, lesní družstva a společnosti – 1,19 % a ostatní nezařazené lesy – 0,01 %. Celková výměra lesních pozemků na území ČR je 2 614 614 ha.

Na základě šetření z roku 2018 bylo celkem 350 450 fyzických osob s vlastnictvím lesních pozemků o výměře 466 741 ha. Celkem 77 % ze všech vlastníků lesních pozemků zastupuje pozemky s výměrou pod 1 hektar. Pouze 0,13 % vlastní pozemky nad 50 ha.

5.2.1.2 Situace v zahraničí

Porovnání vlastnických struktur v zahraničí probíhalo v sousedních zemích: Slovenská republika, Polská republika, Spolková republika Německo a Rakouská republika.

První zmiňovanou zemí je Slovenská republika, kdy v roce 2012 bylo 40,5 % lesních pozemků ve vlastnictví státních subjektů. Nejčastějšími právními formami nestátních lesů jsou pozemková společenství, sdílené společnosti, společnosti s ručením omezením a fyzické osoby s oprávněním podnikat nebo ne. Aktuální situaci stavu vlastnictví lesních majetků lze nalézt v tzv. „Zelených správách“. Druhy vlastnictví jsou děleny na: státní, soukromé, společenstevní, církevní, polní družstva, obecné a nezjištěné. Na základě dat z roku 2020 mají největší zastoupení státní lesy s 40 % z celkové výměry lesních pozemků.

Na druhém místě jsou lesy společenstevní s 16,7 %. Na třetím místě jsou lesy soukromé s 11,8 %. Zastoupení ostatních druhů vlastnictví: církevní – 2,3 %, polní družstva – 0,3 %, obecné – 7,8 %, nezjištěné – 21,1 %.

Situace struktury vlastnictví v Polsku je zpracována v Lasy w Polsce z roku 2018. Vlastnictví je rozděleno na: státní lesy, soukromé, fyzické osoby, obce, ostatní veřejné a národní parky. Největším zastoupením lesů jsou státní lesy se zastoupením 76,9 %. Na druhém místě jsou fyzické osoby s 18,1 % a na třetím národní parky 2 %. Další zastoupením jsou: soukromé – 1,2 %, obce – 0,9 %, ostatní veřejné – 0,9 %.

Vlastnická struktura se ve Spolkové republice Německo vyvíjela odlišně na základě historického vývoje a v závislosti na typu regionu. Soukromé lesy mají největší zastoupení v Německu se 48 % a rozlohou přibližně 5,5 mil. ha. Lesy ve vlastnictví spolkové země zastupují 29 % za lesy soukromými. Na třetím místě jsou vlastní korporace, které představují 19 % lesů s cca. 2,2 mil. ha. Posledním druhem jsou lesy ve vlastnictví federální vlády s 4 %. Lesy s výměrou do 20 ha mají 50 % zastoupení ze všech soukromých lesů. Přibližně 13 % soukromých lesů přesahuje 1 000 ha a 10 % soukromých lesů je s rozlohou mezi 20 a 50 ha.

Rakouská republika patří mezi nejlesnatější ve střední Evropě. Až tři čtvrtiny rozlohy lesů jsou v soukromém vlastnictví. Dle sběru dat z roku 2010 se v Rakousku nacházelo celkem 170 548 vlastníků lesů. Pouze jedno procento vlastníků vlastní lesní pozemky s rozlohou nad 1000 ha. Většina lesních pozemků ve vlastnictví je s rozlohou pod 200 ha, kdy 40 % jsou lesy menší než 3 ha. Soukromé lesy rozdělujeme dle rozlohy na lesy pod 200 ha a nad 200 ha. Soukromé lesy pod 200 ha zastupují 48,20 % a lesy nad 200 ha 21,26 %. Po soukromých lesích mají největší zastoupení Rakouské spolkové lesy SC a další veřejné lesy s 15,68 %. Mezi další druhy vlastnictví jsou zde řazeny: společný venkovský majetek – 10,92 %, společný majetek – 2,07, zemský vládní majetek – 1,87 %. V Rakousku pod soukromé lesy spadají také církevní lesy. Z hlediska rozlohy lesních pozemků mají největší zastoupení lesy s velikostí do 3 ha, kdy procentuální zastoupení je zde 37,9 %. Dále jsou velmi početně zastoupeny majetky o rozloze 5 až 20 ha s 33,4 % a také pozemky od 3 až 5 ha zastupující 18 %.

5.2.1.3 Shrnutí

V rámci analytické části práce byly zpracovány vlastnické struktury lesů v jednotlivých zemích. Pro vytvoření uceleného pohledu vlastnických struktur České republiky, Slovenska, Německa a Rakouska byla vytvořena jednotná tabulka, která slouží ke komparaci vlastnických struktur ve sledovaných zemích.

Tabulka č. 13 – Porovnání vlastnických struktur v jednotlivých zemích

	Česká republika		Slovensko		Polsko		Německo		Rakousko	
Zdroj:	Zelená zpráva 2020		Zelená správa 2020		Lasy w Polsce 2018		Waldbericht der Bundesregierung 2017		BMLFUW, 2015	
Vlastnictví	(ha)	%	(ha)	%	(ha)	%	(ha)	%	(ha)	%
Státní	1.405.712	53,76	781.536	40	7.375.728	79,8	3.713.001	33	647.558	17,55
PO	89.094	3,41	324.980	16,7	110.904	1,2	2.220.445	19	479.166	12,99
Obecní	449.437	17,19	152.179	7,8	83.178	0,9	-	-	-	-
Církevní	139.119	5,32	44.556	2,3	-	-	-	-	-	-
Družstva	31.035	1,19	5.336	0,3	-	-	-	-	-	-
FO	500.041	19,12	230.420	11,8	1.672.802	18,1	5.485.679	48	2.562.371	69,46
Ostatní	175	0,01	412.486	21,1	-	-	-	-	-	-
Celkem	2.614.613	100	1.951.493	100	9.242.612	100	11.419.125	100	3.689.095	100

Pozn.

Slovensko:

Fyzické osoby: soukromé

Společenstevní: právnické osoby

Polsko:

Státní lesy: (Státní lesy + Ostatní veřejné + Národní parky)

Německo:

Státní: (sloučené lesy ve vlastnictví spolkových zemí a federální vlády)

Spolkové země (29 %) – 3.309.537 ha

Federální vlády (4 %) – 403.464 ha

Rakousko:

Soukromé lesy zahrnují církevní lesy

Státní: (zemský vládní majetek a Rakouské spolkové lesy SC + další veřejné lesy)

Rakouské spolkové lesy SC a další veřejné lesy (15,68 %) – 578 556 ha

Zemský vládní majetek (1,87 %) – 69 002

Soukromé: (soukromé lesy pod 200 ha + nad 200 ha)

5.2.2 Drobní vlastníci lesa v rovině lesních zákonů

5.2.2.1 Situace v ČR

Právní úpravou věnované sektoru lesnictví na území České republiky je zákon č. 289/1995 Sb., lesní zákon. V roce 2019 nabyl platnosti zákon č. 314, který upravuje z. č. 289/1995 Sb. Lesní zákon se zabývá řadou oblastí, jako např. definicí pozemků určených k plnění funkcí lesa, kategorizaci lesů, definování práv a povinností vlastníka lesa nebo např. sankcemi na úseku lesnictví. Část věnovanou drobným vlastníkům lesům v zákoně však nenalezneme. V lesním zákoně není definován termín „drobný vlastník lesa“ nebo „vlastník lesa malé výměry“.

Pouze hlava sedmá v paragrafu 46 lesního zákona se zabývá podporou hospodaření v lesích. Zde jsou vyjmenovány jednotlivé oblasti podpor, kde jednou z těchto oblastí je podpora sdružování vlastníků a také podpora hospodaření vztahující se k vlastníkům lesa malých výměr ve sdružených lesích. Dále je v části věnované finančním příspěvkům stanoveno, že na poskytnutí těchto služeb finančních prostředků a dalších služeb není právní nárok. Pokud by vlastník lesa daný příspěvek získal na základě nesprávných finančních příspěvků nebo pokud by ho využil na jiný účel, je jeho povinností celý finanční příspěvek vrátit. Danou problematikou věnovanou finančním příspěvkům se podrobně zabývá § 46 lesního zákona.

5.2.2.2 Situace v zahraničí

První sledovanou sousední zemí je Slovensko. Slovenský lesní zákon č. 326/2005 Z.z. pracuje s pojmem „vlastníkom lesa malej výmery“, který je definován v § 2. Zákon definuje mimo jiné výměru, kdy vlastníci lesa malých výměr nepřesahují výměru jednoho lesního celku do 50 ha.

Polská USTAWA ze dne 28. listopadu 1991, o lesích ustanovuje, že fyzická nebo právnická osoba je vlastníkem lesa. Mezi vlastníky lesa dále patří FO, PO nebo organizační jednotka bez právní subjektivity, uživatel, nájemce nebo správce lesa. Zákon dále definuje jednotlivá práva a povinnosti vyplývající z vlastnictví. S termínem „drobného vlastníka lesa“ nebo „vlastníka lesa malé výměry“ se v tomto zákoně nesetkáváme.

V roce 1975 byl v Německu vydán federální zákon o lesích. V zákoně se nesetkáváme s termínem „vlastník lesa malé výměry“, ale především jsou zde definovány jednotlivé druhy vlastnictví lesů. Lesy se dle zákona dělí na státní lesy, podnikové lesy a

soukromé lesy. Vlastnictví federální vlády, státy, instituce nebo nadace dle veřejného práva jsou řazeny mezi státní lesy. Mezi podnikové lesy jsou řazeny majetky obcí, obecních sdružení, sdružení zvláštních určení a korporací. Lesy nepatřící mezi lesy státní a podnikové jsou lesy soukromé. Ve Spolkovém státě Sasko upravuje lesnictví zákon SächsGVB1. S. 137, kdy zde je stejné rozdělení lesů dle vlastnictví jako u Spolkové země Bavorsko, ale pracuje se zde ještě s jedním termínem. Termínem je Kirchenwald, což jsou lesy církevní nebo jiných náboženských společností, které mají právní postavení veřejnoprávní společnosti, nadací nebo institucí podléhající dohledu. Na tyto lesy se vztahují předpisy jako v podnikových lesích. Bavorský lesní zákon (BayWaldG) definuje vlastníky lesů, kdy vlastníky rozděluje do tří oblastí: státní lesy, podnikové lesy a soukromé lesy. Mezi státní lesy spadají pozemky ve vlastnictví Spolkové země Bavorsko, jiným spolkovým státem nebo federální vládou. Podnikovým lesem se rozumí les ve vlastnictví úřadů nebo veřejných nadací při dozoru spolkové země. Státním ani podnikovým lesem není soukromý les.

Rakouskou právní úpravou v lesnictví je zákon Federal Law Gazette No. 440/1975., kde zde není pracováno s termínem „drobný vlastník lesa“ nebo „vlastník lesa malé výměry“. V Rakousku jsou soukromé lesy děleny na soukromé lesy pod 200 ha a soukromé lesy nad 200 ha. Pokud výměra lesa je vyšší než 200 ha, jedná se o tzv. lesní podniky. U menších lesů hovoříme o „malolesích“.

5.2.2.3 Shrnutí

Samotná komparace definice „drobných vlastníků lesů“ nebo „vlastníků lesů malých výměr“ vychází z porovnání jednotlivých lesních zákonů, a to lesního zákona České republiky a sledovaných okolních zemích: Slovenska, Polska, Německa a Rakouska. Současný platný lesní zákon č. 289 z roku 1995 na území ČR nedefinuje vymezené termíny. Pouze v hlavě sedmé, která se věnuje podpoře hospodaření v lesích, se setkáváme s podporou hospodaření zmiňovaných vlastníků malých výměr ve sdružených lesích. Další specifikace nebo definování vlastníků malých výměr se v zákoně nenachází. Proti tomu rozdílná situace se vyskytuje v právní úpravě lesnictví na Slovensku. Zákon č. 326/2005 Z. z. rozdílně od české úpravy definuje pojem „vlastníci lesa malých výměr“. Spolu s tím je i definovaná výměra charakterizující tyto vlastníky, kdy se jedná o vlastníky jejichž výměra jednoho lesního celku nepřesahuje 50 ha. Situace v polském lesním zákoně USTAWA ze dne 28. listopadu 1991 se zabývá především ustanovením vlastníků lesů, kterými jsou FO

nebo PO. Zákon se obdobně jako právní úprava na našem území zabývá jednotlivými právy a povinnostmi, které vyplývají z vlastnictví. Dalšími porovnávanými státy z hlediska definování „drobných vlastníků“ jsou Spolková republika Německo a Rakousko. Německý federální zákon (BWaldG, 1975) se obdobně jako český lesní zákon zaměřuje především na kategorizaci lesů, práva a povinnosti lesů. Nenachází se zde zmiňovaná definice, která je předmětem komparace. Obdobná situace se opakuje také v jednotlivých spolkových úpravách Saska (SächsGVB1. S. 137) a Bavorska (BayWaldG). Federal Law Gazette No. 440/1975 je právní úpravou lesnictví v Rakousku, kdy obdobně jako na našem území není zmiňován termín „drobný vlastník lesa. Pouze se zde např. rozlišují soukromé lesy pod 200 ha a lesy nad 200 ha.

S definicí „drobných vlastníků lesa“ nebo „vlastníků lesa malé výměry“ se v České republice, Polsku, Německu a Rakousku nesečkáváme. Český lesní zákon pracuje pouze v oblasti podpor hospodaření ve sdružených lesích („vlastníků malých výměr“). Jedinou právní úpravou je lesní zákon na Slovensku, který pracuje s tzv. „vlastníkom lesa malej výmery“. Pro tento termín je stanoveno, že se jedná o vlastníky lesa malých výměr jejichž výměra nepřesahuje 50 ha.

5.2.3 Možnosti sdružování drobných vlastníků v ČR a okolních zemích

5.2.3.1 Situace v ČR

Platný lesní zákon č. 289/1995 Sb. neobsahuje specifickou právní formu sdružování nebo případně neodkazuje na jiný předpis, který by tuto činnost umožňoval. Mimo rovinu lesního zákona nalézáme v jiných právních normách řadu různých právních forem, které nám toto sdružení umožňují. Před nabytím účinnosti NOZ počínaje rokem 2014, bylo umožněno zakládat sdružení s právní subjektivitou nebo bez právní subjektivity. Mezi sdružení s právní subjektivitou byly řazeny např. akciové společnosti, družstva nebo také komanditní společnosti. Na základě nové úpravy došlo ke změnám z hlediska právních norem, které upravují sdružování vlastníků lesů. Sdružování drobných vlastníků lesů v České republice zajišťuje v právní rovině zákon o obchodních korporacích, občanský zákoník a zákon o obcích. Dle zákona o obchodních korporacích můžeme založit celkem 5 právních forem: veřejnou obchodní společnost, komanditní společnost, společnost s ručením omezením, akciovou společnost a družstvo. Nový občanský zákoník upravuje spolky a zákon o obcích se vztahuje k dobrovolnému svazku obcí.

Zákon o obchodních korporacích č. 90/2012 Sb. jak už bylo řečeno stanovuje celkem pět právních forem. První společností je společnost s ručením omezením, která je charakteristická ručením společníků za dluhy společně a nerozdílně. Společnost obsahuje označení „spol. s r. o.“ nebo případně „s.r.o.“. Povinností je vedení seznamu společníků, do kterého se všichni společníci zapisují. Minimální základní kapitál, který musí společníci pro založení vložit je jedna koruna (minimální výše vkladu). Na druhou stranu společenská smlouva může určit, že výše vkladu je vyšší. Základním prvkem je společenská smlouva, která specifikuje např. předmět podnikání, činnost společnosti nebo výši základního kapitálu. Ústředním orgánem společnosti je valná hromada, kde se společníci podílejí na řízení společnosti. Jednatel nebo více jednatelů jsou statutárním orgánem. Třetím důležitým orgánem je dozorčí rada, kdy její činnost spočívá v kontrole jednatelů nebo také dohlížení na stav účetních a obchodních knih. Společenská smlouva stanovuje možnosti zrušení společnosti, kdy toto rozhodnutí posuzuje soud.

Akciová společnost nese označení zkratkou „a.s.“ nebo „akc. spol.“. Charakteristikou akciových společností je, že základní kapitál je rozvržen do určitého počtu akcií. Základní výše kapitálu akciové společnosti je 2 000 000 Kč nebo 80 000 EUR. Povinností pro účely společnosti je přijetí stanov. Každý akcionář má práva a povinnosti, jako např. podílet se na zisku nebo hlasovací práva. Akciové společnosti rozdělujeme na dva systémy, a to systém monistický nebo systém dualistický. Monistický systém je charakteristický správní radou. Dualistický je tvořen dozorčí radou a představenstvem, které je statutárním orgánem. Vnitřní struktura společnosti je postavena na základě stanov. Zákon se zabývá také případnou likvidací společnosti.

Za účelem podpor členů a třetích osob je založeno družstvo, které tvoří minimálně 3 členové. Družstvo ve svém názvu nese označení „družstvo“. Základem pro založení je ustanovující schůze a jedná se o návrhu stanov, kdy stanovy jsou veřejnou listinou. Členským vkladem se každý člen družstva podílí na základním kapitálu. Člen má ze zákona řadu práv např. volit a být volen nebo účastnit se na rozhodování. Členství svým vznikem je stanoveno na dobu neurčitou. Družstvo je opět tvořeno řadou orgánů: členská schůze, představenstvo a kontrolní komise, kdy stanovy mohou určit i jiný orgán.

Společností, ve které alespoň jeden společník ručí za dluhy neomezeně a druhý omezeně je komanditní společnost. Tyto společníky rozdělujeme na komanditisty a komplementáři. Komplementář ručí ve společnosti za závazky neomezeně a komanditista

omezeně. Komanditní společnost opět může nést ve svém názvu dvě zkratky „k.s.“ nebo „kom. spol.“. Základem společnosti je společenská smlouva. Statutárním orgánem jsou komplementáři.

Poslední z pěti právních forem, které upravuje zákon o obchodních korporacích je veřejná obchodní společnost. Název společnosti opět obsahuje označení „v.o.s.“ nebo „veř. obch. spol.“ Podle zákona společnost mohou založit alespoň dvě osoby, kdy za dluhy ručí společně a bez rozdílu. Základ tvoří společenská smlouva, která musí splňovat definované náležitosti a řeší také rozdělení podílu mezi společníky. Zisk a ztráta se dělí mezi společníky na rovném principu, pokud společenská smlouva nestanoví jinak.

Zákon č. 89/2012 Sb. občanský zákoník definuje další formu, kterým je spolek. Založit spolek mohou alespoň tři osoby se společným zájmem. Žádný z členů neručí za dluhy spolku. Charakteristikou této formy je, že hlavní činností spolku nemůže být podnikání nebo jiná výdělečná činnost. Základem je opět schválení obsahu stanov, které splňují zákonné parametry z hlediska svého obsahu nutných informací. Nutná je také ustanovující schůze. Statutárním orgánem je výbor nebo předseda (tj. kolektivní – individuální orgán). Dalším důležitým prvkem je členská schůze, kterou je nutno svolat minimálně jednou ročně. Zákon dále definuje jednotlivé náležitosti spolku a případné zrušení.

Poslední právní formou je svazek obcí. Zákon č. 128/2000 Sb. poskytuje možnost sdružování prostřednictvím dobrovolného svazku obcí („svazek obcí“). Členem svazku však mohou být pouze obce. Zápisem do rejstříku svazku obcí dochází k nabytí právní osobnosti. Podle zákona jednou z činností, kterou se svazek zabývá, může být správa majetku obcí a lesů. Vytvoření svazku je na základě společenské smlouvy, jejíž součástí jsou stanovy. Může nastat spolupráce mezi obcemi, právníky osobami nebo také fyzickými. V tomto případě hovoříme o občanskoprávním vztahu, kdy se uplatňují ustanovení podle občanského zákoníku (spolek, smlouva o společnosti).

5.2.3.2 Situace v zahraničí

Slovenský zákon č. 326/2005 Z. z. umožňuje pro vlastníky malých výměr vytváření celků, kdy se jedná o prostorovou jednotku na vyhotovení výpisu z programu péče o lesy. Pro účely zajištění trvalého hospodaření v lesích existuje na Slovensku zmiňovaný program, a to jako nástroj státu upravující pravidla vyhotovení a ustanovení určené vlastníkovu lesa.

Paragraf 49 tohoto zákona se mimo jiné zabývá odbornou správou lesů, a to za účelem zajištění odborného hospodaření v lesích na základě rozhodnutí státní správy. Dále se zabývá sdružováním vlastníků lesů v § 51, kdy hlavním aspektem sdružování je vytvoření podmínek pro společné racionálně-efektivní hospodaření v lesích. Stát toto sdružování vlastníků lesa malých výměr a nestátních lesů podporuje. V případech, že vlastník lesa si nezajistí odborné hospodaření na lesním majetku, může orgán státní správy zahájit jednání o tzv. zvláštním obhospodařování lesa. Zákon však nestanovuje specifickou právní formu sdružování.

Právní úprava v Polsku nedefinuje možnosti sdružování vlastníků lesů. Stát podporuje vlastníky na základě žádosti v oblasti např. zalesnění poskytnutím lesních keřů a stromů nebo na specifická lesnická zařízení. Možností je organizování plnění úkolů lesa, a to včetně prodeje dřeva.

Ve Spolkové republice Německo upravuje lesnictví federální zákon o lesích z roku 1975. Třetí kapitola tohoto federálního zákona se zabývá lesnickými spolky, kdy těmito lesnickými spolky jsou Forstbetriebsgemeinschaften – uznaná společenství lesních podniků, Forstbetriebsverbände – svazy lesních podniků a Forstwirtschaftliche Vereinigungen – uznaná sdružení v lesním hospodářství. Sdruženími vlastníků půdy jsou společenství lesních podniků, kdy účelem těchto sdružení je zlepšení efektivity správy souvisejících lesních oblastí. Tato forma je východiskem pro malé plochy, nepříznivé oblasti nebo případné fragmentace vlastnictví. Aby došlo k uznání společenstva příslušným orgánem na základě rozhodnutí, je nutnost splnění minimálně jednoho ze šesti opatření. Mezi opatření náleží: koordinace operačních plánů, provozní zprávy a hospodářský plán, provádění lesních kultur, úpravy půdy a udržovací práce (včetně ochrany lesů). Musí splňovat také řadu opatření: PO musí umožnit zlepšení správy, společenská smlouva nebo stanov. Další možnostmi jsou svazy lesních podniků, což jsou sdružení vlastníků nemovitostí, a to ve formě korporací veřejného práva. Tato forma se z hlediska úkolů přibližuje předchozímu sdružení, ale nelze ji rozšiřovat na společné provádění jednotlivých operačních plánů. Charakteristické pro toto sdružení je: sloučení uvažované půdy nebo koncentrace pro účely trhu se dřevem. Mimo jiné právní předpis stanovuje podmínky věnované: založení, členství, stanov, orgánů sdružení, shromažďování, představenstva, členství, změny stanov, příspěvků, dohledu a zániku svazu. Soukromoprávní kombinací uznávaných lesních rostlinných společenstev, sdružení lesních provozních organizací, lesnických organizací nebo jiných podobných uskupení jsou uznaná sdružení v lesním hospodářství. Primárním cílem těchto sdružení je přizpůsobení lesnické

produkce a prodeje lesních produktů. Sdružení vykonávají především: informování a poradenství členům, účast na rámcovém plánování lesů, koordinace prodeje, skladování a příprava produktů, nákup a používání zařízení nebo strojů.

Federální zákon v Rakousku (Federal Law Gazette No. 440/1975) ve čtvrté části tohoto zákona se zabývá sdružování vlastníků lesů. Touto formou je *Bringungsgenossenschaften* – družstva („zásobovací družstva“), která umožňuje spojení sil vlastníků. Pro vytvoření této formy jsou potřební alespoň tři účastníci, kdy se jedná o vznik na základě svobodné dohody zúčastněných stran a ratifikaci stanov. Další správci mohou být přijati k družstvu při společném zájmu. Úřad může na základě žádosti většiny nařídit menšinu, aby se připojila k družstvu za určitých podmínek. Činnost družstva definují stanovy a mimo jiné musí obsahovat stanovené náležitosti: název, sídlo, účel družstva, práva a povinnosti členů. Orgány družstva jsou valná hromada, předseda a jeho zástupce. Pokud je v družstvu více jak deset členů, je nutností zřízení rady, která je tvořena minimálně předsedou a jeho zástupcem. Rozdělování nákladu, které vzniknou během činnosti, probíhá na základě stanov. K zániku družstva může dojít na základě souladu se stanovami nebo pokud je v družstvu méně členů než tři.

5.2.3.3 Shrnutí

Možnosti sdružování vlastníků lesů jsou další komparací v rovině lesních zákonů na našem území a v sousedních zemích. Lesní zákon č. 289/1995 Sb. neobsahuje specifickou právní formu, která by umožňovala sdružování vlastníků lesů podle tohoto zákona. Zákon nespécifikuje možnosti sdružování nebo případný odkaz na jiný právní předpis. Pouze § 46 zabývající se podporami v lesnictví definuje podporu sdružování vlastníků a hospodaření ve sdružených lesích („vlastníků malých výměř“). Právní normy, které umožňují sdružování stanovené právní formou, jsou zákon o obchodních korporacích (z. č. 90/2012 Sb.), občanský zákoník (z. č. 89/2012 Sb.) a zákon o obcích (z. č. 128/2000 Sb.), kdy tyto zákony umožňují celkem sedm právních forem. Slovenský lesní zákon obdobně jako na našem území nedefinuje specifickou právní formu umožňující sdružování. Oproti naší úpravě se více zabývá sdružováním, a to i ve směru používání termínu „vlastníků lesů malých výměř“. Právě pro tyto vlastníky dochází k vytváření celků, které jsou prostorovou jednotkou pro vyhotovení výpisu programu péče o lesy a zajištění trvalého hospodaření v lesích. V českém lesním zákoně se hovoří o sdružování v podobě podpory. Na druhou stranu slovenský zákon

v § 51 stanovuje hlavní aspekty sdružování, kdy se jedná především ve vztahu ke sdružování o vytvoření podmínek pro efektivní a racionální společné hospodaření. Obdobně jako v ČR stát sdružování vlastníků lesa malých výměr podporuje. Úprava lesnictví v Polsku na rozdíl od ČR nepracuje s možností sdružování. Není tomu tak ani v oblasti podpory. Třetí komparovanou zemí ve vztahu k české úpravě je Německo. Spolková republika Německo na rozdíl od ČR ve federálním zákoně o lesích pracuje se třemi možnostmi sdružování vlastníků lesů. Jedná se Forstbetriebsgemeinschaften – uznaná společenství lesních podniků, Forstbetriebsverbände – svazy lesních podniků a Forstwirtschaftliche Vereinigungen – uznaná sdružení v lesním hospodářství. Tyto formy mají za cíl zvýšení efektivnosti správy souvisejících lesních oblastí, koncentrace pro účely trhu se dřevem nebo poradenství a informování členů. Význam společenství je především pro malé plochy, fragmentovaná vlastnictví a nepříznivé oblasti. Zákon kromě definování jednotlivých forem podrobně definuje podmínky pro splnění založení jednotlivých společenstev a jejich atributy nebo účel. Tyto náležitosti můžeme najít v analytické části práce nebo v **tabulce č. 15**, kde nalezneme základní charakteristiky těchto společenstev. Obdobný přístup poskytující formu sdružování jako v Německu nalézáme v rakouském federálním zákoně (Federal Law Gazette No. 440/1975). Tento zákon rozdílně od úpravy lesnictví na našem území nabízí formu s označením Bringungsgenossenschaften – družstva („zásobovací družstva“). Tato forma umožňuje spojení sil vlastníků lesů a určitého prospěchu, kdy základní podmínkou je spojení minimálně třech vlastníků. Základní atributy charakterizující tato družstva opět podrobně nalezneme v analytické části práce nebo ve zmiňované tabulce.

Právní úpravy v jednotlivých komparovaných zemích mají rozdílný přístup ke sdružování vlastníků lesů a případnému definování právní formy v lesním zákoně. Právní úprava v Polsku se nezmiňuje o možnostech sdružování vlastníků. Česká lesnická úprava hovoří o podpoře sdružování vlastníků lesů a také o podpoře hospodaření ve sdružených lesích zaměřující se na vlastníky malých výměr. Oproti úpravě na našem území se podrobněji sdružování zabývá slovenská úprava. Obě země však nemají právní formu definovanou v zákoně. Na rozdíl od předešlých úprav zákony Spolkové republiky Německo a Rakouska poskytují kromě umožnění sdružování také právní formy. Německá úprava poskytuje celkem tři formy sdružení a rakouská jednu.

Tabulka č. 14– Tabulka základních charakteristik jednotlivých forem sdružování v ČR

<p>Společnost s ručením omezením – s. r. o.</p> <p><i>(Z. č. 90/2012 Sb.; § 132 - § 242)</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Minimální výše vkladu 1 Kč - Společníci za dluhy ručí společně a nerozdílně - Společenská smlouva (založení) - Valná hromada (nejvyšší orgán) - Jednatel, -é (statutární orgán) - Dozorčí rada (kontrolní orgán)
<p>Akciová společnost – a. s.</p> <p><i>(Z. č. 90/2012 Sb.; § 243 - § 551)</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Základní kapitál 2 000 000 Kč nebo 80 000 EUR - Povinnost přijetí stanov - Monistický a dualistický systém - Valná hromada (nejvyšší orgán) - Představenstvo (statutární orgán) - Dozorčí rada (kontrolní orgán)
<p>Družstvo</p> <p><i>(Z. č. 90/2012 Sb.; § 552 - § 773)</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Minimální 3 členové (zakladatelé) - Základní kapitál min. 50 000 Kč - Povinnost přijetí stanov - Členská schůze (nejvyšší orgán) - Představenstvo (statutární orgán) - Kontrolní komise (kontrolní orgán)
<p>Komanditní společnost – k. s.</p> <p><i>(Z. č. 90/2012 Sb.; § 118 - § 131)</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - 1 komanditista a 1 komplementář (zakladatelé) - Komanditista (ručí za dluhy omezeně) - Komplementář (neomezené ručení) - Společenská smlouva - Statutární orgán (tvořen komplementáři)
<p>Veřejná obchodní společnost – v. o. s.</p> <p><i>(Z. č. 90/2012 Sb.; § 95 - § 117)</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Minimálně 2 osoby (zakladatelé) - Společenská smlouva (založení) - Člen, -ové (statutární orgán – dán společenskou smlouvou) - Společník ručí za dluhy vzniklé i před jeho vstupem do společnosti
<p>Spolek – z. s.</p> <p><i>(Z. č. 89/2012 Sb.; § 214 - § 302)</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Alespoň 3 osoby (zakladatelé) - Členové spolku neručí za jeho dluhy - Povinnost přijetí stanov - Členská schůze (nejvyšší orgán) - Statutární orgán (předseda, výbor) - Kontrolní komise (kontrolní orgán)
<p>Svazek obcí</p> <p><i>(Z. č. 128/2000 Sb.; § 49 - § 54)</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Členem mohou být pouze obce - Povinnost vést účetnictví - Povinnost přijetí stanov (součást smlouvy)

Tabulka č. 15 – Formu sdružování vlastníků lesů v Německu a v Rakousku

Formy sdružování v Německu a Rakousku		
Německo	<u>Uznaná společenství lesních podniků</u> (<i>Forstbetriebsgemeinschaften</i>)	<ul style="list-style-type: none"> - Nejméně 7 členů (založení) - Právnícká osoba (soukromé právo) - Stanovy, společenská smlouva - 6 opatření (musí alespoň 1 splňovat) - Valná hromada - Představenstvo
	<u>Svazy lesních podniků</u> (<i>Forstbetriebsverbände</i>)	<ul style="list-style-type: none"> - Členy vlastníci dotčených pozemků - Stanovy - Valné shromáždění - Představenstvo (předseda a dva členové) - Výbor sdružení
	<u>Uznaná společenství v lesním hospodářství</u> (<i>Forstwirtschaftliche Vereinigungen</i>)	<ul style="list-style-type: none"> - Právnícké osoby (soukromé právo) - Soukromoprávní fúze (lesní hospodářská společenství, lesní hospodářská sdružení) - Stanovy (úkol a financování)
Rakousko	<u>Družstva</u> (<i>Bringungsgenossenschaften</i>)	<ul style="list-style-type: none"> - Minimálně 3 účastníci (založení) - Schválení stanov - Valná hromada (nejvyšší orgán) - Předseda - Zástupce

5.2.4 Porovnání finančních podpor v ČR a v okolních zemích

5.2.4.1 Situace v ČR

Lesní zákon č. 289/1995 Sb. se v hlavě sedmé zaměřuje na podporu hospodaření v lesích, kde jsou vyjmenovány jednotlivé oblasti podpor. Paragraf 46 definuje jednu z podpor věnované podpoře sdružování vlastníků lesů a podpoře hospodaření ve sdružených lesích, která se vztahuje k „vlastníkům malých výměř“. Na poskytnutí finančních příspěvků nebo poskytnutí služeb není ze zákona právní nárok. V případě, že vlastník lesa získá daný finanční příspěvek na základě nesprávných finančních příspěvků nebo využití daného příspěvku na jiný účel, je jeho povinností celý finanční příspěvek vrátit. Zákon již dále nestanovuje výši jednotlivých příspěvků nebo náležitosti, které musí daný žadatel splňovat.

Ministerstvo zemědělství České republiky vydává příručku Dotační programy ministerstva zemědělství pro lesní hospodářství a myslivost, kdy tato příručka je pravidelně aktualizovaná. V této příručce nalezneme celkový seznam dotačních programů v lesním hospodářství. Dotační rámce pro poskytování příspěvků na hospodaření v lesích definují

jednotlivé rámcové podmínky pro příspěvky, které jsou určeny na vybrané lesnické činnosti poskytované vlastníkům lesů. Podmínky, náležitosti a vzor žádosti (**příloha č. 9**) týkající se podpory sdružování vlastníků lesů nalezneme v nařízení vlády č. 30 ze dne 19. února 2014, kdy toto nařízení stanovuje závazná pravidla pro poskytování finančních příspěvků. V roce 2020 bylo vydáno následně nové NV č. 297, které předchází nařízení mění o stanovení závazných pravidel.

5.2.4.2 Situace v zahraničí

Ve slovenském lesním zákoně je finančním podporám v lesnictví určen jedenáctý díl. Přesněji § 55 odst. 1 definuje oblasti podpory s cílem trvale udržitelného hospodaření v lesích. Tyto příspěvky definované v zákoně jsou poskytovány ze státního rozpočtu. Mezi oblasti podpory je uvedeno např. vyhotovení programů péče o lesy, lesní ochranná služba, monitorování zdravotního stavu lesů, poradenství a vzdělávání nebo podpora plnění mimoprodukčních funkcí lesa.

USTAWA z roku 1991, která v Polsku upravuje oblast lesnictví, definuje možnost finančních podpor. Tyto podpory jsou určeny pro vlastníky lesů, kdy vlastníci mohou získat ze státního rozpočtu dotace určené na částečné nebo úplné pokrytí nákladů související se zalesněním půdy.

Německý federální zákon upravující sektor lesnictví BWaldG se ve čtvrté kapitole zabývá podporou lesnictví a povinností poskytování informací. Podrobněji § 41 vysvětluje za jakým účelem má být lesnictví podporováno – financováno: užitečně, ochranné a rekreační funkce lesa. Příslušný paragraf následně stanovuje subjekty, které státní dotace mohou obdržet. Státní dotace mohou obdržet lesnická sdružení, vlastníci lesnických nebo případně zemědělských činností. Mimo jiné se také může jednat o vlastníky, jejichž lesnické projekty nejsou financovány přes sdružení. Podrobnější informace o zásadách financování nalezneme v rámcovém plánu GAK 2021-2024 („Zlepšení zemědělské struktury a ochrany prostředí“). Další možností podrobnějších atributů financování včetně výše podpory je Förderungsgrundsätze (2021).

Spolkový zákon č. 440/1975 BGBl v hlavě X. upravuje finanční podpory v Rakousku. Primárním cílem podpory je: zlepšování a udržování ochrany, rekreace, blahobytu lesa, zlepšení provozní struktury a užitku, produktivity, zásobování, hospodárnosti nebo konkurenceschopnosti v sektoru lesního hospodářství. Mezi opatření

v oblasti lesnictví spadá např. opatření pro zalesňování, podpory rekreačních funkcí lesa, zajištění ochrany lesa nebo lesnická výchovná opatření, školení.

5.2.4.3 Shrnutí

Podmínkami finanční podpory hospodaření v lesích se v lesním zákoně na našem území zabývá § 46. Jednou z opatření je podpora sdružování a hospodaření u „vlastníků malých výměr“ ve sdružených lesích. Zákon nestanovuje výši finančních podpor nebo bližší podrobnosti. Bližší informace nalezneme v NV č. 30/2014 Sb., upravující závazná pravidla. V roce 2020 bylo vydáno NV č. 297/2020 Sb., které předchází nařízení mění. Ve slovenském lesním zákoně obdobně jako v české úpravě se část zákona věnuje finančním podporám. Nevyskytuje se zde však přímo definovaná podpora sdružování vlastníků lesa v této části finančních podpor. V zákoně, jak už bylo zmíněno dříve, je zmíněna podpora sdružování ze strany státu, dále však není specifikována. Úprava lesnictví v Polsku se zaměřuje podobně na podporu vlastníků lesů, nepodporuje však sdružování vlastníků lesů. Mezi poslední komparované země opět náleží Spolková republika Německo a Rakouská republika. Německý federální zákon (BWaldG) se zabývá podporou lesnictví ve čtvrté kapitole. Podobně jako v českém zákoně tak i v německé federální úpravě mohou státní dotace čerpat lesnická sdružení, kdy tato lesnická sdružení jsou definována mezi subjekty, které státní podporu mohou dostat. Podrobněji jsou podpory řešeny v rámci GAK 2021-2024 a Förderungsgrundsätze. Poslední zemí je Rakousko, kde spolkový zákon č. 440/1975 BGBl upravuje v hlavě desáté finanční podpory. Oproti úpravě lesnictví ČR není v Rakousku mezi finančními podporami definováno opatření na podporu sdružování.

V podobné rovině je definována podpora sdružování nebo alespoň sdruženích v lesních zákonech České republiky, Slovenska a Spolkové republiky Německo. Podpory na danou problematiku nejsou v Polsku a Rakousku řešeny v lesním zákoně.

Tabulka č. 16 – Porovnání finančních podpor v jednotlivých zemích

Česká republika	Slovensko	Polsko	Německo	Rakousko
Technologie při hospodaření v lese (ekologické a přírodě šetrné)	Ztráta hospodaření v lesích a zabezp. výkonu odborné správy lesů	Pokrytí nákladů související se zalesněním	Lesnické spolky, obdobné spolky v lesnictví, veřejná lesnická družstva obdobná sdružení, včetně obecních lesů	Ochrana před živelnými riziky
Výchova porostů do 40 let věku porostu (také obnova a zajištění)	Lesnický výzkum		Zkvalitňování lesní produkce	Zlepšování, udržování nebo obnovovat ochranné lesy
Zvyšování podílu (MZD – tj. meliorační a zpevňující dřeviny)	Vyhotovení programů péče o lesy		Podpora prodeje lesních produktů	Zlepšování a zachování společenské hodnoty lesů
Opatření zaměřující se na obnovu lesů poškozených imisemi a antropogenní vlivy (způsobující chřadnutí)	Rozvoj hospodářské úpravy lesů		Podpora konkurence na trhu se dřevem	Zlepšovat nebo udržovat ekologickou stabilitu lesů
Opatření směřované k obnově porostů (náhradní nebo nevhodná skladba dřevin)	Komplexní zajišťování stavu lesa (národní inventarizace lesů a monitoring)		Podpora vlastníků zemědělských nebo lesnických provozů, vlastníků pozemků	Inovace nebo informace pro multifunkční lesnictví
Opatření k zalesnění v horských polohách	Tvorba spravování informačního systému			Školení a rady pro pracovníky v lesnictví
Ochrana lesa	LOS			Zlepšení a zachování ekonomické nebo ekologické hodnoty lesů
Mimoprodukční funkce lesa (opatření sloužící k zajištění)	Kontrola lesního reprodu. materiálu a ochrana gen. Zdrojů lesn. dřevin			Zlepšení nebo rozšíření lesní infrastruktury
Opatření proti: lesním škůdcům (hmyzím), mimořádné okolnosti a škody (nepředvídatelné)	Monitorování zdravotního stavu lesů			Zlepšení nebo rozšíření hospodaření v komunitních/ komunálních lesích
Podpora vlastníků lesů (sdružování) a	Protipožární letecký monitoring,			Zpracování dřeva, uvádění na trh

podpora hospodaření „vlastníků malých výměř“ ve sdružených lesích	evidence a zabezp. les. požárů, letecká velkoplošná ochrana lesů			
Vyhotovení plánů	Péče o drobné vodní toky			Strukturální vylepšení
	Zavádění systémů certifikace lesů			
	Specifické činnosti, Sestavení integr. Environ. a ekonom. účtů			
	Práce s veřejností, poradenství a vzdělávání			
	Plnění mimoprodukčních funkcí lesů			
	Prosazování národ. zájmů			
11	16	1	5	11
<u>Z. č. 289/1995 Sb.</u>	<u>Z. č. 326/2005 Z. z.</u>	<u>Dz. U. 1991 Nr 101 poz. 444</u>	<u>BGBl</u>	<u>Federal Law Gazette No. 440/1975</u>

Tabulka č. 17 – Porovnání sledovaných atributů v lesních zákonech jednotlivých zemí

	CZE	SVK	POL	DEU	AUT
Definice „drobní vlastníci lesa“ / „vlastníci lesa malých výměř“	x	•	x	x	x
Sdružování vlastníků lesů	x	x	x	•	•
Forma sdružování vlastníků lesů	x	x	x	•	•
Finanční podpora vlastníkům lesů	•	•	•	•	•
Finanční podpora sdružování vlastníků	•	•	x	x	x

Vysvětlení:

CZE – Česká republika

SVK – Slovenská republika

POL – Polsko

DEU – Spolková republika Německo

AUT – Rakousko

• – vyskytuje se v zákoně

X – nevyskytuje se v zákoně

5.3 Výsledky dotazníkového šetření

5.3.1 Vyhodnocení dotazníku

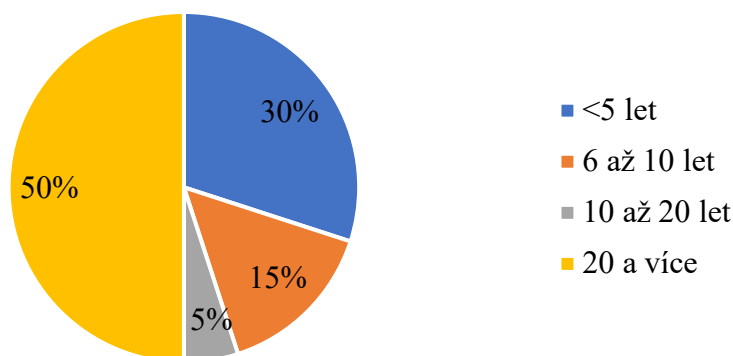
Veškerá data získána v rámci dotazníkového šetření byla graficky zpracována do podoby grafů. V případě otevřených otázek byla provedena podrobná analýza jednotlivých odpovědí. Dotazníkové šetření bylo provedeno přímou metodou u každého z respondentů. Celkově se dotazníkového šetření účastnilo 20 respondentů.

Získávání dat bylo provedeno od 1.12. 2021 – do 28.2. 2022.

5.3.1.1 Obecná část

5.3.1.1.1 A. Jak dlouho jste vlastníkem lesního pozemku?

Graf č. 5 – Doba vlastnictví lesního pozemku

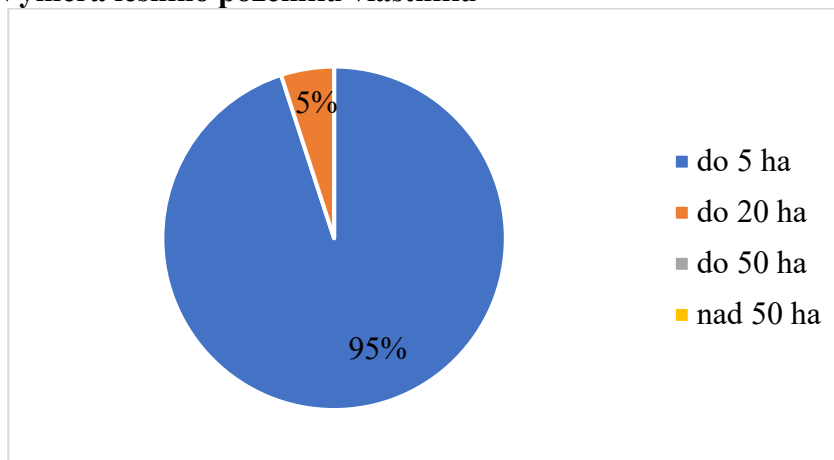

Zhodnocení:

První otázka v rámci obecné části je rozdělena na dvě podotázky A a B, kdy podotázka A není zastoupena v šetření KA 05 NLP II., ze kterého vychází obecná část dotazníku. Tato otázka byla však zakomponována za účelem rozšíření otázek o dobu vlastnění pozemků u jednotlivých respondentů. Největší zastoupení tvoří 50 % mají respondenti vlastníci lesní pozemky 20 let a více. Druhé místo zastupují vlastníci s dobou vlastnění méně než 5 let, a to se zastoupením 30 %. Na třetím místě je doba vlastnění 6 až 10 let (15 %) a na čtvrtém místě 10 až 20 let.

5.3.1.1.2 B. Jste vlastníkem lesního pozemku:

Graf č. 6 – Výměra lesního pozemku vlastníků

Zhodnocení:

Podotázka B již spadá pod část vycházející ze šetření KA 05 NLP II. Otázka se zaměřuje na velikost výměry lesních pozemků drobných vlastníků. Celkem 19 respondentů vlastní pozemek do 5 ha (95 %). Pouze jeden respondent vlastní pozemek nepatrně přesahující 5 ha, a proto spadá do kategorie výměry lesního pozemku do 20 ha (5 %).

5.3.1.1.3 Druh vlastnictví:

Graf č. 7 – Druh vlastnictví

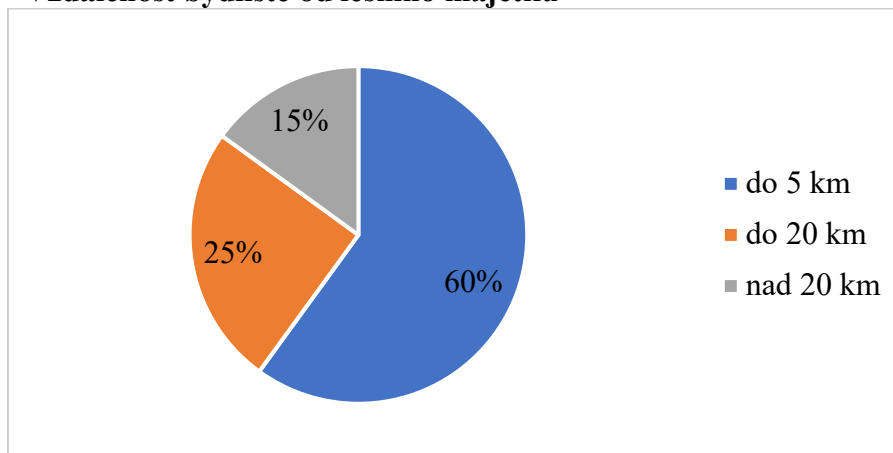

Zhodnocení:

Šetření KA 05 NLP II. bralo v úvahu 3 druhy vlastnictví: fyzická osoba, právnická osoba a jiná právnická osoba. V rámci šetření této práce bylo všech 20 dotazovaných fyzickými osobami (100 %). Práce se zaměřovala především na fyzické osoby z hlediska drobných vlastníků.

5.3.1.1.4 Bydlíte v místě svého lesního majetku:

Graf č. 8 – Vzdálenost bydliště od lesního majetku

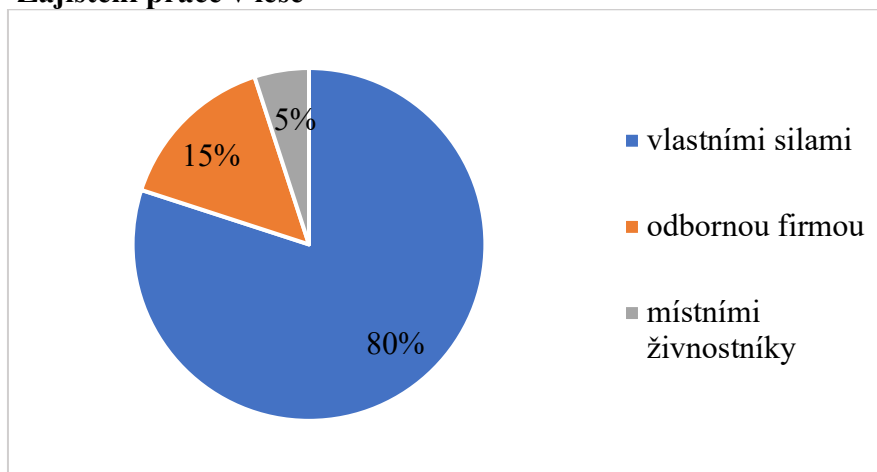

Zhodnocení:

Třetí otázka se zabývá vzdáleností bydliště respondentů od svého lesního majetku. Celkem 11 respondentů vlastní lesní majetek do 5 km od svého bydliště (60 %). Do 20 km od svého bydliště vlastní lesní pozemek 6 respondentů (25 %). Závěrem 3 vlastníci mají svůj majetek ve vzdálenosti nad 20 km (15 %).

5.3.1.1.5 Práce v lese zajišťují

Graf č. 9 – Zajištění práce v lese

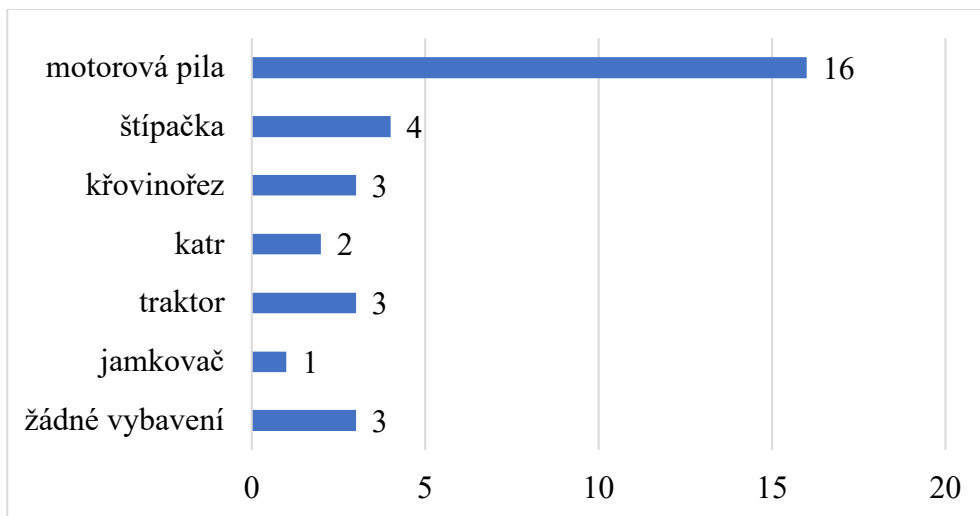

Zhodnocení:

Tato otázka rozděluje zajištění prací v lese na: vlastními silami, odbornou firmou a místními živnostníky. Celkem 16 vlastníků zajišťuje práce v lese vlastními silami (80 %). Odborná firma zajišťuje u 3 drobných vlastníků práce v lese (15 %). Místní živnostníky pro práce v lese využívá pouze 1 vlastník se zastoupením 5 % z celkového počtu respondentů.

5.3.1.1.6 Jaké vybavení pro práci v lese vlastníte

Graf č. 10 – Vybavení pro práci v lese

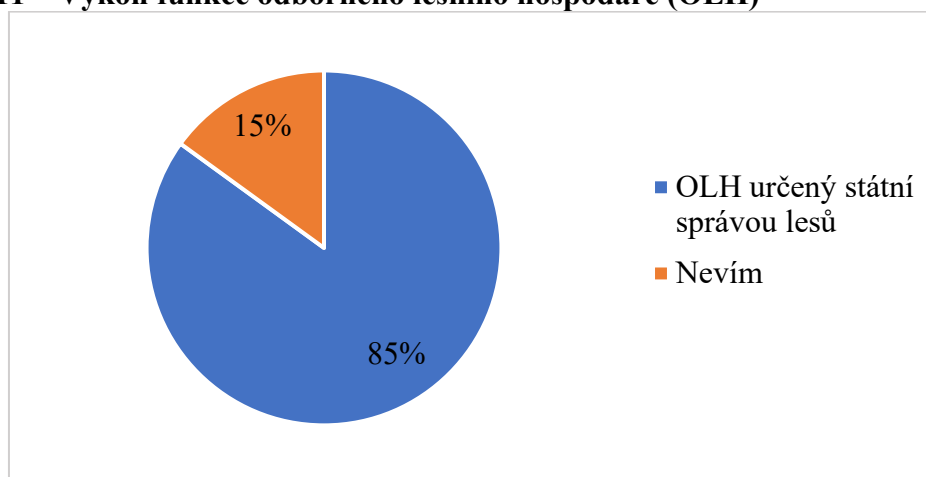

Zhodnocení:

Mezi uvedené vybavení, které využívají vlastníci pro práci v lese, byla nejčastěji zmiňovaným vybavením: motorová pila (16), štípačka (4), křovinořez (3), traktor (3). Někteří vlastníci nevlastní žádné specifické vybavení nebo případně pouze základní.

5.3.1.1.7 Kdo Vám vykonává funkci odborného lesního hospodáře (OLH)

Graf č. 11 – Výkon funkce odborného lesního hospodáře (OLH)

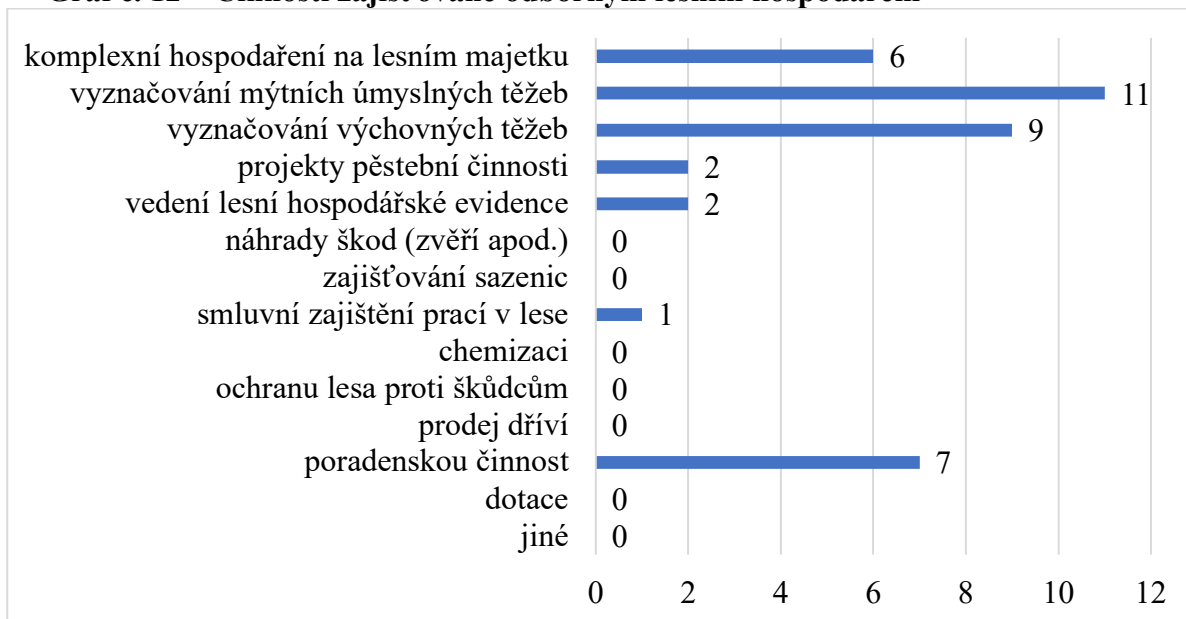

Zhodnocení:

Tato otázka se zabývá výkonem funkcí odborného lesního hospodáře (OLH). Celkem bylo možné vybrat z následujících odpovědí podle zajištění funkce OLH: zajišťuji sám, OLH jsem si vybral sám, OLH určený státní správou, LESY ČR a nevím. Celkem 17 z 20 vlastníků využívá odborného lesního hospodáře určeného státní správou lesů (85 %). Zbylí 3 vlastníci nevědí, kdo jim zajišťuje funkci OLH.

5.3.1.1.8 Co Vám v současné době odborný lesní hospodář zajišťuje:

Graf č. 12 – Činnosti zajišťované odborným lesním hospodářem

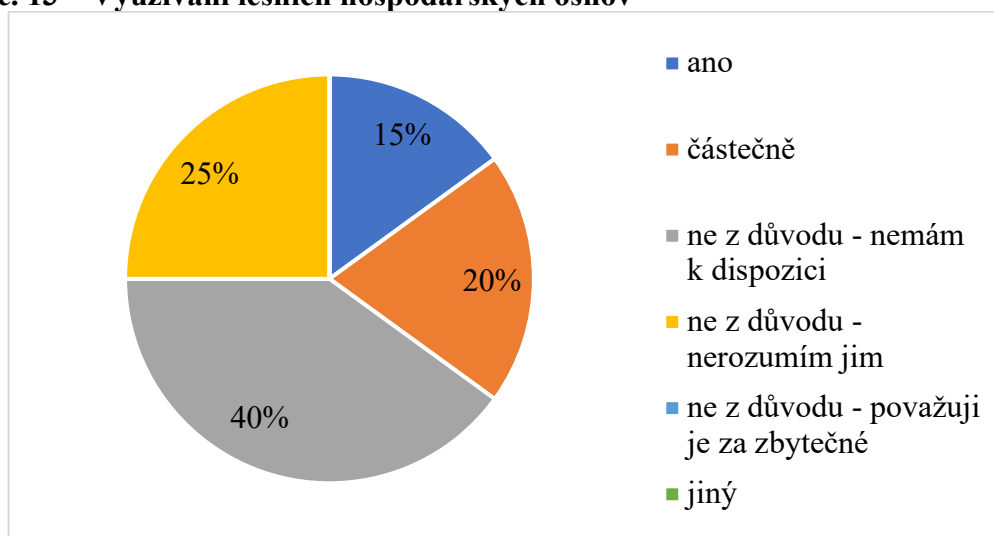

Zhodnocení:

Vlastníci lesa vybírali jako nejčastější činnost, kterou zajišťuje odborný lesní hospodář, především vyznačování úmyslných těžeb (11). Dalšími častými činnostmi jsou: vyznačování výchovných těžeb (9), poradenská činnost (7) a komplexní hospodaření na lesním majetku (6). Méně zmiňovanými jsou: projekty pěstební péče (2), vedení lesní hospodářské evidence (2) a smluvní zajištění prací v lese (1).

5.3.1.1.9 Pokud jste vlastníkem do 50 ha využíváte pro hospodaření ve svém lese údaje lesních hospodářských osnov?

Graf č. 13 – Využívání lesních hospodářských osnov

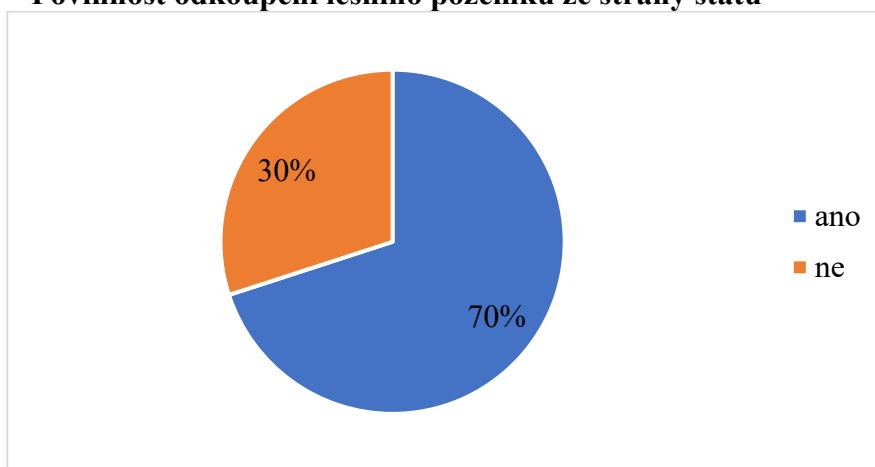

Zhodnocení:

Osmá otázka se zabývá využíváním údajů z lesních hospodářských osnov. Celkem 8 vlastníků nevyužívá osnovy z důvodu toho, že je nemá k dispozici (40 %). Osnovám nerozumí celkem 5 respondentů (25 %), kdy se jedná o druhé místo. Na třetím místě se nachází částečné využívání lesních osnov. Tuto odpověď zastupují celkem 4 vlastníci (15 %). Závěrem 3 vlastníci využívají plně hospodářské osnovy pro hospodaření v lese (15 %).

5.3.1.1.10 Myslíte si, že by měla být povinnost státu odkoupit les od fyzické osoby, pokud se o les nemůže starat, za tržní cenu

Graf č. 14 – Povinnost odkoupení lesního pozemku ze strany státu

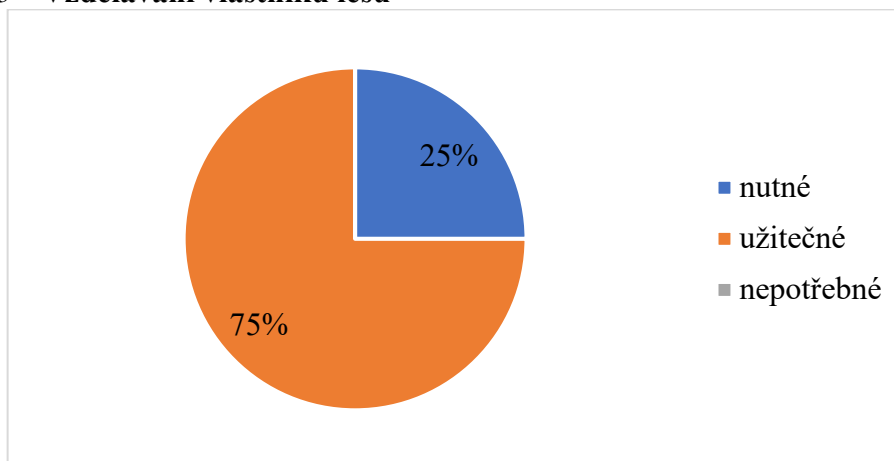

Zhodnocení:

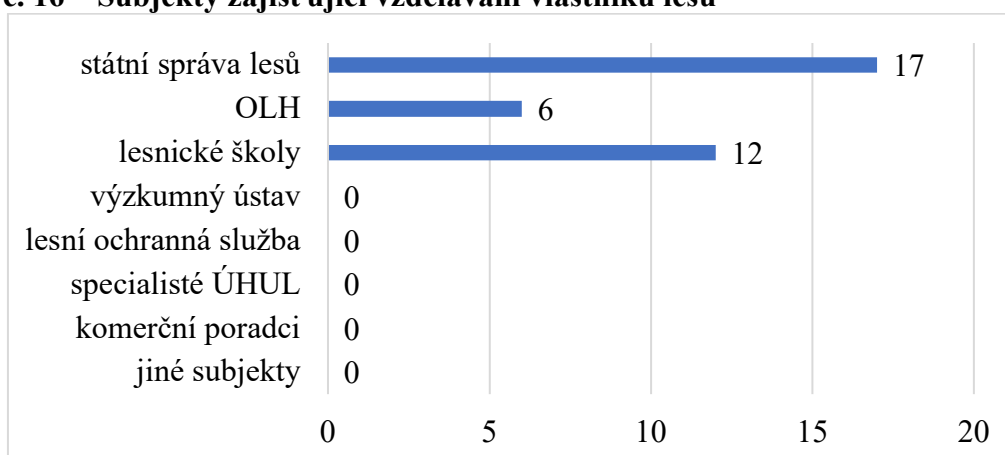
Celkem 14 respondentů vyslovilo souhlas s povinností odkoupení lesního pozemku ze strany státu (70 %). Většinou se jedná o případy, kdy není jiné východisko a důležitý je souhlas vlastníka pozemku s odkoupením. Na druhou stranu 6 vlastníků je proti této povinnosti odkoupení (30 %).

5.3.1.1.11 Vzdělávání vlastníků považují za

Graf č. 15 – Vzdělávání vlastníků lesů

Graf č. 16 – Subjekty zajišťující vzdělávání vlastníků lesů

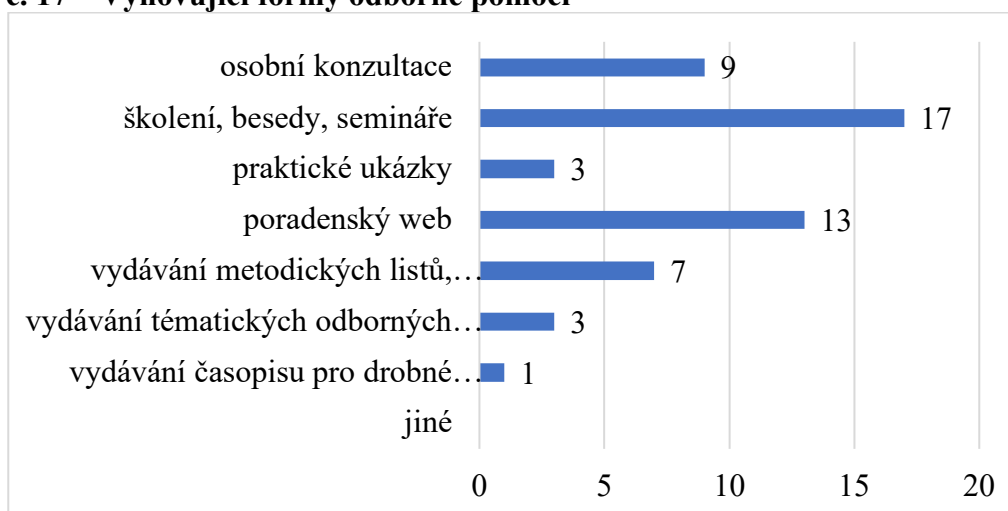

Zhodnocení:

Vzdělávání vlastníků lesů považuje 15 respondentů za užitečné (75 %) a celkem 5 respondentů za nutné (25 %). Mezi subjekty, které by měly zajišťovat toto vzdělání, vlastníci zvolili: státní správu lesů (17), odborného lesního hospodáře – OLH (6) a v poslední řadě lesnické školy (12).

5.3.1.1.12 Jaká forma odborné pomoci Vám vyhovuje

Graf č. 17 – Vyhovující formy odborné pomoci

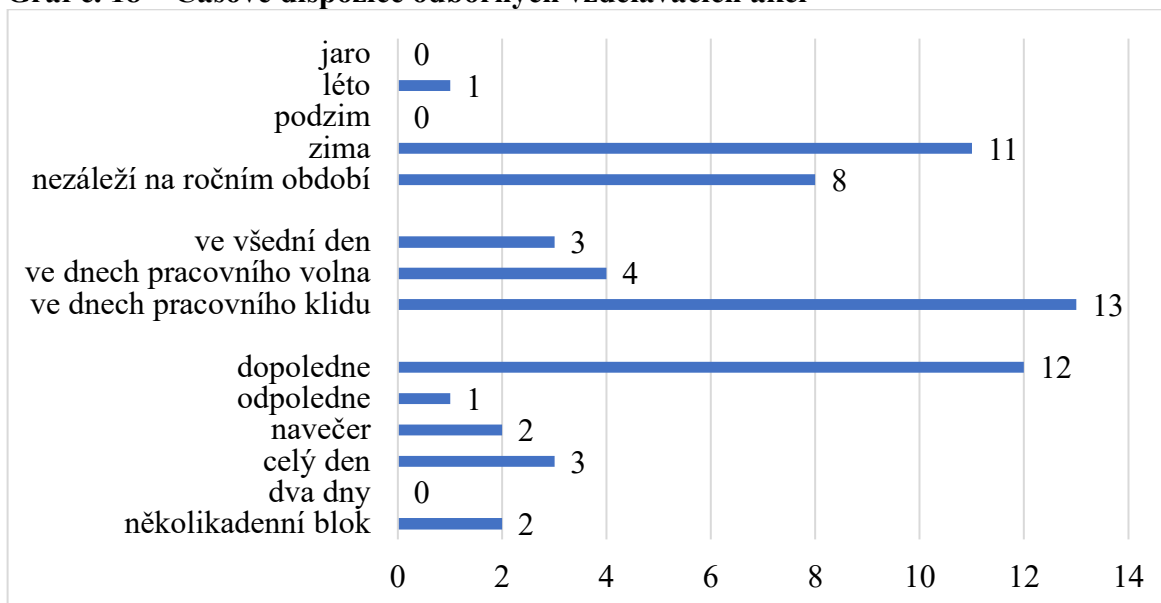

Zhodnocení:

Za nejvhodnější formu odborné pomoci považuje celkem 17 vlastníků (85 %) školení, besedy nebo semináře. Na druhém místě by respondentům vyhovoval poradenský web, kdy pro tuto variantu odpovědělo celkem 13 dotazovaných (65 %). Na třetím místě se s celkem 9 odpověďmi (45 %) umístily osobní konzultace. Často zmiňovanou odpovědí bylo vydávání metodických listů a příruček, kdy tuto variantu volilo 7 respondentů (35 %). Každý z respondentů mohl vybrat více možností jako odpověď.

5.3.1.1.13 Kdy by měly být odborné akce pro Vás pořádány a jak dlouho by měly trvat:

Graf č. 18 – Časové dispozice odborných vzdělávacích akcí

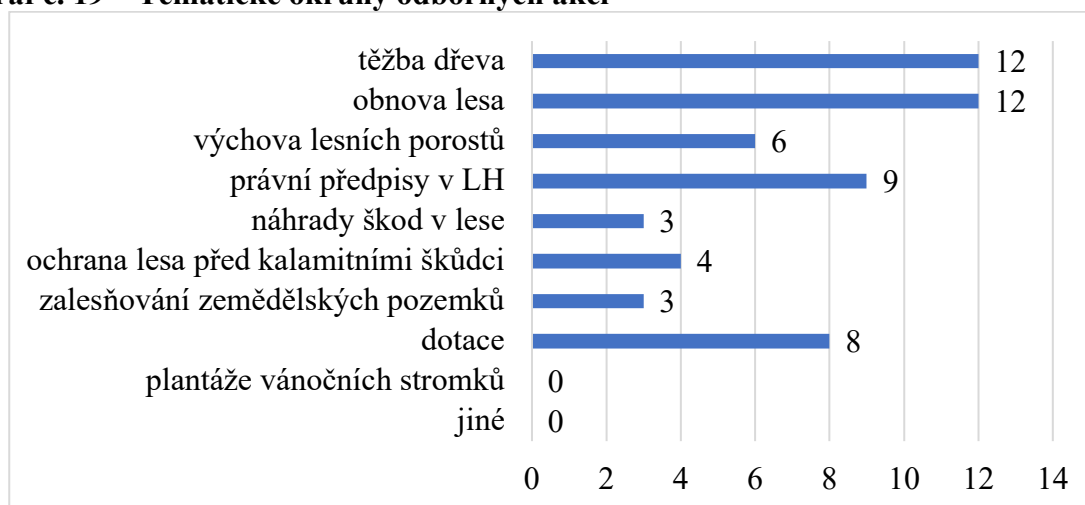

Zhodnocení:

Dle vlastníků je neoptimálnějším ročním obdobím pro pořádání vzdělávací akcí zima (11). Dalším 8 respondentům nezáleží na ročním období a 1 preferuje letní období. Celkem 13 vlastníků zaujala možnost akcí ve dnech pracovního klidu, 4 ve dnech pracovního volna a 3 ve všední den. Většina z respondentů upřednostňuje dopolední vzdělávací akce. Mezi dalšími zvolenými variantami je: celý den (3), navečer (2), nekolikadenní blok (2) a odpoledne (1).

5.3.1.1.14 Považujete za potřebné připravit odborné akce na téma (možnost označení i více témat)

Graf č. 19 – Tematické okruhy odborných akcí

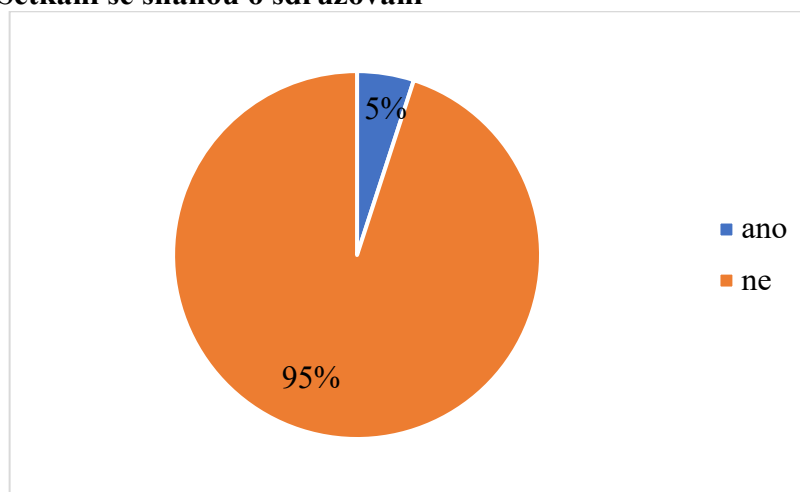
Zhodnocení:

Mezi preferované tematické okruhy odborných akcí respondenti zvolili: těžbu dřeva (12), obnovu lesa (12), právní předpisy v LH (9), dotace (8), výchovu lesních porostů (6), ochranu lesa před kalamitními škůdci (4), náhrady škod v lese (3) a zalesňování zemědělských pozemků (3).

5.3.1.2 Část sdružování vlastníků

5.3.1.2.1 Setkal jste se někdy se snahou vlastníků o sdružování?

Graf č. 20 – Setkání se snahou o sdružování

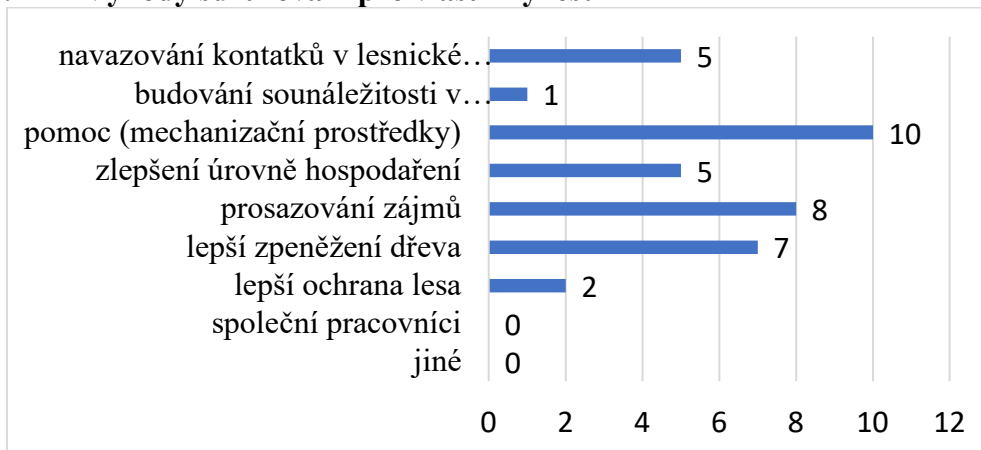

Zhodnocení:

První otázka v rámci části sdružování vlastníků lesů se zaměřuje na setkání se snahou o sdružování. Celkem 19 respondentů se v minulosti nesetkalo se sdružováním vlastníků (95 %). Pouze 1 respondent se částečně setkal se sdružováním v minulosti (5 %).

5.3.1.2.2 Myslíte, že toto sdružování by mělo pro vlastníky lesů nějaké výhody či nevýhody

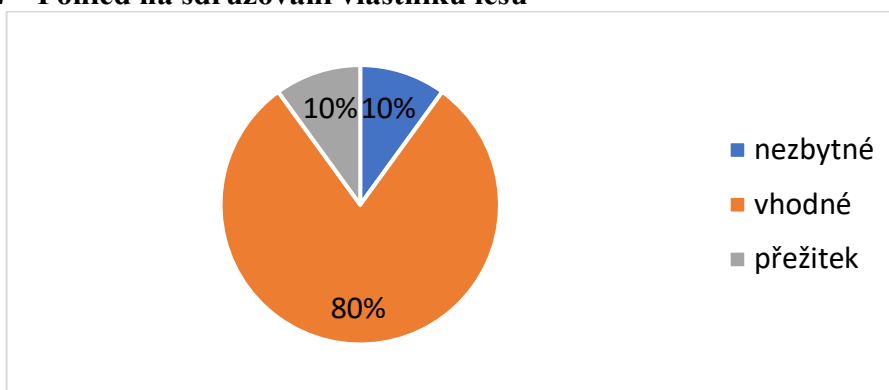
Graf č. 21 – Výhody sdružování pro vlastníky lesů

Zhodnocení:

Vlastníci lesů považují za největší výhody sdružování: pomoc v rámci mechanizačních prostředků (10), prosazování zájmů (8) nebo lepšího zpeněžení dřeva (7). Mezi další odpovědi patří také navazování kontaktů v lesnické komunitě (5) a zlepšení úrovně hospodaření (5).

5.3.1.2.3 Sdružování vlastníků lesů považují za Graf č. 22 – Pohled na sdružování vlastníků lesů

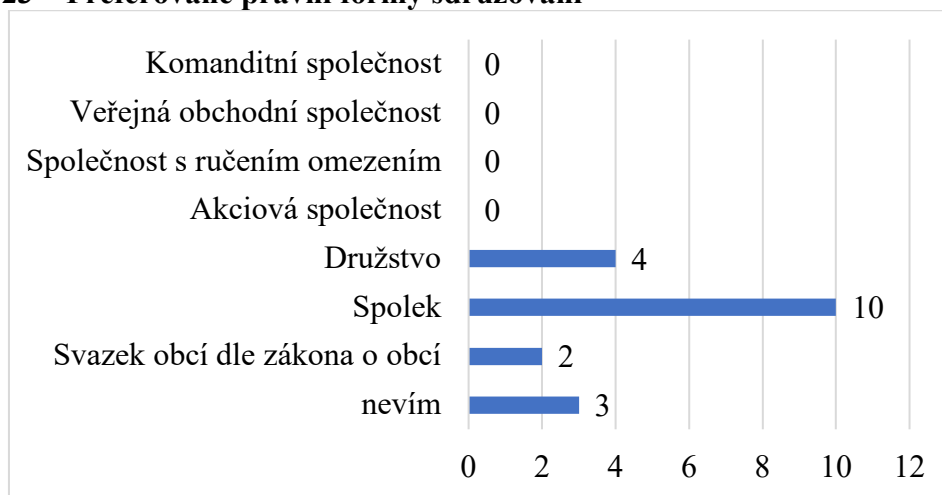

Zhodnocení:

Celkem 16 respondentů považuje sdružování vlastníků za vhodné (80 %). Dva respondenti považují sdružování za nezbytné (10 %) a zbylí 2 vlastníci za přežitek (10 %).

5.3.1.2.4 Jaká forma sdružování by Vám vyhovovala

Graf č. 23 – Preferované právní formy sdružování

Zhodnocení:

Nejvhodnější právní formou sdružování byl zvolen spolek (10) dle občanského zákoníku. Mezi dalšími zvolenými variantami bylo družstvo (4) a svazek obcí dle zákona o obcích (2). Tři respondenti nevěděli, jakou formu zvolit.

5.3.1.2.5 Co by sdružení vlastníků lesa mělo zajišťovat

Vybrání stěžejních odpovědí:

- Poskytování informací o stavu lesa, mechanizační prostředky
- Zalesňování, získávání semenáčků
- Poradenství nebo případně zalesňovací činnost
- Především jednotné řešení problémů v rámci lesního hospodaření (obchod se dřevem, obnova lesa, zajištění vzniklých holin, zajišťování státních příspěvků)
- Kompletní zajištění prací v lese, prodej dřeva
- Prosazování zájmů
- Zajištění pomoci při těžbě a zalesňování, získání finančních prostředků
- Dodržování jednotných cen (prodej dřeva, cena za práci)
- Spolupráce při obhospodařování a zvládnutí současných špatných stavů lesa
- Poradenství a spolupráce vlastníků

Zhodnocení:

Většina respondentů vidí ve sdružování vlastníků lesa zajištění poradenství vlastníků, pomoc při těžbě a obnově lesa, prosazování společných zájmů nebo zlepšení možností k dosažení finančních prostředků pro hospodaření v lesích. Další častou odpovědí bylo zlepšení podmínek při prodeji dřeva.

5.3.1.2.6 Co považujete za největší problémy vlastníků lesa Vaší velikosti

Vybrání stěžejních odpovědí:

- Souše (stav porostu), abiotické a biotické vlivy
- Špatný stav lesa
- Neznalost
- Finanční prostředky na obnovu
- Kůrovcová kalamita, finanční podpora ze strany státu
- Není dotační podpora ze strany státu
- Sucho, neúspěšná obnova
- Špatný odbyt dřeva
- Velké finanční náklady, nutnost hledat finanční prostředky na obnovu
- Nedostatek prostředků (mechanizačních) na obhospodařování

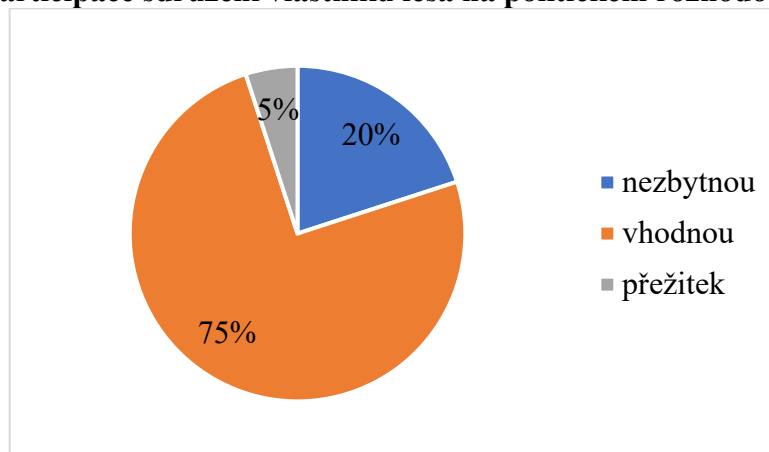
Zhodnocení:

Za největší problémy vlastníků lesa malých výměr považují vlastníci především abiotické a biotické vlivy, špatný stav lesa, chybějící finanční prostředky na péči o les nebo nedostatečnou finanční podporu ze strany státu.

5.3.1.3 Lesopolitická část

5.3.1.3.1 Participaci sdružení vlastníků lesa na politickém rozhodování na obecní, krajské, celostátní či na úrovni EU úrovni považují za

Graf č. 24 – Participace sdružení vlastníků lesa na politickém rozhodování

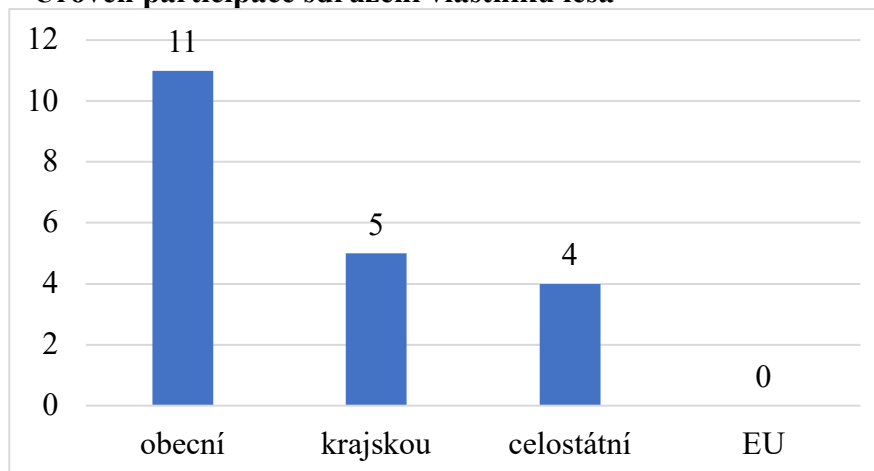

Zhodnocení:

Celkem 15 respondentů považuje participaci na politickém rozhodování (obecní, krajské, celostátní nebo EU) za vhodnou (75 %). Za „nezbytnou“ považují participaci 4 respondenti (20 %) a jako „přežitek“ 1 (5 %).

5.3.1.3.2 Na jakou úroveň by se měli sdružení vlastníků lesa při účast na politickém rozhodování nejvíce soustředit?

Graf č. 25 – Úroveň participace sdružení vlastníků lesa

Zdůvodnění:

- Obecní:
 - Podpora a spolupráce
 - Větší důvěra a preference
 - Lepší řešení problémů a komunikace
 - Obec sdružuje místní lidi, kteří tam žijí a snaží se zlepšit okolní prostředí
- Krajská:
 - Dotace od kraje (zkušenost)
 - Lepší dosažení vyšší podpory
 - Kraj má větší dosah než obec
- Celostátní:
 - Možnost pomoci státu čerpat fondy EU na podporu
 - Podpora státu pro majitele lesa

Zhodnocení:

Jedenáct respondentů na základě šetření preferuje participaci na obecní úrovni. Ostatní vlastníci dávají přednost krajské (5) a celostátní (4).

5.3.1.3.3 Jaké problémy vlastníků lesa Vaší velikosti považujete za natolik významné, aby je hájily sdružení vlastníků v politickém vyjednávání

Vybrání stěžejních odpovědí:

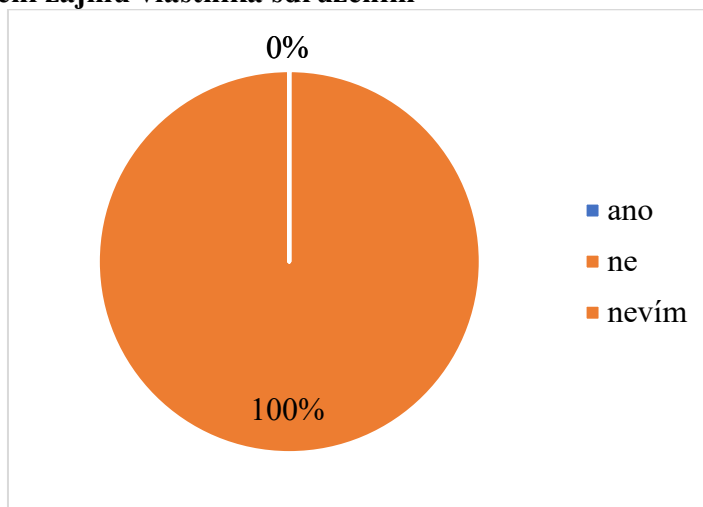
- Lepší komunikace s pracovníky orgánu státní správy lesy (SSL)
- Zlepšení podpory ze strany státu
- Zlepšení podpory
- Legislativa a dotace
- Zlepšení celkového stavu lesa
- Zlepšení podmínek pro obhospodařování lesních porostů (např. zalesnění, práce)

Zhodnocení:

Mezi nejčastější odpovědi, které by měly být řešeny v politickém vyjednávání, patří zejména zlepšení komunikace s pracovníky orgánu státní správy lesů, zlepšení finanční podpory ze strany státu a podpory při zajištění vhodných podmínek při obhospodařování lesních porostů.

5.3.1.3.4 Jestliže jste členem sdružení vlastníků, hájí sdružení Vaše zájmy dostatečně?

Graf č. 26 – Hájení zájmů vlastníka sdružením

Zdůvodnění:

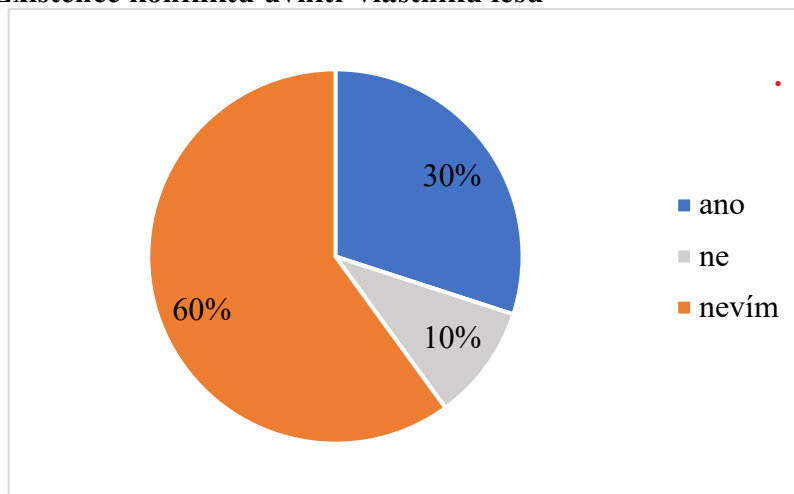
- Nejsem členem

Zhodnocení:

Z odpovědí 20 respondentů vyplynula jednoznačná záporná odpověď – ne (100 %).
Důvodem odpovědí je, že ani jeden vlastník není členem sdružení vlastníků.

5.3.1.3.5 Existuje uvnitř vlastníků lesů konflikt?

Graf č. 27 – Existence konfliktů uvnitř vlastníků lesů

Specifikace 2 nejvýznamnějších:

- Nejednotnost, špatné vztahy s některými vlastníky
- Mezi vlastníky, ostatní vlastníci se nechtějí starat o svůj majetek
- Špatná komunikace mezi vlastníky, špatný vztah k pozemkům

- Rozdílné názory na lesnictví (metody, postupy), nedodržování hranic mezi parcelami
- Závist a špatná komunikace s vlastníky
- Sousední vlastník se nestará o les a namnožil se kůrovec, který se šíří dál
- Vlastníkovi sousední spadlé stromy ničí oplocenky a zvěř následně výsadbu

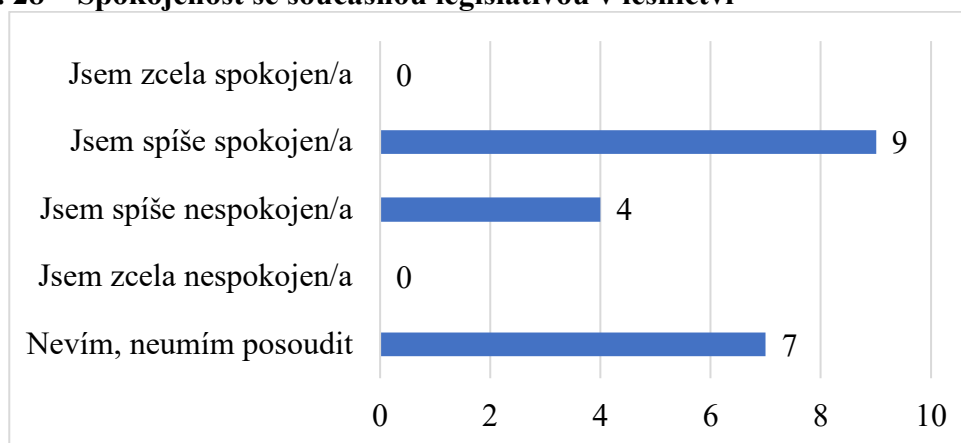
Zhodnocení:

Otázka s číslem 23 se v rámci lesopolitické části šetření zabývá existencí konfliktů uvnitř vlastníků lesů. Celkem 12 respondentů neví o existenci žádného konfliktu uvnitř vlastníků (60 %). Na druhou stranu 6 vlastníků spatřuje existenci konfliktu uvnitř vlastníků (30 %) a 2 vlastníci si myslí, že žádný není (10 %).

5.3.1.4 Část legislativy a finanční podpory

5.3.1.4.1 Jste spokojen se současnou legislativou, která se přímo nebo nepřímo týká drobných vlastníků?

Graf č. 28 – Spokojenost se současnou legislativou v lesnictví

Zhodnocení:

První otázka závěrečné části věnované legislativě a finanční podpoře se zaměřuje na spokojenost se současnou legislativou. Devět z 20 respondentů je spíše spokojeno se současnou legislativou. Spíše nespokojeni jsou 4 respondenti a danou problematiku nedokáže posoudit sedm vlastníků.

5.3.1.4.2 Pokud nejste spokojen se současnou legislativou, jaké dle Vašeho názoru jsou potřebné změny v legislativě

Vybrání stěžejních odpovědí:

- Především fungování orgánu státní správy, finanční podpora

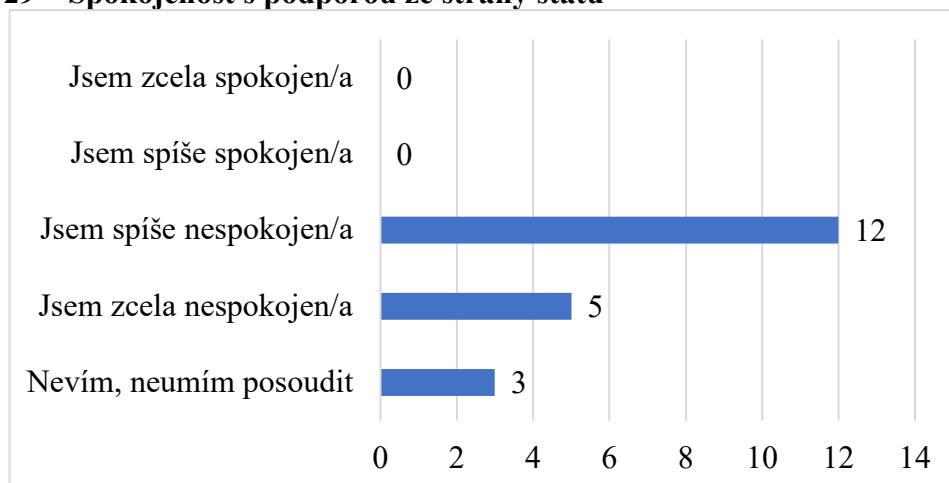
- Větší podpora ze strany odborného lesního hospodáře
- Větší pravomoci pro vlastníky pozemků
- Lepší komunikace, orgán státní správy

Zhodnocení:

Z hlediska postoje k celkové legislativě, kdy většina vlastníků byla spokojena nebo neuměla posoudit, vznikly pouze 4 názory na změnu v legislativě. Většina vlastníků nachází problém v komunikaci a podpoře ze strany orgánu státní správy lesů nebo odborného lesní hospodáře. Mimo jiné byla zmíněna snaha o změnu z hlediska pravomocí pro vlastníky lesních pozemků.

5.3.1.4.3 Je dle Vašeho názoru dostačující podpora ze strany státu? (finanční, podpůrná, vzdělávací)

Graf č. 29 – Spokojenost s podporou ze strany státu

Zhodnocení:

Poslední dvě otázky šetření se zabývají podporou ze strany státu (finanční, podpůrnou a vzdělávací). Z celkového počtu respondentů je 12 spíše nespokojeno. Zcela nespokojeno je 5 respondentů a danou problematiku nedokážou posoudit 3 vlastníci.

5.3.1.4.4 Pokud NE. Co by dle Vašeho názory bylo potřebné změnit?

Vybrání stěžejních odpovědí:

- Nedostatečná finanční podpora malým vlastníkům lesa
- Nové dotace pro malé vlastníky, aby na ně mohly dosáhnout a také pomoc při podávání žádosti
- Pomoc s obnovou vzniklých holin
- Finanční prostředky na pokrytí alespoň minimálních nákladů

- Nedostatečná informovanost o aktuálních dotačních titulech
- Větší podpora – finanční a informační
- Informativní webové stránky
- Podpora malých vlastníků lesů na náklady např. mechanizační prostředky – pilu, také na sazenice
- Změnit strategii lesnictví, kde les nejde dělat pro peníze, ale na zlepšení životního prostředí. Výdělek by se měl vracet zpět do lesního hospodářství.
- Odborné školení a informovanost

Zhodnocení:

Mezi nejčastější názory změn patřila především nedostatečná finanční podpora malým vlastníkům lesa ze strany státu nebo pomoc s obnovou vniklých škod. Mezi další hlavní změny patří oblast informovanosti a pořádání odborných školení pro vlastníky lesů. Jako vhodná varianta byly uvedeny také webové stránky, které by poskytovaly potřebné informace pro vlastníky lesů.

5.3.2 Celkové zhodnocení dotazníkového šetření

Dotazníkového šetření se zúčastnilo celkem 20 respondentů. Největší zastoupení měli vlastníci, kteří vlastní lesní pozemky s delší dobou než 20 let (50 %) a na druhém místě vlastníci s dobou vlastnění méně než 5 let. Z 95 % se jednalo o vlastníky, kdy výměra lesních pozemků nepřesahuje 5 ha. Více jak polovina (60 %) respondentů měla své trvalé bydliště ve vzdálenosti do 5 km a (25 %) do 20 km. V této první obecné části, která vycházela ze šetření KA 05 NLP II., se otázky dále zaměřovaly např. na zajištění práce v lese, vybavení pro práci v lese, zajištění výkonu funkce odborného lesního hospodáře, vzdělávání vlastníků lesů a případné tematické okruhy včetně časových dispozic. Až 85 % vlastníků využívá OLH určeného státní správou lesů. Ani jeden z respondentů nespatřuje vzdělávání za nepotřebné. Nejvíce je pro ně zajímavé téma těžby, obnovy, právních předpisů nebo dotací.

Druhá část dotazníků se věnovala sdružování vlastníků lesů. Necelých sto procent (95 %) respondentů se v minulosti nesešlo se snahou o sdružování. Ve sdružování spatřují výhody především při pomoci (mechanizační prostředky k hospodaření), prosazování společných zájmů nebo lepšího zpeněžení dřeva. Až 80 % vlastníků považuje sdružování za vhodné. Nejvíce preferovanou právní formou byl spolek. Mezi dalšími formami bylo družstvo nebo svazek obcí. Sdružení by pak mělo zajišťovat poskytování informací, pomoc

při zalesňování, poradenství, prosazování zájmů, spolupráci vlastníků, prodej dřeva a získávání finančních podpor.

Třetí část šetření je lesopolitického charakteru. Zaměřovala se na názory věnované participaci sdružení vlastníků lesa na politickém rozhodování (úroveň obecní, krajská, celostátní a EU), současné významné problémy vlastníků (aby je hájila sdružení) nebo na existenci konfliktů uvnitř vlastníků lesů. Vlastníci považují zmíněnou participaci sdružení vlastníků lesů na politickém rozhodování ze 75 % za vhodnou a 20 % nezbytnou. Nejvíce by se dle vlastníků měla sdružení soustředit na obecní úroveň. Další zmiňovanou úrovní byla krajská a celostátní. Zdůvodněním pro obecní úroveň je především větší důvěra, sdružování místních lidí a snaha zlepšit okolní prostředí. Ani jeden z vlastníků není členem žádného sdružení vlastníků. Z celkového počtu respondentů 60 % neví o nějakém konfliktu uvnitř vlastníků. Existenci konfliktů spatřuje 30 %, kdy spočívají především v nejednotnosti, ve špatných vztazích, špatné komunikaci a pasivity vlastníků ke svým pozemkům.

Poslední část dotazníkového šetření se zaměřuje na legislativu a finanční podporu. S legislativou bylo spokojeno 9 z 20 respondentů. Čtyři vlastníci byli spíše nespokojeni a 7 nedokázalo posoudit. Názory na změny převládaly ve větší podpoře ze strany odborného lesního hospodáře, lepší komunikaci státní správy lesů nebo větším pravomocem pro vlastníky pozemků. Z hlediska podpory ze strany státu (finanční, podpůrné a vzdělávací) je 12 vlastníků spíše nespokojeno a 5 zcela nespokojeno. Posoudit tuto problematiku nedovedli tři vlastníci. Změny by v této oblasti dle vlastníků měly nastat především v nedostatečné finanční podpoře malým vlastníkům lesů, pomoci s obnovou vzniklých holit, větší informační a finanční podpoře, odborným školením, informativní podpoře nebo také změnou strategie v lesnictví.

5.3.3 Porovnání šetření okresu Mladá Boleslav, Středočeského, Plzeňského kraje a šetření KA 05 NLP II

Struktura otázek v obecné části a části sdružování vlastníků vychází ze šetření v kraji Vysočina v rámci KA 05 NLP II. Toto šetření bylo uskutečněné v roce 2010. Na toto šetření navazovala bakalářská a diplomová práce paní Ing. Slezové, kdy proběhlo dotazování ve Středočeském kraji (2012–2013) a Plzeňském kraji (2015). Dotazníkové šetření, které je součástí této práce, bylo uskutečněné přímou metodou na okrese Mladá Boleslav. Šetření se účastnilo celkem 20 vlastníků lesů. Následně v této části jsou v rámci porovnání jednotlivých šetření komparována data dle rozdělení otázek.

1. Jste vlastníkem lesního pozemku (výměra):

Výměra lesních pozemků se u této otázky rozdělovala do čtyř kategorií: do 5 ha, do 20, do 50 ha a nad 50 ha. Nejpočetnější zastoupení u všech šetření mají FO do 5 ha. Na okrese Mladá Boleslav vlastnilo 95 % vlastníků lesní pozemky s výměrou do 5 ha V rámci Plzeňského kraje 80,9 %, Středočeského kraje 75,9 % a KA 05 NLP II 76,9 %. Do 20 ha bylo zastoupení 5 % v boleslavském okrese, Plzeňský kraj 11,5 %, Středočeský kraj 19,0 % a KA 05 NLP II 21, 2 %.

2. Druh vlastnictví:

Dotazníkové šetření bylo zaměřeno pouze na fyzické osoby. Šetření v Plzeňském, Středočeském a KA 05 NLP II pracovala s fyzickými osobami, lesními pozemky ve vlastnictví obcí a jinými PO. Ve sledovaném okrese byli tedy všichni respondenti fyzickými osobami (100 %).

3. Bydlíte v místě svého lesního majetku:

Nejčastější vzdálenost bydliště vlastníků od svého lesního majetku je do 5 km. V případě našeho šetření bylo zastoupení 60 % respondentů, v Plzeňském kraji 50,0 %, Středočeském kraji 50,6 % a v rámci KA 05 NLP II 58,1 %. Ve zbylých dvou případech vlastní lesní majetek do 20 km 25 % vlastníků a nad 20 km 15 %. U ostatních sledovaných šetření: Plzeňský kraj (do 20 km – 25,0 %; nad 20 km 19,2 %), Středočeský kraj (do 20 km – 21,5 %; nad 20 km 24,1 %) a KA 05 NLP II (do 20 km – 21,6 %; nad 20 km – 10,3 %).

4. Práce v lese zajišťují:

Další sledovaným znakem je zajištění práce v lese. Nejčastější formou je zajištění práce v lese vlastními silami. V případě šetření na Mladoboleslavsku 80 % vlastníků zajišťuje práci vlastními silami. V Plzeňském kraji vlastními silami zajišťuje práci v lese 67,3 % FO, ve Středočeském kraji 74,7 % a KA 05 NLP II 73,1 %. Odbornými firmami zajišťuje práci 15 % vlastníků a 5 % místními živnostníky. Nízké zastoupení u zbývajících zajištění prací nalezneme také u ostatních sledovaných oblastí: Plzeňský kraj (odborná firma – 7,7 %; místní živnostníci – 3,9 %), Středočeský kraj (odborná firma – 6,3 %; místní živnostníci – 5,1 %) a KA 05 NLP II (odborná firma – 2,5 %; místní živnostníci – 4,1 %).

5. Jaké vybavení pro práci v lese vlastníte?

Nejčastější vybavení u všech sledovaných šetřeních je: motorová pila, křovinořez a traktor. V případě šetření této práce se vyskytovala také štípačka nebo katr.

6. Kdo Vám vykonává funkci odborného lesního hospodáře (OLH)?

Z 85 % funkci odborného lesního hospodáře vykonává OLH určený státní správou lesů. V Plzeňském kraji je toto zastoupení 26,9 % (největší zastoupení: 32,7 % – LESY ČR), Středočeský kraj 35,4 % a KA 05 NLP II 44,4 % (největší zastoupení 45,0 % – LESY ČR).

7. Co Vám v současné době odborný lesní hospodář zajišťuje?

Na Mladoboleslavsku největší zastoupení z hlediska činností zajišťovaných OLH je pořadí: 1. vyznačování mytních úmyslných těžeb, 2. vyznačování výchovných těžeb, 3. poradenská činnost, 4. komplexní hospodaření na lesním majetku. Oproti tomu největší zastoupení v Plzeňském kraji má poradenská činnost. Na druhém místě je komplexní hospodaření na lesním majetku. Obdobně největší zastoupení má ve Středočeském kraji poradenská činnost. V rámci KA 05 NLP II má zastoupení: 1. poradenská činnost, 2. dotace a 3. vyznačování výchovných těžeb.

8. Pokud jste vlastníkem do 50 ha využíváte pro hospodaření ve svém lese údaje lesních hospodářských osnov?

Lesní hospodářské osnovy nemá k dispozici celkem 40 %, kdy se jedná o nejčastější odpověď. Tato odpověď má největší zastoupení i ve zbylých sledovaných krajích kromě Středočeského kraje. V tomto kraji nejvíce osnovy využívají částečně.

9. Myslíte si, že by měla být povinnost státu odkoupit les od fyzické osoby, pokud se o les nemůže starat, za tržní cenu?

K otázce povinnosti státu odkoupit les od fyzické osoby, v případech, kdy se o les nemůže starat, vyslavilo kladné stanovisko 70 % vlastníků. Oproti tomu záporné stanovisko vyslovily oslovené FO v Plzeňském kraji (61,5 %), Středočeském kraji (53,2 %) a KA 05 NLP II (55,6 %).

10. Vzdělávání vlastníků považují za:

Celkem 75 % vlastníků považuje vzdělávání vlastníků lesa za užitečné a 25 % za nutné. Obdobný přístup zachovávají FO ze 78,8 % u Plzeňského kraje, z 69,6 % Středočeského kraje a v rámci KA 05 NLP II (78,4 %).

11. Jaká forma odborné pomoci Vám vyhovuje?

V rámci otázky nejvhodnější formy odborné pomoci mohli respondenti zvolit více odpovědí. Nejčastější odpovědí na Mladoboleslavsku byla školení, besedy a semináře, kdy tuto odpověď zvolilo 17 respondentů (85 %). Oproti tomu v ostatních šetřeních tuto variantu volilo méně dotazovaných. V Plzeňském kraji školení volilo 19,2 %, ve Středočeském kraji

13,9 % a v rámci KA 05 NLP II – kraj Vysočina 39,4 % respondentů. Druhou nejčastější odpovědí byl poradenský web. V rámci šetření, které je součástí práce, tuto variantu zvolilo 13 dotazovaných (65 %). V předchozích šetřeních bylo pro tuto variantu 25 % respondentů z Plzeňského kraje, 22,8 % ze Středočeského kraje a kraj Vysočina 9,4 %. Třetí v pořadí nejčastějších odpovědí je osobní sdělení, kdy tato varianta má zastoupení 35 %. U ostatních komparovaných šetření se jednalo o nejčastější odpověď (Plzeňský kraj – 78,8 %, Středočeský kraj – 57 % a KA 05 NLP II – 86,6 %).

12. Kdy by měly být odborné akce pro Vás pořádány a jak dlouho by měly trvat?

Vlastníci na Mladoboleslavsku vybrali jako nejlepší časové dispozice: zimní období, dny pracovního klidu a především dopoledne. Obdobný přístup je v rámci šetření KA 05 NLP II. Oproti tomu vlastníkům v Plzeňském a Středočeském kraji nezáleží na ročním období. V Plzeňském kraji preferují především všední den a dny pracovního volna. Preferují především celodenní akce. Ve Středočeském kraji preferují akce ve všední den a navečer. V rámci šetření KA 05 NLP II upřednostňují dny pracovního volna, a především akce navečer.

13. Považujete za potřebné připravit odborné akce na téma:

Mezi preferovanými tematickými okruhy v rámci tohoto šetření byla: těžba dřeva, obnova lesa, právní předpisy v LH a dotace. Vlastníci v Plzeňském kraji obdobně preferovali obnovu lesa, ale také výchovu lesních porostů nebo ochranu před kalamitními škůdci. Nejvíce upřednostňovaným tématem ve Středočeském kraji byly právní předpisy v lesním hospodářství a v rámci KA 05 NLP II obnova lesa.

14. Setkal jste se někdy se snahou vlastníků o sdružování?

V případě šetření na okrese Mladá Boleslav se vlastníci lesů se snahou o sdružování z 95 % neseťkali. Se snahou o sdružování se obdobně neseťkalo v Plzeňském kraji 92,3 % vlastníků, ve Středočeském 92,4 % a v rámci KA 05 NLP II 86,9 %.

15. Myslíte, že toto sdružování by mělo pro vlastníky lesů nějaké výhody či nevýhody?

Vlastníci lesů spatřovali největší výhody v pomoci (mechanizační prostředky), prosazování zájmů a lepšího zpeněžení dřeva. Oproti tomu v Plzeňském, Středočeském a KA 05 NLP II spatřují největší výhodu v rámci lepší ochrany lesa.

16. Sdružování vlastníků lesů považují za:

Celkem 80 % vlastníků lesů považuje sdružování vlastníků lesů za vhodné a 10 % za nezbytné. Vhodnost sdružování převládá také v Plzeňském kraji (61,5 %) a ve Středočeském

kraji (68,4 %). V rámci šetření KA 05 NLP II považují vlastníci sdružování ze 47,2 % za přežitek a ze 40,0 % za vhodné.

17. Jaká forma sdružování by Vám eventuálně vyhovovala?

V rámci šetření na Mladoboleslavsku byl nejčastější právní formou zvolen spolek. Mezi další zvolené formy patří družstvo a svazek obcí. V Plzeňském kraji FO preferovaly především družstvo (13,5 %). Šetření ve Středočeském kraji a KA 05 NLP II byly uskutečněny před účinností NOZ. Proto preferovanou formou byla občanská sdružení.

18. Co by sdružení vlastníků lesa mělo zajišťovat (jakou funkci by sdružení vlastníků lesa mělo plnit)?

Stejně jako šetření v okrese Mladá Boleslav, tak i ostatní tři průzkumy nejčastěji vyzdvihovaly podporu při zajišťování činností souvisejících s hospodařením v lese, získávání finančních podpor nebo prosazování společných zájmů.

19. Co považujete za největší problémy vlastníků lesa Vaší velikosti?

Mezi nejčastější problémy vlastníků lesa u všech šetření patřila zejména: nedostatečná finanční podpora nebo nedostatečná podpora ze strany státu. V šetření na Mladoboleslavsku vlastníci často uváděli současný špatný stav lesů, biotické a abiotické faktory.

5.3.3.1 Shrnutí výsledků

Většina vlastníků lesů u všech čtyřech sledovaných šetření (okres Mladá Boleslav, Plzeňský kraj, Středočeský kraj a šetření v rámci KA 05 NLP II – Vysočina) vlastní lesní pozemky s výměrou do 5 ha. Dotazníkové šetření, které je součástí této práce bylo zaměřeno pouze na fyzické osoby. Předchozí tři šetření oslovila nejen FO, ale také obce nebo případně jiné PO. Nejvíce vlastníků lesů má svá bydliště do 5 km od svého lesního majetku. Všichni vlastníci si zajišťují práci vlastními silami, kdy tato skutečnost vyplývá ze všech šetření stejně. Mezi nejčastější vybavení patří: motorová pila, křovinořez, traktor, štípačka nebo katr. Z hlediska výkonu funkce odborného lesního hospodáře vykonává u vlastníků lesů OLH určený státní správou (85 %). Obdobná situace byla ve Středočeském kraji. Oproti tomu největší zastoupení mají LESY ČR v Plzeňském kraji 32,7 % a KA 05 NLP II 45,0 %. Odborný lesní hospodář často zajišťuje poradenskou činnost, komplexní činnosti, vyznačování mytních těžeb a vyznačování výchovných těžeb. Většina vlastníků lesů v rámci Boleslavska, Plzeňského kraje nevyužívají lesní hospodářské osnovy, protože je nemají

k dispozici. K otázce povinnosti státu odkoupit les od vlastníka se vyslovilo 70 % vlastníků. U ostatních šetření byl však protichůdný názor. Celkem 75 % vlastníků podporuje vzdělávání vlastníků, kdy tento názor je obdobný u ostatních šetření. Ve většině šetřeních by vzdělávání měla zajišťovat státní správa lesů. U kraje vysočina by to měl být odborný lesní hospodář. Preferovanou formou pomoci byly v Mladoboleslavsku zvoleny semináře, besedy a školení. U ostatních šetření bylo preferovanou formou osobní sdělení. Upřednostňovanými tématy odborných akcí jsou především: těžba dřeva, obnova lesa, právní předpisy v lesním hospodářství nebo dotační podpory. Mezi preferovanými časovými dispozicemi je: zimní období nebo vlastníků nezáleží na ročním období. Dále vlastníci preferují dny pracovního klidu, dny pracovního volna nebo všední den.

Většina vlastníků se u všech šetření nesešla se snahou o sdružování (Boleslavsko 95 %). Vlastníci spatřují výhodu ve sdružování v oblasti pomoci (mechanizační prostředky), prosazování zájmů, lepšího zpeněžení dřeva nebo ochrany lesa. Většina vlastníků v okrese Mladá Boleslav, v Plzeňském a Středočeském kraji spatřuje vhodnost sdružování. V rámci šetření KA 05 NLP II vlastníci toto sdružování považují za přezitek. Na Boleslavsku je považován za nejlepší právní formu spolek a družstvo. V Plzeňském kraji je touto formou družstvo. Šetření ve Středočeském kraji a KA 05 NLP vycházela ze staré právní úpravy umožňující sdružování, a proto preferovanou formou byla občanská sdružení. Sdružování vlastníků lesa by mělo zajišťovat především činnosti související s hospodařením v lese, prosazování společných zájmů a získávání finančních podpor. Nejčastějšími problémy vlastníků jsou: nedostatečné finanční podpory a nedostatečná podpora ze strany státu. V rámci šetření na Mladoboleslavsku vlastníci vyzdvihovali současné problémy související se špatným stavem lesům, abiotickými a biotickými faktory.

Pro lepší přehlednost komparovaných šetřeních v okrese Mladá Boleslav, Plzeňském kraji, Středočeském kraji a kraji Vysočina v rámci KA 05 NLP II byla vytvořena **tabulka č. 18**. U každé otázky jsou nejčastější odpovědi u sledovaných šetřeních zvýrazněny *zeleně*.

Tabulka č. 18 – Porovnání šetření okresu Mladá Boleslav, Plzeňského, Středočeského kraje a kraje Vysočina – KA 05 NLP II

	okr. Mladá Boleslav	Plzeňský kraj	Středočeský kraj	KA 05 NLP II
Otázka č. 1	Jste vlastníkem lesního pozemku (výměry)			
<i>do 5 ha</i>	95,0 %	80,9 %	50,6 %	58,1 %
<i>do 20 ha</i>	5,0 %	11,5 %	21,5 %	21,6 %
<i>do 50 ha</i>	0,0 %	3,8 %	24,1 %	10,3 %
<i>nad 50 ha</i>	0,0 %	3,8 %	3,8 %	10,0 %
Otázka č. 3	Bydlíte v místě svého lesního majetku			
<i>do 5 km</i>	60,0 %	50,0 %	50,6 %	58,1 %
<i>do 20 km</i>	25,0 %	25,0 %	21,5 %	21,6 %
<i>nad 20 km</i>	15,0 %	19,2 %	24,1 %	10,3 %
Otázka č. 4	Práce v lese zajišťuji			
<i>vlastními silami</i>	80,0 %	67,3 %	74,7 %	73,1 %
<i>odbornou firmou</i>	15,0 %	7,7 %	6,3 %	2,5 %
<i>místními živnostníky</i>	5,0 %	3,9 %	5,1 %	4,1 %
Otázka č. 6	Kdo Vám vykonává funkci odborného lesního hospodáře			
<i>sám</i>	0,0 %	21,2 %	15,2 %	5,3 %
<i>OLH (vybral sám)</i>	0,0 %	15,4 %	11,4 %	4,7 %
<i>Lesy ČR</i>	0,0 %	32,7 %	26,6 %	45,0 %
<i>OLH určený SSL</i>	85,0 %	26,9 %	35,4 %	44,4 %
<i>nevím</i>	15,0 %	3,8 %	11,4 %	0,6 %
Otázka č. 7	Co Vám v současné době odborný lesní hospodář zajišťuje			
<i>komplexní hospodaření</i>	30,0 %	19,2 %	10,1 %	23,8 %
<i>vyznačení MÚ těžeb</i>	55,0 %	17,3 %	15,2 %	37,8 %
<i>projekty pěstební činnosti</i>	10,0 %	5,8 %	11,4 %	25,9 %
<i>náhrady škod</i>	0,0 %	1,9 %	0,0 %	5,9 %
<i>smluvní zajištění prací</i>	5,0 %	5,8 %	2,5 %	8,8 %
<i>OL proti škůdcům</i>	0,0 %	7,7 %	5,1 %	20,6 %
<i>poradenská činnost</i>	35,0 %	34,6 %	34,2 %	72,2 %
<i>vyznačování vých. těžeb</i>	45,0 %	13,5 %	20,3 %	42,8 %
<i>vedení lesní hosp. evidence</i>	10,0 %	3,8 %	11,4 %	29,1 %
<i>zajišťování sazenic</i>	0,0 %	5,8 %	3,8 %	9,4 %
<i>chemizace</i>	0,0 %	1,9 %	1,3 %	1,6 %
<i>prodej dříví</i>	0,0 %	5,8 %	1,3 %	5,9 %
<i>dotace</i>	0,0 %	7,7 %	1,3 %	48,1 %
<i>jiné</i>	0,0 %	5,8 %	11,4 %	0,6 %
Otázka č. 8	Pokud jste vlastníkem do 50 ha využíváte pro hospodaření ve svém lese údaje lesních hospodářských osnov?			
<i>ano</i>	15,0 %	19,2 %	15,2 %	40,0 %
<i>částečně</i>	20,0 %	17,3 %	26,6 %	28,8 %
<i>ne</i>				
<i>-nemám k dispozici</i>	40,0 %	34,6 %	25,3 %	18,4 %
<i>-nerozumím jim</i>	25,0 %	1,9 %	6,3 %	5,0 %

<i>-považují za zbytečné</i>	0,0 %	9,6 %	10,1 %	4,4 %
<i>-jiný důvod</i>	0,0 %	7,7 %	12,7 %	1,9 %
Otázka č. 9	Myslíte si, že by měla být povinnost státu odkoupit les od fyzické osoby, pokud se o les nemůže starat, za tržní cenu			
<i>ano</i>	70,0 %	34,6 %	41,8 %	35,6 %
<i>ne</i>	30,0 %	61,5 %	53,2 %	55,6 %
Otázka č. 10	Vzdělávání vlastníků považují za:			
<i>nutné</i>	25,0 %	11,5 %	13,9 %	10,3 %
<i>užitečné</i>	75,0 %	78,8 %	69,6 %	78,4 %
<i>nepotřebné</i>	0,0 %	9,6 %	15,2 %	5,9 %
	Pokud považují za nutné, mělo by vzdělávání zajišťovat			
<i>SSL</i>	85,0 %	46,2 %	35,4 %	34,4 %
<i>OLH</i>	30,0 %	25,0 %	29,1 %	76,9 %
<i>lesnické školy</i>	60,0 %	15,4 %	17,7 %	7,8 %
<i>specialisté ÚHUL</i>	0,0 %	7,7 %	6,3 %	3,4 %
<i>výzkumný ústav</i>	0,0 %	5,8 %	1,3 %	1,9 %
<i>LOS</i>	0,0 %	3,8 %	5,1 %	4,1 %
<i>komerční poradci</i>	0,0 %	3,8 %	1,3 %	1,3 %
<i>jiný subjekt</i>	0,0 %	5,8 %	6,3 %	0,3 %
Otázka č. 11	Jaká forma odborné pomoci Vám vyhovuje			
<i>osobní konzultace</i>	45,0 %	78,8 %	57,0 %	86,6 %
<i>školení, besedy, semináře</i>	85,0 %	19,2 %	13,9 %	39,4 %
<i>praktické ukázky</i>	15,0 %	19,2 %	19,0 %	27,2 %
<i>poradenský web</i>	65,0 %	25,0 %	22,8 %	9,4 %
<i>vyd. metod. listů, příruček</i>	35,0 %	25,0 %	15,2 %	12,2 %
<i>vydávání témat. odb. publ.</i>	15,0 %	9,6 %	7,6 %	6,6 %
<i>vydáv. časopisu pro dr. vl.</i>	5,0 %	21,2 %	27,8 %	14,4 %
<i>jiné</i>	0,0 %	5,8 %	3,8 %	0,0 %
Otázka č. 12	Kdy by měly být odborné akce pro Vás pořádány a jak dlouho by měly trvat			
<i>jaro</i>	0,0 %	3,8 %	7,6 %	7,2 %
<i>léto</i>	5,0 %	1,9 %	0,0 %	1,6 %
<i>podzim</i>	0,0 %	3,8 %	7,6 %	6,6 %
<i>zima</i>	55,0 %	36,5 %	31,6 %	43,4 %
<i>nezáleží na ročním období</i>	40,0 %	46,2 %	40,5 %	36,9 %
<i>ve všední den</i>	15,0 %	30,8 %	38,0 %	31,9 %
<i>ve dnech pracovního volna</i>	20,0 %	30,8 %	26,6 %	34,7 %
<i>ve dnech pracovního klidu</i>	65,0 %	17,3 %	8,9 %	14,4 %
<i>dopoledne</i>	60,0 %	15,4 %	16,5 %	11,9 %
<i>odpoledne</i>	5,0 %	13,5 %	17,7 %	15,0 %
<i>navečer</i>	10,0 %	19,2 %	21,5 %	45,0 %
<i>celý den</i>	15,0 %	21,2 %	20,3 %	11,9 %
<i>dva dny</i>	0,0 %	1,9 %	2,5 %	0,3 %

<i>několikadenní blok</i>	10,0 %	0,0 %	0,8 %	0,0 %
Otázka č. 13	Považujete za potřebné připravit odborné akce na téma			
<i>těžba dřeva</i>	60,0 %	32,7 %	21,5 %	26,9 %
<i>obnova lesa</i>	60,0 %	69,2 %	39,2 %	57,2 %
<i>výchova porostů</i>	30,0 %	46,2 %	38,0 %	55,9 %
<i>právní předpisy</i>	45,0 %	51,9 %	40,5 %	23,1 %
<i>náhrady škod</i>	15,0 %	34,6 %	20,3 %	22,2 %
<i>ochrana lesa</i>	20,0 %	46,2 %	29,1 %	39,4 %
<i>zalesňování zem. pozemků</i>	15,0 %	38,5 %	26,6 %	21,6 %
<i>dotace</i>	40,0 %	38,5 %	24,1 %	42,8 %
<i>plantáže, energ. dřeviny</i>	0,0 %	9,6 %	7,6 %	69,0 %
<i>jiné</i>	0,0 %	5,8 %	6,3 %	1,6 %
Otázka č. 14	Setkal jste se někdy se snahou vlastníků o sdružování?			
<i>ano</i>	5,0 %	7,7 %	7,6 %	10,0 %
<i>ne</i>	95,0 %	92,3 %	92,4 %	86,9 %
Otázka č. 15	Myslíte, že toto sdružování by mělo pro vlastníky lesů nějaké výhody či nevýhody			
<i>pomoc (mech. prostředky)</i>	50,0 %	34,6 %	29,1 %	17,8 %
<i>zlepšení úrovně hospodaření</i>	25,0 %	21,2 %	19,0 %	15,6 %
<i>prosazování zájmů</i>	40,0 %	30,8 %	27,8 %	16,3 %
<i>lepší zpeněžení dřeva</i>	35,0 %	26,9 %	26,6 %	19,7 %
<i>lepší ochrana lesa</i>	10,0 %	40,4 %	26,6 %	19,7 %
<i>společní pracovníci</i>	0,0 %	7,7 %	11,4 %	8,8 %
<i>jiné</i>	0,0 %	9,6 %	8,9 %	0,9 %
Otázka č. 16	Sdružování vlastníků lesů považují za			
<i>nezbytné</i>	10,0 %	1,9 %	1,2 %	3,7 %
<i>vhodné</i>	80,0 %	61,5 %	68,4 %	40,0 %
<i>přežitek</i>	10,0 %	25,2 %	24,1 %	47,2 %
Otázka č. 17	Jaká forma sdružování by Vám eventuálně vyhovovala			
<i>k. s.</i>	0,0 %	0 %	0 %	0 %
<i>v. o. s.</i>	0,0 %	0 %	0 %	3,4 %
<i>s. r. o</i>	0,0 %	3,8 %	1,3 %	0,9 %
<i>a. s.</i>	0,0 %	0 %	1,3 %	0 %
<i>družstvo</i>	20,0 %	13,5 %	8,9 %	6,3 %
<i>spolek</i>	50,0 %	28,8 %	-	-
<i>svazek obcí</i>	10,0 %	0 %	1,3 %	2,8 %
<i>nevím</i>	15,0 %	-	-	-
Zdroj:	Data 2022	[27]	[28]	[37]

– označení nejčastější odpovědi

6 Diskuse

6.1 Drobní vlastníci lesa

Současná situace „drobných vlastníků lesů“ zasluhuje velkou pozornost, a to z pohledu zvládnutí kůrovcové kalamity, vlivu abiotických činitelů nebo schopnosti zajištění finančních prostředků pro obhospodařování lesa. Jak už bylo zjištěno, v rámci analýzy současného stavu vlastnických poměrů na začátku práce, největší počet vlastníků lesů je s výměrou pod 0,1 ha. Tímto počtem je 116 916 vlastníků z celkového počtu 350 450 vlastníků do 50 ha (2018). Počet fyzických osob vlastníci pozemek s výměrou nad 50 ha je pouze 442 tj. 0,13 % (2018) z celkového počtu FO. Současně mezi další problematiky drobného vlastnictví patří špatná komunikace vlastníků s orgánem státní správy lesů. Vztah vlastníků lesa ke svým lesním pozemkům je často negativní a rozdílný. V porovnání se západními zeměmi je tento nezájem způsoben zejména ztrátou vlastnictví během vlády komunistického režimu na našem území. Majetek dotčených vlastníků byl po změně politického systému v České republice postupně navrácen v rámci restitucí. Jelikož soukromé vlastnictví má z celkové výměry lesních pozemků silné zastoupení, je důležitá participace těchto vlastníků na lesním hospodářství a péči o les.

1) Je v lesním zákoně definován pojem „drobný vlastník lesa“?

Současná platná právní úprava lesnictví v České republice zákon č. 289/1995 Sb. nedefinuje pojem „drobný vlastník lesa“. S tímto termínem se setkáváme pouze v tzv. Rádci vlastníka lesa do výměry 50 ha nebo v jiných publikacích. S termínem vlastníci malých výměr se setkáváme v lesním zákoně hlavně sedmé, a to v rámci podpory hospodaření v lesích § 46. Paragraf 46 definuje: „*Podporu sdružování vlastníků lesů a podporu hospodaření ve sdružených lesích vlastníků malých výměr.*“ [47]

2) Platí specifická práva/povinnosti pro tyto vlastníky?

Z důvodu, že v lesním zákoně není definován termín „drobný vlastník lesa“, nejsou ani stanovena specifická práva a povinnosti. Vlastníkům lesa do 50 ha, ať už se jedná o fyzické osoby nebo právnické osoby, se za účelem zajištění stavu lesa zpracovávají LHO – lesní hospodářské osnovy (na dobu 10 let). Každý vlastník lesa od orgánu státní správy lesů obdrží osnovu, která je získávána bezplatně. Pro vlastníky lesa, jejichž výměra je větší než 3 ha, je závazná: celková výše těžeb, podíl melioračních a zpevňujících dřevin. Vlastníci, u nichž výměra je menší než 3 ha, je závazná pouze celková výše těžeb. [48]

Jak už z odpovědí vyplývá, platným lesním zákonem není definován termín „drobný vlastník lesa“, není stanovena charakterizující výměra pro tyto vlastníky nebo specifická práva a povinnosti. Druhým pojmem charakterizující tyto vlastníky jsou „vlastníci lesa malé výměry“, kdy se s tímto termínem setkáváme v § 46 lesního zákona, a to v souvislosti s podporou v lesním hospodářství. Výměra lesních pozemků „drobných vlastníků lesa“ je označována za 50 ha. S touto výměrou pracuje také řada příruček pro vlastníky lesa do výměry 50 ha. V minulosti byla výměra těchto vlastníků do 150 ha (zákon č. 315/1996 Sb.) nebo nejvýše do 300 ha. [4]

V návrhové části *de lege ferenda* je dále řešena tato problematika definice „drobný vlastník lesa“ i z hlediska výměry. Ve slovenské úpravě jsme se setkali s termínem „vlastníkom lesa malej výmery“, kdy výměra těchto vlastníků je do 50 ha. Právě tato úprava bude podkladem v návrhové části.

6.2 Sdružování drobných vlastníků lesa v ČR

Základním pilířem této diplomové práce byla analýza možností sdružování „drobných vlastníků“. Úkolem bylo analyzovat lesní zákon a zda se v této úpravě vyskytuje specifická právní forma umožňující sdružování zmíněných subjektů. Pokud by se zde nevyskytovala příslušná forma, bylo nutné hledat jiné právní předpisy, které by specifickou formu definovaly. Pro účely lepší ucelenosti sdružování drobných vlastníků jsem stanovil opět několik otázek, jejichž úkolem je zaměřit se na základní aspekty sdružování a v rámci odpovědí prezentovat současnou situaci.

3) Existuje možnost/povinnost sdružování podle lesního zákona?

Zákon č. 289/1995 Sb. nestanovuje povinnost sdružování vlastníků lesa („drobných vlastníků“). Zákon pouze zmiňuje v rámci podpor hospodaření v lesích specifickou podporu sdružování vlastníků lesů. Tím zákon vytváří určitou možnost pro sdružování vlastníků lesů a jejich následnou podporu. V zákoně však není mimo podporu definováno, že např. možností vlastníků lesů je sdružování za účelem zlepšení hospodaření v lesích.

V lesním zákoně nenalzáme právní formu, která by umožňovala sdružování vlastníků lesů. Zákon o obchodních korporacích, občanský zákoník a zákon o obcích poskytují celkem 7 možností (právních forem). Do těchto sedmi možností patří: společnost s ručením omezením, akciová společnost, komanditní společnost, veřejná obchodní společnost, spolek,

družstvo a svazek obcí. Každá právní forma má své specifikace, které jsou zpracovány v přehledové tabulce v rámci části komparace sdružování.

4) Je sdružování vlastníků lesa nějak – něčím zvýhodněno?

Paragraf 46 lesního zákona se zabývá podporou hospodaření v lesích, kdy mezi státem poskytovanými finanční příspěvky jsou také příspěvky na podporu sdružování vlastníků lesů. Zde je zakomponována podpora hospodaření ve sdružených lesích, a to u „vlastníků malých výměr“. Podrobné náležitosti této podpory a také její výši nalezneme v NV č. 297/2020 Sb., kterým se mění NV č. 30/2014 Sb. Toto nařízení vlády stanovují tzv. *Závazná pravidla pro poskytování finančních příspěvků na hospodaření v lesích*, ale také na vybrané myslivecké činnosti. Ministerstvo zemědělství České republiky vydává příručku s názvem *Dotační programy ministerstva zemědělství pro lesní hospodářství a myslivost*, kde nalezneme jednotlivé dotační programy. Rámcové podmínky pro příspěvky jsou pak stanoveny v *Dotačním rámci pro poskytování finančních příspěvků na hospodaření v lesích*.

5) Je potřeba vytvoření nové právní formy pro sdružování „drobných vlastníků“?

Při vyhodnocování materiálů věnovaných Národnímu lesnickému programu II (NLP II.) byl nalezen návrh možné právní formy vycházející z vyhodnocení NLP II. Tato forma by umožňovala sdružení drobných vlastníků lesa definované lesním zákonem. Tímto tématem se zabývají *Podklady pro novelu lesního zákona ve věci zakotvení právní formy sdružení vlastníků lesů*, které vycházejí ze *Závěrů a doporučení koordinační rady k realizaci Národního lesnického programu*. Navrhovaná právní forma nese název „lesní společenstvo“. Tato forma vychází z honebního společenstva dle zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti a předpisem upravující ustanovení o spolku. Návrh také v prvotním menším měřítku počítá s tzv. minimalistickou formou, a to zakomponováním již existující právní formy. Kromě toho se lze inspirovat situací v okolních zemích Německo nebo Rakousko. Příkladem mohu uvést Německo, kdy federální lesní zákon pracuje s tzv. Uznáním společenství lesních podniků, Svazy lesních podniků a Uznaná společenství v lesním hospodářství.

Sdružování a možné právní formy byly řešeny také v rámci dotazníkového šetření. Respondenti spatřovali výhodu sdružování především v kooperaci vlastníků. Podle respondentů je sdružování možným východiskem ze současných stavů lesů ovlivněných abiotickými a biotickými faktory, protože vlastníci nemají často dostatečné prostředky. Mezi preferovanými právními formami byl spolek, družstvo nebo případně dobrovolný svazek

obcí. V průběhu práce byla uskutečněna komplexní analýza již existujících právních předpisů, a z toho důvodu by bylo vhodné je využít pro sdružování „drobných vlastníků“. Zakomponování již existujících právních forem je v této práci dále řešeno v rámci návrhu *de lege ferenda*.

Řešením současné situace drobných vlastníků se zabývá také petice SVOL, kdy jejím účelem je podpora dobrovolného sdružování vlastníků lesů a také trvale udržitelného hospodaření. Podpora dobrovolného sdružování může být adekvátním řešením současných biotických a abiotických dopadů. Podporou těchto sdružení může stát efektivně pomoci drobným vlastníkům. Důležitá je změna legislativy a finančních podpor na sdružování. [67]

6.3 Sdružování v České republice a v okolních zemích

V práci jsem se zaměřil na sousední země: Slovensko, Polsko, Německo a Rakousko. Obdobně jako na našem území se na Slovensku v platném lesním zákoně nevyskytuje definovaná právní forma umožňující sdružování. Lesní zákon pouze zmiňuje možnost sdružování nebo alespoň podporu. Jak už bylo zmíněno, české právní předpisy umožňují 7 možných právních forem. Slovenské právní předpisy nabízí formu občanských sdružení (z. č. 83/1990 Zb., o združování občanov) nebo zájmová sdružení podle občanskému zákoníku (z. č. 40/1964 Zb.). Obě právní úpravy přetrvaly na slovenském území ještě z dob Československa. Poslední dvě zmiňované země Německo a Rakousko mají v rovině lesních zákonů definovány formy umožňující sdružování vlastníků lesů. V Německu se jedná o: uznaná společenství lesních podniků (*Forstbetriebsgemeinschaften*), svazy lesních podniků (*Forstbetriebsverbände*) a uznaná společenství v lesním hospodářství (*Forstwirtschaftliche Vereinigungen*). V rakouském lesním zákoně hovoříme o družstvu (*Bringungsgenossenschaften*).

Ve srovnání s právními formami umožňující sdružování, se německé formy hodně podobají spolkům dle nového občanského zákoníku. Tyto formy definované v právních předpisech okolních zemí mohou být ze své podstaty inspirací pro novou právní formu (případně více forem) v úpravě lesnictví na našem území. Je však otázkou, zda by více možností/variant inspirovaných ze zahraniční lesnické úpravy přispělo ke zvýšení zájmu drobných vlastníků o sdružování.

6.4 Finanční podpory pro sdružování drobných vlastníků v ČR a v okolních zemích

Lesní zákon č. 289/1995 Sb. definuje v § 46 podporu hospodaření ve sdružených lesích a také podporu sdružování vlastníků lesa malé výměry. Ministerstvo zemědělství České republiky vydává pro informativní účely aktuálního stavu finanční podpor v oblasti lesnictví tzv. *Dotační programy ministerstva zemědělství pro lesní hospodářství a myslivost*. Příspěvek na sdružování „vlastníků lesů malých výměr“ je pak stanoven v tzv. dotačním rámci. Tento příspěvek na sdružování je poskytován v režimu *de minimis*. Podrobnosti včetně sazeb nalezneme v NV č. 297/2020 Sb., kde se nachází mimo jiné vzor žádosti (v **příloze č. 9**). Konfrontace finančních podpor se situací v zahraničí nevykazovala žádnou podporu sdružování kromě Slovenska, kde podpora sdružování je definována v zákoně. Finanční podpory v ostatních zemích Polska, Německa a Rakouska se zaměřovaly především na podpory vlastníků lesů jako např. na zalesňování nebo lesní infrastrukturu. Tyto podpory se však týkaly také lesnických sdružení. Příkladem mohu uvést situaci v Německu, kdy se zde v rámci rámcového programu GAK 2019-2022 vyskytuje 5 oblastí financování. Nárok kromě vlastníků lesních ploch mají také uznaná lesnická sdružení a sdružení ve smyslu spolkového lesního zákona (BWaldG).

6.5 Návrh de lege ferenda

V části práce *de lege ferenda* jsem se zaměřil na vlastní návrh úprav platného lesního zákona, kdy tyto úpravy jsou zaměřené na definování termínu „drobní vlastníci lesa“ a sdružování těchto vlastníků.

Podkladem těchto návrhů jsou poznatky získané v rámci analýz současného stavu drobných vlastníků a jejich možností sdružování v právních předpisech České republiky a v okolních zemích. Dalším důležitým prvkem bylo dotazníkové šetření, díky kterému byl vzat v úvahu pohled respondentů na řešenou problematiku. Oblastí inspirací byly také závěry a doporučení vycházející z Národního lesnického programu II. Kromě toho je brán v úvahu subjektivní názor na danou problematiku, který se opírá o zjištění v průběhu práce. Navrhované úpravy jsou zakomponovány do platného lesního zákona. U každého návrhu nalezneme také odůvodnění, které reprezentuje podklady a důvody těchto návrhů. Snahou vytvoření těchto úprav je především jejich využitelnost v praxi.

6.5.1 Definice „drobní vlastníci“

§ 2 písm. t) drobným vlastníkem lesa nebo vlastníkem lesa malé výměry je vlastník lesa, kdy výměra v rámci jednoho lesního celku nepřesahuje 50 hektarů,

Odůvodnění:

V současné době není v zákoně definován termín „drobný vlastník lesa“ nebo „vlastník lesa malé výměry“. S vlastníky malých výměr se setkáváme pouze v rámci podpor v § 46 lesního zákona. V příručkách zpracované Ústavem hospodářské úpravy lesa nebo jiných subjektů nalezneme označení drobných vlastníků. Velikost výměry těchto lesních pozemků je zmiňována do 50 ha. Vlastníci lesa, jejichž výměra nepřesahuje 50 ha, vytváří většinu z počtu vlastníků lesů spadající do fyzických osob. Inspirací pro definování „drobných vlastníků“ byl slovenský lesní zákon č. 326/2005 Z.z., o lesoch. V tomto zákoně se setkáváme s termínem „vlastník lesa malej výmery“, kdy výměra lesních pozemků těchto vlastníků nepřesahuje 50 ha.

Význam důležitosti definování termínu „drobných vlastníků“ nebo „vlastníků lesa malých výměr“ spočívá především v právní opoře. Stanovení pevného termínu v lesním zákoně je následnou podporou pro další práci z hlediska financování, podpory, sdružování a upevnění pozice. Na termín se v zákoně může odvíjet řada dalších úprav souvisejících s tímto pojmem. Tento krok je také opodstatněný z hlediska vedení lesních hospodářských osnov, které jsou pro vlastníky lesů do 50 ha (opět se zde pracuje s výměrou 50 ha).

6.5.2 Práva a povinnosti drobných vlastníků

§ 2 písm. u) drobný vlastník lesa má stejná práva a povinnosti jako běžný vlastník lesa, kdy právní předpis dále definuje práva a povinnosti vlastníků lesa.

Odůvodnění:

Cílem je poukázat na to, že zákon nedefinuje rozdílná práva a povinnosti mezi vlastníky lesa a nově definovaným termínem v zákoně „Drobný vlastník lesa“ / „Vlastník lesa malé výměry“. Lesní zákon dále definuje veškeré náležitosti, které vyplývají z vlastnictví lesních pozemků. Pro „drobné vlastníky“ jsou dále typické zmiňované LHO, ze kterých také vyplývají určité náležitosti z pohledu hospodaření v lese.

6.5.3 Sdružování vlastníků lesů

§ 58 odst. 5 drobní vlastníci lesa se mohou sdružovat pro účely lepšího hospodaření na pozemcích k plnění funkcí lesa, kdy formu sdružení stanovují jiné platné právní předpisy,

³²⁾ § 95, § 118, § 132, § 243, § 552 zákon č. 90/2012 Sb., zákon o obchodních společnostech a družstvech [51],
§ 214 zákon č. 89/2012 Sb., zákon občanský zákoník [50],
§ 49 zákon č. 128/2000 Sb., zákon o obcích [49]

Odůvodnění:

Návrh definování možností sdružování pro drobné vlastníky lesů vychází z minimalistické verze návrhu úprav lesního zákona, a to ze *Závěru a doporučení Koordinační rady k realizace Národního lesnického programu II*. V § 46 odst. 1 písm. j) je vyjádřena podpora sdružování vlastníků lesů a s tím také podpora hospodaření ve sdružených lesích (vlastníků malých výměř). Na základě toho by bylo vhodné přímo stanovit v lesním zákoně možnost sdružení těchto vlastníků.

Pod paragrafem 58, který je součástí hlavy desáté zabývající se společnými a přechodnými ustanoveními, se nachází vysvětlivky pomocí čísel. V této práci navrhnutá poznámka č. 32 odkazuje na platné právní předpisy, které umožňují sdružování vlastníků lesů. Zmíněné předpisy uvedené pod čarou byly zjištěny jako možnosti sdružování v analytické části této práce. Tyto právní formy byly zmiňované také v dotazníkovém šetření. V poznámce nalezneme odkaz na zákon č. 90/2012 Sb., zákon o obchodních korporacích, zákon č. 89/2012 Sb., zákon občanský zákoník a zákon č. 128/2000 Sb., zákon o obcích.

6.5.4 Vzdělávání vlastníků lesů

§ 49 odst. 2 písm. o) ústřední orgán státní správy lesů zajistí vzdělávání drobných vlastníků lesa, a to formou dobrovolných seminářů, které zajistí ministerstvo zemědělství nebo tuto činnost deleguje na právnické osoby.

Odůvodnění:

Tento návrh reaguje na výsledky vyplývající z dotazníkového šetření, které bylo součástí této práce. Otázka věnovaná vzdělávání drobných vlastníků vychází z části

dotazníku, kdy podkladem je šetření v rámci KA 05 NLP II. V rámci dotazníkového šetření byly nejčastější odpovědi u forem odborné pomoci školení, besedy a semináře. Právě tento zájem vlastníků byl východiskem pro tuto úpravu. Respondenti spatřují význam především v získání alespoň minimálních znalostí práv a povinností vyplývajících z vlastnictví lesních pozemků, právních předpisů, činnosti OLH nebo dalších oblastí v lesnictví. Tyto semináře může ministerstvo zemědělství dále delegovat na jiné stupně orgánů státní správy nebo na právnické osoby.

6.5.5 Finanční podpory drobným vlastníkům lesů

§ 46 odst. 1 písm. l podporu drobných vlastníků lesů a zajištění jejich činností při obnově lesa, těžbě a výchově lesních porostů. Jiný právní předpis může dále specifikovat oblasti této podpory.

Odůvodnění:

Důvodem tohoto návrhu je snaha pomoci drobným vlastníkům lesa se zajištěním obnovy porostů, těžebním a výchovným zásahům. Jedná se také o reakci na kůrovcovou kalamitu a abiotické vlivy, které mají dopad na stav lesních porostů. Z dotazování respondentů vyplynulo, že často nemají dostatečné finanční prostředky na plné zajištění obnovy a souvisejících činností. Druhým aspektem je, že nedisponují s prostředky pro těžbu porostu a nemají často finance, aby tuto činnost provedla najatá specializovaná firma. Tato státní podpora by zajišťovala finanční pomoc při zajištění zmiňovaných základních činností vyplývajících z vlastnictví. Druhým významem je snaha zlepšení zdravotního stavu lesních porostů a udržitelnosti lesního hospodářství.

6.6 Návrh možných úprav podpory drobných vlastníků a sdružování

Účelem návrhu jsou změny příspěvku na sdružování vlastníků lesů malých výměr, kdy základem je úprava sazby finančních příspěvků. Příspěvky vycházejí z § 46, kdy se zaměřují na podporu sdružování lesních pozemků.

Tuto tabulku sazeb nalezneme v NV č. 30/2014 Sb. Toto nařízení stanovuje závazná pravidla, která se zaměřují na poskytování finančních příspěvků pro hospodaření v lesích. Nařízení obsahuje také příspěvky na vybrané myslivecké činnosti. [53]

Tabulka č. 19 – Navrhovaná změna příspěvků na sdružování vlastníků lesů malých výměř

Řádek	Velikost sdruženého majetku	Technické jednotky	Identifikace příspěvku			Výměra jednotlivých sdružujících se vlastníků			
						do 5 ha	do 50 ha	do 150 ha	do 300 ha
						A	B	C	D
1.	50-100 ha	Kč/ha	C	a	1	200	150	-	-
2.	101-150 ha	Kč/ha	C	b	1	250	150	-	-
3.	151-500 ha	Kč/ha	C	c	1	300	150	100	-
4.	501-1000 ha	Kč/ha	C	d	1	350	200	150	50
5.	nad 1 000 ha	Kč/ha	C	e	1	400	250	200	100

(Podkladem/Zdroj: NV č. 297/2020 Sb.) [54]

Pozn. Červeně označené jsou navrhované změny u příspěvků oproti původní –

Odůvodnění:

Cílem je úprava sazeb příspěvků pro sdružování vlastníků lesů, která vychází z NV č. 297/2020 Sb. Východiskem jsou také závěry a doporučení koordinační rady, která přišla s návrhy změn vycházející z NLP II. Důraz byl v těchto závěrech kladen na podporu sdružování drobných vlastníků. Návrh úpravy se zaměřuje na zlepšení podmínek pro sdružování vlastníků lesů malých výměř. Snahou bylo rozšíření velikostí sdruženého majetku, kdy by se sazby vztahovaly již na sdružené majetky od 50 ha. Ze třech příspěvků došlo k rozšíření na 5 příspěvků rozšířených o dvě skupiny velikostí sdruženého majetku (50-100 ha, 101-150 ha). Tyto výměry vytváří snadnější přístup pro žadatele, jejichž sdružení majetků by nedosáhlo 150 ha.

Oblastí, která by mohla mít za důsledek zlepšení situace podpory drobných vlastníků a případné jejich sdružování, by mohl být lesnický fond. Účelem fondu by bylo shromáždění finančních prostředků, jejichž primárním cílem by byla podpora „drobných vlastníků lesa“. Jednalo by se o specifickou podporu na pokrytí nebo alespoň částečné pokrytí (vyjádřené procentuálně) základních činností související s obhospodařováním lesa (těžby, výchova, obnova lesa). Cílem tohoto fondu by mohla být například podpora pouze nejmenších vlastníků např. <0,1 ha nebo <1 ha, kdy tato skupina vlastníků je nejpočetnější. Druhým cílem zaměření může být sdružování vlastníků lesů, kdy snahou by bylo podpořit toto sdružování a motivovat vlastníky lesů.

6.7 Doporučení pro praxi

Podrobná analýza, výsledky komparace a dotazníkového šetření ukázaly oblasti, na které by bylo vhodné se dále zaměřit. O sdružování drobných vlastníků můžeme hovořit jako o tzv. „**nevyužité příležitosti**“. Dle mého názoru je velmi vhodné vytvořit optimální podmínky pro drobné vlastníky lesů a jejich sdružování. První důležitou oblastí je ukotvení termínu „drobných vlastníků lesů“ nebo „vlastníků lesa malých výměr“ v lesním zákoně. Definice by měla obsahovat také výměru, která je charakterizující pro daný termín. Druhou oblastí je stanovení možnosti sdružování drobných vlastníků lesa a odkaz na příslušné právní předpisy, které stanovují jednotlivé možné právní formy. Návrhy právních úprav jsou zakomponovány do platného lesního zákona v části *de lege ferenda* této práce. U každého návrhu je vypracováno souběžně odůvodnění příslušného návrhu. Tyto návrhy jsou koncipovány tak, aby měly co největší využitelnost pro praxi a zlepšily postavení drobných vlastníků včetně sdružování v lesnickém sektoru.

Pro drobné vlastníky lesů by bylo vhodné vytvoření portálu, kdy vzorem je německý portál: <https://privatwald.fnr.de/hintergrund>. V rámci dotazníkového šetření, které bylo součástí práce, byl jednou z nejčastějších odpovědí u forem odborné pomoci poradenský web. Portál by sloužil pro drobné vlastníky lesů, kde by našli veškeré základní informace, zákonem definovaná práva nebo povinnosti vlastníků lesů. Současně by portál obsahoval také: příručky, důležité odkazy nebo kontakty, dotační možnosti včetně vysvětlení a postupů. Portál by mohl souběžně podporovat a propagovat sdružování drobných vlastníků.

6.8 Další studie

Diplomová práce vykazuje podrobnou analýzu současného stavu drobných vlastníků lesů, možnosti jejich sdružování, ale také finančních podpor v České republice a okolních zemích. Další studie by se mohla zaměřit na větší spektrum respondentů u dotazníkového šetření. Vhodné by bylo také oslovit a znát názor na danou problematiku u pracovníků státní správy lesů, odborných lesních hospodářů a odborné veřejnosti. Šetření by se mohlo uskutečnit ve všech krajích České republiky, kdy by vzniklo také porovnání odpovědí dle sledovaných oblastí. Velmi důležité je zaměřit se na finanční podporu drobných vlastníků a jejich sdružování, kdy úkolem je nalézt co nejoptimálnější podporu vlastníkům jako podstatný nástroj jejich motivace. Vhodné je se mimo jiné zaměřit na roli odborného lesního hospodáře a jeho možnosti k přispění úspěšnějšího sdružování.

7 Závěr

Na základě hlavních cílů byla v diplomové práci provedena podrobná analýza možností sdružování drobných vlastníků na území České republiky, ale také v zahraničí. Pro analýzu situace zahraničních států byly zvoleny sousední země: Slovensko, Polsko, Německo a Rakousko. Analýza byla souběžně zaměřena na současný stav vlastnických poměrů na našem území a ve sledovaných zemích. Podstatnou částí byla analýza definování termínů drobných vlastníků, možností sdružování nebo finančních podpor na sdružování drobných vlastníků v rovině lesních zákonů. Součástí práce bylo dotazníkové šetření, které bylo provedeno přímou metodou a zaměřovalo se na drobné vlastníky lesů. Východiskem dotazníku bylo šetření vycházející z projektu KA 05 NLP II. Výsledky dotazníkového šetření ukázaly současný pohled drobných vlastníků lesů na danou problematiku. A tyto výstupy byly také porovnány s podobnými šetřeními v kraji Vysočina, Plzeňském a Středočeském kraji. Na základě podrobné analýzy, komparace a dotazníkového šetření byly v rámci diskuse vytvořeny návrhy *de lege ferenda*, a to návrhy možných právních úprav v lesním zákoně. Došlo také k návrhu úpravy finanční podpory podporující sdružování vlastníků malých výměr.

V rozsahu analýz v rovině lesního zákona na území České republiky nebyla zjištěna definice „drobných vlastníků lesa“. Pouze v rámci podpory hospodaření nalézáme termín „vlastníci lesa malých výměr“. Na Slovensku se setkáváme s termínem „vlastníkom lesa malej výmery“, kdy výměra lesního celku nepřesahuje 50 ha. V ostatních zemích na podobný termín drobných vlastníků nenarážíme. Právní formu, která by umožňovala sdružování drobných vlastníků v lesním zákoně ČR a na Slovensku, nenalezneme. Jen se zde nachází podpora sdružování u obou úprav. Možnosti sdružování vlastníků následně upravují příslušné právní předpisy. Na našem území je celkem 7 možných forem, které jsou zakotveny těmito právními předpisy: zákon o obchodních korporacích (z. č. 90/2012 Sb.), občanský zákoník (z. č. 89/2012 Sb.) a zákon o obcích (z. č. 128/2000 Sb.). V německém federálním lesním zákoně existují tři formy sdružení: uznaná společenství lesních podniků (Forstbetriebsgemeinschaften), svazy lesních podniků (Forstbetriebsverbände) a uznaná sdružení v lesním hospodářství (Forstwirtschaftliche Vereinigungen). V rakouském federálním zákoně nalézáme tzv. „dopravní družstva“ (Bringungsgenossenschaften). Finanční podpora sdružování je v českém lesním zákoně definována v § 46, kdy se jedná o

podporu sdružování vlastníků lesů a podporu hospodaření ve sdružených lesích u „vlastníků malých výměř“.

Dotazníkového šetření se zúčastnilo celkem 20 respondentů. Většina z nich považuje sdružování vlastníků lesů za vhodné nebo případně nutné. Mezi preferovanými formami byl zvolen spolek a družstvo. Vlastníci poukazovali také na nedostatky a problematiku vlastníků lesů malých výměř. Vyzdvihovanými problémy jsou především: nedostatečná podpora finančních prostředků ze strany státu, problémy s biotickými a abiotickými dopady na stav lesa. Dotazníkové šetření bylo dále komparováno s předchozími šetřeními v Plzeňském kraji, Středočeském kraji a v kraji Vysočina v rámci KA 05 NLP. U většiny otázek platí kontinuita zvolených odpovědí. Respondenti více vnímají pozitivitu sdružování jako případné východisko a kooperaci při péči o lesní pozemky. Oproti minulým šetřením je kladně vnímána povinnost státu odkoupit les od fyzické osoby, kdy tato osoba se nemůže starat o les. Nejvhodnější formou odborné pomoci jsou školení, besedy a semináře.

V části *de lege ferenda*, jež je součástí diskuse, vznikly návrhy legislativních změn v lesním zákoně. Tyto návrhy vycházejí z celkové analýzy dané problematiky i dotazníkového šetření. Návrhy byly koncipovány stylem, aby přímo navazovaly na současnou úpravu a došlo pouze k dosazení navrhovaných změn. Jedná se především o definování termínu drobných vlastníků v zákoně, a to včetně charakteristické výměry. Dále se návrhy vztahují ke sdružování, vzdělávání nebo financování. Součástí práce je také návrh možných úprav finanční podpory sdružování vlastníků malých výměř.

Celková struktura práce přináší ucelený pohled na danou problematiku „drobných vlastníků lesa“ a sdružování v České republice, ale také v sousedních zemích. Koncepce práce a její následná návrhová část vyzdvihuje její praktičnost. V souladu s tím také zdůrazňují danou problematiku jako oblast, která заслужuje zvýšenou pozornost a podporu ze strany veřejné moci.

8 Seznam použitých zdrojů

Použitá literatura

- 1) BIRKLAND, T. A. *An Introduction to the Policy Process, Theories, Concepts, and Models of Public Policy Making*. USA: Taylor & Francis Ltd, 2019. 430 s. ISBN 1138495611.
- 2) DROBNÍK, J.; DVOŘÁK, P. *Lesní zákon: komentář*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2010. 304 s. ISBN 978-80-7357-425-3.
- 3) FLORA, M. *Efektivnost právní normy jako nástroje lesnické politiky vtržní společnosti-dizertační práce*. Mendelova zemědělská a lesnická univerzita, Brno, 1997. s. 54-56.
- 4) FLORA, M. *Sdružování vlastníků lesa. Pracovní metodika pro privátní poradce v lesnictví* [online]. Brandýs nad Labem: Ústav pro hospodářskou úpravu lesů, 2007 [cit. 2021-10.24]. 34 s. Dostupné z WWW: <<http://www.uhul.cz/images/poradenstvi/metodiky/SVL.pdf>>.
- 5) Frič, J. Lesní družstevnictví. *Lesnická práce* [online]. 1929, roč. 8, č. 9 [cit. 21-09-03]. Dostupné z WWW: <<http://lmda.silvarium.cz/view/uuid:8361b96d-946c-4e30-b222-fcde1a38b5c9?page=uuid:ecd1d102-c570-11e4-8912-001b63bd97ba&fulltext=fri%C4%8D>>.
- 6) HOGL, K.; PREGERNIG, M.; WEISS, G. What is new about new forest owners? A typology of private forest ownership in Austria. *Small-scale Forest Economics, Management and Policy* [online]. 2005, vol. 4 no. 3 [cit. 2022-1-28]. Dostupné z WWW: <<https://doi.org/10.1007/s11842-005-0020-y>>.
- 7) HRIB, M.; MATĚJÍČEK, J. Sdružování vlastníků lesů malých výměr – stále nevyužitá příležitost. *Změny vlastnictví lesa a jejich dopady na lesnickou politiku a způsoby obhospodařování lesů v ČR: sborník příspěvků ze dne 7.6. 2016*. Kostelec nad Černými lesy, 2016, s. 45-52. ISBN 978-80-02-02663-1.
- 8) HRIB, M.; SLEZOVÁ, H.; JARKOVSKÁ, M. To Join Small-Scale Forest Owner's Associations or Not? Motivations and Opinions of Small-Scale Forest Owners in Three

Selected Regions of the Czech Republic. *Small-scale Forestry*. 2018, vol. 17, no. 2, s. 147-164. ISSN 1873-7617.

- 9) Hricová, Z.; Ambrušová, L.; Sarvašová, Z.; Dobšínská, Z.; Kajba, M.; Šálka, J. *Politická moc sdružení neštátných vlastníků lesů* [online]. Zvolen: Národné lesnicke centrum, 2015 [cit. 22-2-12]. Dostupné z WWW: <https://www.researchgate.net/publication/275888016_POLITICKA_MOC_ZDRUZENI_NESTATNYCH_VLASTNIKOV_LESOV>. ISBN 978-80-8093-200-8.
- 10) KUBAČÁK, A.; JACKO, K. *Restituce zemědělského a lesního majetku*. 2. upravené a rozšířené vydání. Praha: Ministerstvo zemědělství, 2012. 276 s. ISBN 978-80-7434-090-1.
- 11) KVARDA, E. Non-agricultural forest owners in Austria – a new type of forest ownership. *Forest Policy and Economics* [online], 2004, vol. 6, no. 4 [cit. 2021-11-14]. Dostupné z WWW: <<https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S1389934104000188>>. ISSN 1389-9341.
- 12) MATĚJČEK, J. Může být sdružování drobných vlastníků lesa úspěšné?. *Lesnická práce* [online]. 2000, roč. 79, č. 5 [cit. 22-2-8]. Dostupné z WWW: <<https://www.lesprace.cz/casopis-lesnicka-prace-archiv/rocnik-79-2000/lesnicka-prace-c-5-00/muze-byt-sdruzovani-drobnych-vlastniku-lesa-uspesne>>.
- 13) MATĚJČEK, J.; JAKUBEC, L. *Lesnicko-dřevařský sektor a Evropská unie*. Praha: Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti, v. v. i., 2003. 188 s. ISBN 80-86461-29-7.
- 14) MATĚJČEK, J.; FLORA, M.; PRČINA, A.; NÝDRLE, P. Podklady pro novelu lesního zákona ve věci zakotvení právní formy sdružení vlastníků lesa [online]. Brandýs nad Labem: Ústav pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem, 2014, 84 s. [cit. 21-8-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.uhul.cz/nase-cinnost/22-narodni-lesnickyprogram/905-vyhodnoceninarodniho-lesnickeho-programu-ii>>.

- 15) MATĚJČEK, J.; LIŠKOVÁ, B. Ekonomicko-právní a sociální aspekty současné situace malých lesních podniků v Německu a předpokládané vývojové trendy při jejich sdružování. *Zprávy lesnického výzkumu* [online]. 2010, svazek 55, č. 4 [cit. 21-10-3]. Dostupné z WWW: <<http://www.vulhm.cz/sites/File/ZLV/fulltext/143.pdf>>.
- 16) MATĚJČEK, J.; LIŠKOVÁ, B. Ekonomicko-právní a sociální aspekty současné situace malých lesních podniků v Rakousku a předpokládané vývojové trendy při jejich sdružování. *Zprávy lesnického výzkumu* [online]. 2011, svazek 56, č. [cit. 21-10-2]. Dostupné z WWW: <<http://www.vulhm.cz/sites/File/ZLV/fulltext/7.pdf>>.
- 17) MATĚJČEK, J.; PRČINA, A. *Lesnicko-dřevařský sektor a Evropská unie*. 2. aktualizované a přepracované vydání. Praha: Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti, v. v. i., 2008. 348 s. ISBN 978-80-86461-96-0.
- 18) MATĚJČEK, J.; SKOBLÍK, J. *Sdružování vlastníků lesů. Proč a jak*. 1. vydání. Praha: Ministerstvo zemědělství, 1997. 140 s.
- 19) MORÁVEK, F. Národní lesnický program. Vytvoření systému motivační podpory orientace vlastníků lesa, včetně lesů ve vlastním vlastnictví, na trvalé a dlouhodobé zvelebování lesních majetků s přihlédnutím k veřejnému zájmu na rozvoji prospěšných funkcí lesů (a14). [online]. Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti, 2005, 21 s. Dostupné z WWW: <<http://www.uhul.cz/nase-cinnost/narodni-lesnicky-program/podklady/271-studie-nlp-i>>.
- 20) NICHIFOREL, L.; KEARY, K.; DEUFFIC, P. et al. How private are Europe's private forests? A comparative property rights analysis. *Land Use Policy* [online]. 2018, vol. 76 [cit. 22-1-4]. Dostupné z WWW: <<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0264837717305999>>. ISSN 0264-8377.
- 21) OLIVA, J. *Lesnická politika*. 1. vydání. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze, 2005. 164 s. ISBN 80-213-1385-4.

- 22) RAUCH, P. SWOT analyses and SWOT strategy formulation for forest owner cooperations in Austria. *European Journal of Forest Research* [online]. 2007, vol. 126 [cit. 22-1-10]. Dostupné z WWW: <<https://link.springer.com/article/10.1007/s10342-006-0162-2#citeas>>.
- 23) SARVAŠOVÁ, Z.; ZIVOJINOVIC, I.; WEISS, G. et al. Forest Owners Associations in the Central and Eastern European Region. *Small-scale Forestry* [online]. 2015, vol. 14 [cit. 21-12-14]. Dostupné z WWW: <<https://doi.org/10.1007/s11842-014-9283-5>>.
- 24) SCHLUETER, A. Small-scale European forestry, an anticommmons?. *International Journal of the Commons* [online]. 2008, s. 248 [cit. 21-11-22]. Dostupné z WWW: <<https://www.thecommonsjournal.org/article/10.18352/ijc.42/#>>.
- 25) SCHRAML, U. Between legitimacy and efficiency: The development of forestry associations in Germany. *Small-scale Forest Economics, Management and Policy* [online]. 2005, vol. 4 [cit. 22-1-3]. Dostupné z WWW: <<https://link.springer.com/article/10.1007%2Fs11842005-0016-7#citeas>>.
- 26) SLAVINGER, M. et al. KA5 – Podpořit spolupráci vlastníků lesů. In *Závěry a doporučení koordinační rady k realizaci Národního lesnického programu II*. Brandýs nad Labem: Ústav pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem, Brandýs nad Labem, 2013, 44 s., Dostupné z WWW: <http://www.uhul.cz/images/NLP/5DoporučeníKA/Zavery_a_doporučení_KR_k_realizaci_NLP_II.pdf>. ISBN 978-80-905423-0-3.
- 27) SLEZOVÁ, H. *Možnosti sdružování drobných vlastníků lesů v regionu Středočeského kraje – Bakalářská práce*. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze, Fakulta lesnická a dřevařská, Katedra lesnické a dřevařské ekonomiky, 2013. 102 s.
- 28) SLEZOVÁ, H. *Sdružování drobných vlastníků lesů za účelem společného hospodaření na lesním majetku – Diplomová práce*. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze, Fakulta lesnická a dřevařská, Katedra lesnické a dřevařské ekonomiky, 2015. 109 s.

- 29) ŠÁLKA, J.; DOBŠINSKÁ, Z.; HRICOVÁ, Z. Factors of political power – The example of forest owners associations in Slovakia. *Forest Policy and Economics* [online]. 2016, vol. 68 [cit. 21-9-1]. Dostupné z WWW: <<https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S1389934115300034>>. ISSN 1389-9341.
- 30) ŠÁLKA, J.; SARVAŠOVÁ, Z., et al. Procesný model pre záujmové združenia vlastníkov lesov [online]. Zvolen: Národné lesnícke centrum, 2015 [cit. 21-11-6]. Dostupné z WWW:<https://www.researchgate.net/publication/294496534_Procesny_model_pre_zaujmove_zdruzenia_vlastnikov_lesov>. ISBN 978-80-8093-206-0.
- 31) VAŠÍČEK, J.; KUBIŠTA J.; TUREK K. Vyhodnocení Národního lesnického programu II. [online]. Brandýs nad Labem: Ústav pro hospodářskou úpravu lesa Brandýs nad Labem, 2019 [cit. 21-8-23]. Dostupné z: <http://www.uhul.cz/images/NLP/VyhodnoceniNLP2/Vyhodnoceni%20NLP2_L.pdf>.
- 32) VAŠÍČEK, J.; OLIVA, J. *Lesnická politika*. Praha: Česká zemědělská univerzita, 2017. 210 s. ISBN 978-80-213-2741-2.
- 33) ŽIVOJINOVIĆ, I.; WEISS, G. LIDESTAV, G. et al. *Forest Land Ownership Change in Europe* [online]. Austria: European Forest Institute Central-East and South-East European Regional Office (EFICEEC-EFISEE), 2015 [21-9-25]. Dostupné z WWW: <https://www.cepfeu.org/sites/default/files/document/FP1201_Country%20Reports_Joint%20Volume.pdf>. ISBN: 978-3-900932-26-8.

Ostatní dokumenty

- 34) Dotační programy Ministerstva zemědělství pro lesní hospodářství a myslivost (stav k 1. září 2021) [online]. Ministerstvo zemědělství, 2021 [cit. 21-11-4]. Dostupné z WWW: <<https://eagri.cz/public/web/mze/lesy/dotace-v-lesnim-hospodarstvi-a-myslivosti/>>.
- 35) Dotační rámec pro příspěvky na hospodaření v lesích [online]. Ministerstvo zemědělství, 2021 [cit. 21-11-5]. Dostupné z WWW: <<https://eagri.cz/public/web/mze/lesy/dotace-v-lesnim-hospodarstvi-a-myslivosti/dotacni-ramec-pro-poskytovani-financnich.html>>.

- 36) Förderbereich 5: Forsten [online]. Bundesministerium für Ernährung und Landwirtschaft, 2021, 18 s. [cit. 21-11-6]. Erhältlich unter WWW: <https://www.bmel.de/SharedDocs/Downloads/DE/_laendliche-Regionen/Foerderung-des-laendlichenRaumes/GAK/Foerderbereich5.pdf?__blob=publicationFile&v=2>.
- 37) KA 05 – Výsledné doporučení KR pro ministerstva, KA 5 Příloha 2_vyhodnocení dotazníku [online]. Ústav pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem, 2011 [cit. 22-2-19]. Dostupné z WWW: <<http://www.uhul.cz/nase-cinnost/286-narodni-lesnicky-program/klicove-akce-ka/ka-05-podporit-spolupraci-vlastniku-lesu/412-ka-05-vysledne-doporuceni-kr-pro-ministerstva>>.
- 38) Koncepce státní lesnické politiky do roku 2035 [online]. Ministerstvo zemědělství České republiky, 2020 [cit. 21-11-10]. Dostupné z WWW: <<https://eagri.cz/public/web/mze/lesy/lesnictvi/koncepce-a-strategie/koncepce-statnilesnicke-politiky-do.html>>.
- 39) Lasy w Polsce 2018 [online]. Centrum informacyjne lasów Państwowych, 2018, 63 s. [cit. 21-11-14]. Dostupné z WWW: <www.lasy.gov.pl>. ISBN 978-83-65659-06-4.
- 40) Národní lesnický program z roku 2003 [online]. Ústav pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem, 2003 [cit. 21-10-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.uhul.cz/nase-cinnost/narodni-lesnicky-program/podklady/273-narodni-lesnicky-program-z-roku-2003>>.
- 41) Národní lesnický program pro období do roku 2013 [online]. Ústav pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem, 2018 [cit. 21-10-11]. Dostupné z WWW: <http://www.uhul.cz/images/NLP/NLP_II_final_CZ.pdf>. ISBN 978-80-7084-738-1.
- 42) Rádce vlastníka lesa do výměry 50 ha – II [online]. Ústav pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem, 2015, 31 s. [cit. 21-12-8]. Dostupné z WWW: <http://www.uhul.cz/images/poradenstvi/Radce_vlastnika_lesa_02.pdf>. ISBN 978-80-905995-3-6.
- 43) Správa o lesnom hospodárstve v Slovenskej republike za rok 2020 [online]. Ministerstvo podohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky, 2021 [cit. 21-11-17]. Dostupné z

WWW: <<https://www.mpsr.sk/zelena-sprava-2020/123---16162/>>. ISBN 978-80-8093-328-9.

44) Waldbericht der Bundesregierung 2017 [online]. Bundesministerium für Ernährung und Landwirtschaft (BMEL), 2017, 289 s. [cit. 21-12-7]. Erhältlich unter WWW: <<https://www.bmel.de/DE/themen/wald/wald-indeutschland/waldbericht2017.html;jsessionid=C2658FB E35C06BED7A006587B830D6EF.live832>>.

45) Zpráva o stavu lesa a lesního hospodářství České republiky v roce 2020 [online]. Ministerstvo zemědělství, 2021, 128 s. [cit. 21-11-27]. Dostupné z WWW: <https://eagri.cz/public/web/file/688968/Zprava_o_stavu_lesa_2020_web.pdf>. ISBN 978-80-7434-625-5.

Použitá česká legislativa

46) Československo. Federální shromáždění. Zákon č. 23 ze dne 9. ledna 1991 kterým se uvozuje LISTINA ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako ústavní zákon Federálního shromáždění České a Slovenské Federativní Republiky. In *Sbírka zákonů České a Slovenské Federativní Republiky*. 1991, částka 6, s. 114-121. Dostupné také z WWW: <<https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>>.

47) Česko. Parlament. Zákon č. 289 ze dne 3. listopadu 1995 o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon). In *Sbírka zákonů České republiky*. 1995, částka 76, s. 3946-3967. Dostupné také z WWW: <<https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>>.

48) Česko. Ministerstvo zemědělství. Vyhláška č. 84 ze dne 18. března 1996 o lesním hospodářském plánování. In *Sbírka zákonů České republiky*. 1996, částka 28, s. 971-993. Dostupné také z WWW: <<https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>>.

49) Česko. Parlament. Zákon č. 128 ze dne 12. dubna 2000 o obcích (obecní zřízení). In *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 38, s. 1737-1799. Dostupné také z WWW: <<https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>>.

- 50) Česko. Parlament. Zákon č. 89 ze dne 3. února 2012 občanský zákoník. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2012, částka 33, s. 1026-1365. Dostupné také z WWW: <<https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>>. ISSN 1211-1244.
- 51) Česko. Parlament. Zákon č. 90 ze dne 25. ledna 2012 o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích). In *Sbírka zákonů České republiky*. 2012, částka 34, s. 1370-1482. Dostupné také z WWW: <<https://aplikace.mvcr.cz/sbirkazakonu/>>. ISSN 1211-1244.
- 52) Česko. Vláda České republiky. Nařízení vlády č. 30 ze dne 19. února 2014 o stanovení závazných pravidel poskytování finančních příspěvků na hospodaření v lesích a na vybrané myslivecké činnosti. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2014, částka 13, s. 253-290. Dostupné také z WWW: <<https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>>. ISSN 1211-1244.
- 53) Česko. Parlament. Zákon č. 314 ze dne 31. října 2019 kterým se mění zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. In *Sbírka zákonů české republiky*. 2019, částka 133, s. 3257-3264. Dostupné také z WWW: <<https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>>. ISSN 1211-1244.
- 54) Česko. Vláda České republiky. Nařízení vlády č. 297 ze dne 22. června 2020 kterým se mění nařízení vlády č. 30/2014 Sb., o stanovení závazných pravidel poskytování finančních příspěvků na hospodaření v lesích a na vybrané myslivecké činnosti ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2020, částka 114, s. 2690-2739. Dostupné také z WWW: <<https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>>. ISSN 1211-1244.

Zahraniční legislativa

- 55) Deutschland. Bundeswaldgesetz vom 2. Mai 1975 (BGBl. I S. 1037), das zuletzt durch Artikel 112 des Gesetzes vom 10. August 2021 (BGBl. I S. 3436) geändert worden ist. In *Federal Law Gazette*. 1975, Erhältlich unter WWW: <<https://www.gesetze-im-internet.de/bwaldg/BJNR010370975.html>>.

- 56) Deutschland. Freistaat Bayern. Bayerisches Waldgesetz (BayWaldG) in der Fassung der Bekanntmachung vom 22. Juli 2005 (GVBl. S. 313, BayRS 7902-1-L), das zuletzt durch Art. 9b Abs. 6 des Gesetzes vom 23. November 2020 (GVBl. S. 598) geändert worden ist. In *Bayerischen Rechtssammlung*. 2005, Erhältlich unter WWW: <<https://www.gesetze-bayern.de/Content/Document/BayWaldG>>.
- 57) Deutschland. Freistaat Sachsen. Waldgesetz für den Freistaat Sachsen (SächsWaldG) vom 10. April 1992 (SächsGVBl. S. 137) zuletzt geändert durch Artikel 21 des Gesetzes vom 11. Mai 2019 (SächsGVBl. S. 358). In *Sächsische Rechtssammlung*. 1992, Erhältlich unter WWW: <http://www.lexsoft.de/cgi-bin/lexsoft/justizportal_nrw.cgi?xid=171347.1>.
- 58) Österreich. Bundesgesetz vom 3. Juli 1975, mit dem das Forstwesen geregelt wird (BGBl. Nr. 440/1975). In *Federal Law Gazette*. 1975, Erhältlich unter WWW: <<https://www.ris.bka.gv.at/default.aspx>>.
- 59) Österreich. Tirol. Tiroler Waldordnung 2005 (LGBl. Nr. 55/2005) In *Landesrecht Tirol*. 2005, s. 27. Erhältlich unter WWW: <<https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=LrT&Gesetzesnummer=20000217>>.
- 60) Österreich. Niederösterreich. NÖ Forstausführungsgesetz 2017 (LGBl. 6851-0). In *Landesrecht Niederösterreich*. 2017, s. 10. Erhältlich unter WWW: <<https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=LrNO&Gesetzesnummer=20000587>>.
- 61) Österreich. Bundesgesetz vom 24. Juli 2020, Waldfondsgesetz (BGBl. I Nr. 91/2020). In *Federal Law Gazette*. 2020, Erhältlich unter WWW: <<https://www.ris.bka.gv.at/eli/bgbl/I/2020/91>>.
- 62) Polska. Sejmu. Ustawa z dnia 28. września 1991 r. o lesach. In *Dziennik ustaw Rzeczypospolitej Polskiej*. 1991, pozycja 444, Dostępne również z WWW: <<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU19911010444>>.
- 63) Slovensko. Národná rada Slovenskej republiky. Zákon č. 326 z 23. júna 2005 o lesoch. In *Zbierka zákonov SR*. 2005, Dostupné tiež z WWW: <<https://www.aspi.sk/>>. ISSN 2336

517X.

- 64) Slovensko. Národná rada Slovenskej republiky. Zákon č. 182 z 27. mája 2014 ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 326/2005 Z.z. o lesoch v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú zákony. In *Zbierka zákonov SR*. 2014, Dostupné tiež z WWW: <<https://www.aspi.sk/>>. ISSN 2336-517X.

Webové stránky inštitúcií

- 65) Bundesministerium für Ernährung und Landwirtschaft: Dürre: finanzielle Hilfen für Waldbesitzer. [online]. Deutschland: Bundesministerium für Ernährung und Landwirtschaft, 2021 [20.11.2021]. Erhältlich unter WWW: <<https://www.bmel.de/DE/themen/wald/wald-in-deutschland/duerrehilfen-waldbesitzer.html>>.
- 66) Lesní družstvo obcí Přibyslav: Společenské poměry a podmínky pro založení družstva. [online]. Přibyslav: Lesní družstvo obcí Přibyslav, 2012 [31.10.2021]. Dostupné z WWW: <http://www.ldopribyslav.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=46&Itemid=54&limitstart=1>.
- 67) SVOL: Petice SVOL vyzývá vládu a Parlament ČR k řešení situace vlastníků malolesů. [online]. Pelhřimov: Sdružení vlastníků obecných lesů, 2021 [20.11.2021]. Dostupné z WWW: <<https://www.svol.cz/aktuality/petice-svol-vyzyva-vladu-a-parlament-cr-k-reseni-situace-vlastniku-malolesu/>>.

Instituce

- 68) **Zemědělská a potravinářská knihovna**, Ústav zemědělské ekonomiky a informací, Slezská 7, Praha 2, <<http://WWW.nzpk.cz>>.
- 69) **Fachagentur Nachwachsende Rohstoffe e. V.**, OT Gülzow, Hofplatz 1, 18276 Gülzow-Prüzen, <<https://privatwald.fnr.de/hintergrund>>.
- 70) **Bundesministerium** Landwirtschaft, Regionen and Tourismus, <<https://www.bmlrt.gv.at/>>.

Webové stránky

- 71) **Bundesamt für Justiz**, <https://www.bundesjustizamt.de/DE/Home/homepage_node.html>.
- 72) **Ministerstvo vnitra ČR**, <<https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>>.
- 73) **Rechtsinformationssystem des Bundes (RIS)**, <<https://www.ris.bka.gv.at/default.aspx>>.
- 74) **Slov-lex**, <<https://www.slov-lex.sk/domov>>.
- 75) **Strona główna Sejmu Rzeczpospolitej Polskiej**, <<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/home.xsp>>.
- 76) **Ústav pro hospodářskou úpravu lesa Brandýs nad Labem**, <<http://www.uhul.cz/ke-stazeni/legislativa>>.
- 77) **Vlastnictví lesů.cz**, <<http://vlastnictvilesu.cz>>.

Osobní sdělení a konzultace

- 78) **Luboš Kašík**, Magistrát města Mladá Boleslav, Odbor životního prostředí (státní správa lesů)
- 79) **Ing. Jaroslav Hradecký**, Karel Bendl – OLH s. r. o.
- 80) **Mgr. Miloslav Machoň, Ph.D.**, Katedra mezinárodních studií a diplomacie, Vysoká škola ekonomická v Praze
- 81) **doc. Mgr. Ing. Rastislav Šulek, Ph.D.**, Katedra ekonomiky a riadenia lesného hospodárstva, Lesnícka fakulta, Technická univerzita vo Zvolene

9 Přílohy

9.1 Příloha č. 1 – Platné právní předpisy v lesnictví – Česká republika

<u>Zákon č. 289/1995 Sb.</u>	o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon)
<u>Vyhláška č. 456/2021 Sb.</u>	o podrobnostech přenosu reprodukčního materiálu lesních dřevin, o evidenci o původu reprodukčního materiálu a podrobnostech o obnově lesních porostů a o zalesňování pozemků prohlášených za pozemky určené k plnění funkcí lesa
<u>NV č. 297/2020 Sb.</u>	kterým se mění nařízení vlády č. 30/2014 Sb., o stanovení závazných pravidel poskytování finančních příspěvků na hospodaření v lesích a na vybrané myslivecké činnosti ve znění pozdějších předpisů
<u>Zákon č. 314/2019 Sb.</u>	Zákon, kterým se mění zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony
<u>Vyhláška č. 298/2018 Sb.</u>	o zpracování oblastních plánů rozvoje lesů a o vymezení hospodářských souborů
<u>Vyhláška č. 239/2017 Sb.</u>	o technických požadavcích pro stavby pro plnění funkcí lesa (Zrušeno k 1.7.2023, nahrazuje zákon č. 283/2021 Sb.)
<u>NV č. 30/2014 Sb.</u>	o stanovení závazných pravidel poskytování finančních příspěvků na hospodaření v lesích a na vybrané myslivecké činnosti
<u>Vyhláška č. 285/2013 Sb.</u>	o rozsahu a způsobu předávání informací do centrální evidence hospodářskými subjekty a orgány státní správy v oblasti uvádění dřeva a dřevařských výrobků na trh
<u>Zákon č. 226/2013 Sb.</u>	o uvádění dřeva a dřevařských výrobků na trh
<u>Vyhláška č. 423/2011 Sb.</u>	o způsobu výpočtu nákladů na činnost odborného lesního hospodáře v případech, kdy jeho činnost hradí stát
<u>Vyhláška č. 335/2006 Sb.</u>	kterou se stanoví podmínky a způsob poskytování finanční náhrady za újmu vzniklou omezením lesního hospodaření, vzor a náležitosti uplatnění nároku
<u>Vyhláška č. 29/2004 Sb.</u>	kterou se provádí zákon 149/2003 Sb., o obchodu s reprodukčním materiálem lesních dřevin
<u>Zákon č. 149/2003 Sb.</u>	o uvádění do oběhu reprodukčního materiálu lesních dřevin lesnický významných druhů a umělých kříženců, určeného k obnově lesa a zalesňování, a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o obchodu s reprodukčním materiálem lesních dřevin)
<u>Vyhláška č. 55/1999 Sb.</u>	o způsobu výpočtu výše újmy nebo škody způsobené na lesích
<u>Vyhláška č. 101/1996 Sb.</u>	kterou se stanoví podrobnosti o opatřeních k ochraně lesa a vzor služebního odznaku a vzor průkazu lesní strážce
<u>Vyhláška č. 100/1996 Sb.</u>	kterou se stanoví náležitosti žádosti o udělení licence v lesním hospodářství a podrobnosti o udělování licencí v lesním hospodářství
<u>Vyhláška č. 84/1996 Sb.</u>	o lesním hospodářském plánování
<u>Vyhláška č. 80/1996 Sb.</u>	o pravidlech poskytování podpory na výsadbu minimálního podílu melioračních a zpevňujících dřevin a o poskytování náhrad zvýšených nákladů

<u>Vyhláška č. 79/1996 Sb.</u>	o služebních stejnokrojích zaměstnanců orgánů státní správy lesů a o jejich označení.
<u>Vyhláška č. 78/1996 Sb.</u>	o stanovení pásem ohrožení lesů pod vlivem imisí
<u>Vyhláška č. 77/1996 Sb.</u>	o náležitostech žádosti o odnětí nebo omezení a podrobnostech o ochraně lesů určených k plnění funkcí lesa
<u>Vyhláška č. 395/1992 Sb.</u>	kterou se provádějí některá ustanovení zákona České národní rady č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny
<u>Zákon č. 114/1992 Sb.</u>	o ochraně přírody a krajiny

(Zdroj: 1) <http://www.uhul.cz/ke-stazeni/legislativa> [76]; 2) <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/> [72])

9.2 Příloha č. 2 – Platné právní předpisy v lesnictví – Slovenská republika

<u>Zákon č. 326/2005 Z.z.</u>	Zákon o lesoch
<u>Zákon č. 97/2013 Z.z.</u>	Zákon o pozemkových společenstvech
<u>Zákon č. 259/1993 Z.z.</u>	o Slovenské lesnícké komoře

(Zdroj: <https://www.slov-lex.sk/domov>) [74]

9.3 Příloha č. 3 – Platné právní předpisy v lesnictví – Polská republika

<u>Dz. U. 1991 Nr 101 poz. 444</u>	O lasach
------------------------------------	-----------------

(Zdroj: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/home.xsp>) [75]

9.4 Příloha č. 4 – Platné právní předpisy v lesnictví – Rakousko

<u>BGBI. 440/1975</u>	Spolkový zákon o úpravě lesnictví, lesní zákon
<u>BGBI. 419/1996</u>	Spolkový zákon o lesním reprodukčním materiálu
<u>RGBl. 117/1884</u>	Zákon o opatřeních k neškodnému svádění horských vod

(Zdroj: <https://www.ris.bka.gv.at/default.aspx>) [73]

9.5 Příloha č. 5 – Platné právní předpisy v lesnictví – SRN

<u>BWG</u>	Zákon o zachování lesa a podpoře lesního hospodářství, tj. spolkový lesní zákon ze dne 2.5.1975
<u>BGBI. 419/1996</u>	Spolkový zákon o zákonných obchodních třídách surového dříví ze dne 25.2. 1969
<u>BGBI. 440/1975</u>	Spolkový sadební zákon o lesním semenném a sadebním materiálu ze dne 25. 9. 1957

(Zdroj: https://www.bundesjustizamt.de/DE/Home/homepage_node.html) [71]

9.6 Příloha č. 6 – Platné právní předpisy v lesnictví – Svobodný stát Bavorsko

WGB	Zemský lesní zákon pro Svobodný stát Bavorsko ze dne 25. 8. 1982
BayNatSchG	Zemský zákon pro Svobodný stát Bavorsko o ochraně přírody, péči o krajinu a odpočinku ve volné přírodě ze dne 27.7. 1973
FoRG	Zákon o lesních služebnostech ze dne 3. 4. 1958

(Zdroj: https://www.bundesjustizamt.de/DE/Home/homepage_node.html) [71]

9.7 Příloha č. 7 – Platné právní předpisy v lesnictví – Svobodný stát Sasko

WGS	Zemský lesní zákon pro Svobodný stát Sasko ze dne 10. 4. 1992
------------	--

(Zdroj: https://www.bundesjustizamt.de/DE/Home/homepage_node.html) [71]

9.8 Příloha č. 8 – Dotazník

DOTAZNÍK

I.ČÁST

1) A: Jak dlouho jste vlastníkem lesního pozemku? a) <5 let b) 6 až 10 let c) 10 až 20let
d) 20 a více

B: Jste vlastníkem lesního pozemku: a) do 5 ha, b) do 20 ha, c) do 50 ha, d) nad 50 ha

2) Druh vlastnictví: a) fyzická osoba, b) obec, c) jiná právnická osoba

3) Bydlíte v místě svého lesního majetku: a) do 5 km, b) do 20 km, c) nad 20 km

4) Práce v lese zajišťují: a) vlastními silami, b) odbornou firmou, c) místními živnostníky

5) Jaké vybavení pro práci v lese vlastníte:

.....
.....

6) Kdo Vám vykonává funkci odborného lesního hospodáře (OLH)

a) Zajišťuji si sám

d) LESY ČR

b) OLH jsem si vybral sám (a
platím)

e) Nevím

c) OLH určený státní správou lesů

7) Co Vám v současné době odborný lesní hospodář zajišťuje:

komplexní hospodaření na lesním majetku – nebo (označte činnosti, které OLH zajišťuje):

- a) vyznačování mytních úmyslných těžeb
- b) vyznačování výchovných těžeb
- c) projekty pěstební činnosti
- d) vedení lesní hospodářské evidence
- e) náhrady škod (zvěří apod.)
- f) zajišťování sazenic
- d) smluvní zajištění prací v lese
- e) chemizaci
- f) ochranu lesa proti škůdcům
- g) prodej dříví
- h) poradenskou činnost
- ch) dotace
- i) jiné (uveďte jaké činnosti):

.....
.....

8) Pokud jste vlastníkem do 50 ha využíváte pro hospodaření ve svém lese údaje lesních hospodářských osnov?

- a) ano
- b) částečně
- c) ne z důvodu: c1) nemám k dispozici
- c2) nerozumím jim
- c3) považuji je za zbytečné, dělám si to podle svého názoru
- c4) jiný důvod.....

.....

9) Myslíte si, že by měla být povinnost státu odkoupit les od fyzické osoby, pokud se o les nemůže starat, za tržní cenu:

- a) ano
- b) ne

10) Vzdělávání vlastníků považují za: a) nutné b) užitečné c) nepotřebné

Pokud považují za nutné, mělo by vzdělávání zajišťovat (možno označit i více subjektů)

- c1) státní správa lesů c2) OLH c3) lesnické školy c4) výzkumný ústav
 c5) lesní ochranná služba c6) specialisté Ústavu pro hospodářskou úpravu lesů
 c7) komerční poradci
 c8) jiné subjekty:.....

11) Jaká forma odborné pomoci Vám vyhovuje (možné označit i více způsobů):

- a) osobní konzultace
 - b) školení, besedy, semináře
 - c) praktické ukázky
 - d) poradenský web
 - e) vydávání metodických listů, příruček
 - f) vydávání tématických odborných publikací
 - g) vydávání časopisu pro drobné vlastníky
 - h) jiné – uveďte jaké:
-

12) Kdy by měly být odborné akce pro Vás pořádány a jak dlouho by měly trvat:

- I. a) jaro, b) léto, c) podzim, d) zima, e) nezáleží na ročním období
- II. a) ve všední den, b) ve dnech pracovního volna, c) ve dnech pracovního klidu
- III. a) dopoledne, b) odpoledne, c) navečer, d) celý den, e) dva dny, f) několikadenní blok

13) Považujete za potřebné připravit odborné akce na téma (možnost označení i více témat):

- a) těžba dřeva (umísťování mýtních těžeb, sortimentace – druhotování, zpeněžení dřeva)
- b) obnova lesa (postupy přirozené obnovy lesa, způsoby zalesňování, manipulace, druhy a kvalita sadebního materiálu, uznávání porostů ke sběru osiva, zákon 149/2003 Sb.)
- c) výchova lesních porostů (prořezávky, probírky)
- d) právní předpisy v lesním hospodářství (lesní zákon a prováděcí předpisy, povinnosti)

vlastníka lesa)

e) náhrady škod v lese (škody zvěří, ostatní škody na lese, z omezení hospodaření)

f) ochrana lesa před kalamitními škůdci, zvěří a používání chemických přípravků v lesním hospodářství

g) zalesňování zemědělských pozemků (právní předpisy, zalesňovací projekt, dřeviny)

h) dotace

i) plantáže vánočních stromků, pěstování energetických dřevin

j) jiné – uveďte jaká témata by vás zajímala:

.....
.....

II.ČÁST

14) Setkal jste se někdy se snahou vlastníků o sdružování?

a) Ano

b) Ne

15) Myslíte, že toto sdružování by mělo pro vlastníky lesů nějaké výhody či nevýhody.

Výhody sdružení:

a) pomoc (mechanizační prostředky)

b) zlepšení úrovně hospodaření

c) prosazování zájmů

d) lepší zpeněžení dřeva

e) lepší ochrana lesa

f) společní pracovníci

g) jiné.....

.....

Nevýhody sdružení:

.....

.....

16) Sdružování vlastníků lesů považují za:

a) nezbytné

b) vhodné

c) přežitek

17) Jaká forma sdružování by Vám vyhovovala:

- a) Komanditní společnost
- b) Veřejná obchodní společnost
- c) Společnost s ručením omezením
- d) Akciová společnost
- e) Družstvo
- f) Spolek
- g) Svazek obcí dle zákona o obcích
- h) nevím
- Jiné.....

18) Co by sdružení vlastníků lesa mělo zajišťovat:

.....

.....

.....

19) Co považujete za největší problémy vlastníků lesa Vaší velikosti:

.....

.....

.....

.....

.....

III. ČÁST

20) Participaci sdružení vlastníků lesa na politickém rozhodování na obecní, krajské, celostátní či na úrovni EU úrovni považují za:

- a) nezbytnou b) vhodnou c) přežitek

21) Na jakou úroveň by se měli sdružení vlastníků lesa při účast na politickém rozhodování nejvíce soustředit?

- a) obecní b) krajskou c) celostátní d) EU

Zdůvodněte svou odpověď

.....
.....
.....
.....
.....

22) Jaké problémy vlastníků lesa Vaší velikosti považujete za natolik významné, aby je hájily sdružení vlastníků v politickém vyjednávání:

.....
.....
.....
.....
.....

23) Jestliže jste členem sdružení vlastníků, hájí sdružení Vaše zájmy dostatečně?

- a) Ano b) Ne c) Nevím

Pokud možno, rozepište prosím Vaši odpověď.

.....
.....
.....
.....

24) Existuje uvnitř vlastníků lesů konflikt?

- a) Ano b) Ne c) Nevím

Pokud podle Vás konflikt či konflikty existují, specifikujte dva nejvýznamnější

.....
.....
.....
.....
.....

IV. ČÁST

25) Jste spokojen se současnou legislativou, která se přímo nebo nepřímo týká drobných vlastníků?

- a) Jsem zcela spokojen/a.
- b) Jsem spíše spokojen/a.
- c) Jsem spíše nespokojen/a.
- d) Jsem zcela nespokojen/a.
- e) Nevím, neumím posoudit.

26) Pokud nejste spokojen se současnou legislativou, jaké dle Vašeho názoru jsou potřebné změny v legislativě (otevřená otázka)

.....
.....

27) Je dle Vašeho názoru dostačující podpora ze strany státu? (finanční, podpůrná, vzdělávací)

- a) Jsem zcela spokojen/a.
- b) Jsem spíše spokojen/a.
- c) Jsem spíše nespokojen/a.
- d) Jsem zcela nespokojen/a.
- e) Nevím, neumím posoudit.

28) Pokud NE. Co by dle Vašeho názoru bylo potřebné změnit?

.....
.....

Děkuji Vám za vyplnění dotazníku

9.9 Příloha č. 9 – Vzor žádosti o poskytnutí finančního příspěvku

VZOR ŽÁDOSTI O POSKYTNUTÍ FINANČNÍHO PŘÍSPĚVKU NA PODPORU SDRUŽOVÁNÍ VLASTNÍKŮ LESŮ A PODPORU HOSPODAŘENÍ VE SDRUŽENÝCH LESÍCH VLASTNÍKŮ MALÝCH VÝMĚR

ŽÁDOST O POSKYTNUTÍ FINANČNÍHO PŘÍSPĚVKU NA PODPORU SDRUŽOVÁNÍ VLASTNÍKŮ LESŮ A PODPORU HOSPODAŘENÍ VE SDRUŽENÝCH LESÍCH VLASTNÍKŮ MALÝCH VÝMĚR			
1. název a adresa podacího místa (nevyplňuje žadatel)		2. otisk podacího razítka (nevyplňuje žadatel)	
FYZICKÁ OSOBA – identifikace osoby, adresa místa pobytu a kontaktní údaje			
3. datum narození	4. rodné číslo (bylo-li přiděleno)	5. IČO (bylo-li přiděleno)	
6. typ průkazu totožnosti		7. číslo průkazu totožnosti	
8. titul	9. osobní jméno (popř. jména)	10. příjmení	11. titul
12. obec (nebo městská část)	13. ulice (nebo část obce)	14. číslo popisné / orientační	
15. PSČ	16. telefon	17. e-mail	
PRÁVNICKÁ OSOBA – identifikace osoby, údaje o jejím zástupci, adresa sídla a kontaktní údaje			
18. název právnické osoby			19. IČO
20. titul	21. osobní jméno (popř. jména) zástupce	22. příjmení zástupce	23. titul
24. uvedený zástupce jedná za právnickou osobu (správnou možnost označte křížkem): ☐ jako člen jejího statutárního orgánu ☐ na základě udělené plné moci (žadatel přiloží její kopii)			
25. obec (nebo městská část)	26. ulice (nebo část obce)	27. číslo popisné / orientační	
28. PSČ	29. telefon	30. e-mail	
ADRESA PRO DORUČOVÁNÍ A KONTAKTNÍ OSOBA (pokud se liší od výše uvedených údajů)			
31. název právnické osoby nebo její organizační složky			
32. titul	33. osobní jméno (popř. jména)	34. příjmení	35. titul
36. obec (nebo městská část)	37. ulice (nebo část obce)	38. číslo popisné / orientační	
39. PSČ	40. telefon	41. e-mail	

(Zdroj: NV č. 297/2020 Sb.) [55]

PŘÁVNICKÁ OSOBA - informace podle § 14 odst. 3 písm. e) zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů		
42. identifikace osob s podílem v osobě žadatele (pokud je žadatel obchodní korporací)		
43. identifikace osob (jen obchodních korporací), v nichž má žadatel přímý podíl, a výše tohoto podílu		
BANKOVNÍ SPOJENÍ ŽADATELE (příspěvková organizace uvede bankovní spojení zřizovatele)		
<i>Osoby uvedené v § 3 písm. h) rozpočtových pravidel (zejm. obce a příspěvkové organizace obcí a krajů) uvádí číslo účtu zřízeného u České národní banky.</i>		
44. název peněžního ústavu		
45. číslo účtu a směrový kód peněžního ústavu		46. specifický symbol
POŽADOVANÁ VÝŠE FINANČNÍHO PŘÍSPĚVKU (zaokrouhuje se vždy na celé koruny dolů)		
identifikace	předmět finančního příspěvku (zkrácený název)	47. požadovaná výše fin. příspěvku
C.a	sdužený lesní majetek od 150 ha do 500 ha	Kč
C.b	sdužený lesní majetek nad 500 ha do 1 000 ha	Kč
C.c	sdužený lesní majetek nad 1 000 ha	Kč
Σ	celkem	Kč
ČESTNÉ PROHLÁŠENÍ ŽADATELE		
Prohlašuji, že jsem vlastníkem lesa nebo osobou, která má podle zákona č. 289/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů, práva a povinnosti vlastníka lesa, nebo osobou podle § 2 odst. 5 nařízení vlády č. 30/2014 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Prohlašuji, že jsem se podrobně seznámil se závaznými pravidly poskytování finančních příspěvků na hospodaření v lesích stanovenými nařízením vlády č. 30/2014 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Prohlašuji, že akceptuji zveřejnění těchto údajů z rozhodnutí o poskytnutí finančního příspěvku: jméno a příjmení, obchodní firma nebo název, rodné číslo, adresa místa pobytu nebo adresa sídla, identifikační číslo osoby, druh a výše finančního příspěvku. Prohlašuji, že nemám neuhrazené závazky po lhůtě splatnosti vůči státnímu rozpočtu či zdravotním pojišťovnám. Prohlašuji, že stejný předmět podpory, na který žádám o finanční příspěvek, nebyl podpořen z jiných národních nebo evropských veřejných zdrojů. Prohlašuji, že veškeré údaje uvedené v této žádosti a v jejích přílohách jsou pravdivé a úplné a splňují podmínky stanovené nařízením vlády č. 30/2014 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Prohlašuji, že jsem si vědom právních následků uvedení nepravdivých nebo neúplných údajů do žádosti nebo do jejích příloh.		
48. v(e)	49. dne	51. otisk razítka žadatele
50. podpis žadatele nebo jeho zástupce		

(Zdroj: NV č. 297/2020 Sb.) [55]

Příloha č. 1 žádosti o poskytnutí finančního příspěvku na podporu sdružování vlastníků lesů a podporu hospodaření ve sdružených lesích vlastníků malých výměr										
číslo řádku	vlastník (spoluvlastník) lesa		katastrální území	výměra sdruženého lesa (v hektarech zaokrouhlených nahoru)	identifikace finančního příspěvku	sazba (Kč/ha)	požadovaný finanční příspěvek	poznámky podacího místa		
	osobní jméno a příjmení (FO) nebo název (PO)	datum narození nebo IČO							CELKEM	CELKEM
1	2	3	4	5	6	7	8	9		
<i>Podle potřeby se vloží další řádky.</i>										
					CELKEM	ha	CELKEM	Kč		
POTVRZENÍ ODBORNÉHO LESNÍHO HOSPODÁŘE (OLH):										
Potvrzují, že vykonávám činnost odborného lesního hospodáře pro sdružený lesní majetek složený z lesů výše uvedených vlastníků.										
10. osobní jméno (jména) a příjmení OLH			11. telefon OLH		12. e-mail OLH		13. razítko a podpis OLH			datum

(Zdroj: NV č. 297/2020 Sb.) [55]

Čestné prohlášení žadatele o podporu v režimu *de minimis*

osobní jméno a příjmení / název	
adresa místa pobytu / sídla	
IČO (bylo-li přiděleno) / datum narození	

1. Žadatel prohlašuje, že jako účetní období používá (nehodící se škrtněte):

- **kalendářní rok**
- **hospodářský rok** (začátek: _____ konec: _____)

V případě, že během předchozích dvou účetních období došlo k přechodu z kalendářního roku na rok **hospodářský** anebo **opačně**, uveďte tuto skutečnost vypsáním účetních období, která byla použita (např. 1. 4. 2015 - 31. 3. 2016; 1. 4. 2016 - 31. 12. 2016):

.....

2. Podniky propojené s žadatelem o podporu

Žadatel o podporu se považuje za propojený s jinými podniky, pokud i tyto subjekty mezi sebou mají některý z následujících vztahů:

- a) jeden subjekt vlastní více než 50 % hlasovacích práv, která náležejí akcionářům nebo společníkům, v jiném subjektu;
- b) jeden subjekt má právo jmenovat nebo odvolat více než 50 % členů správního, řídicího nebo dozorčího orgánu jiného subjektu;
- c) jeden subjekt má právo uplatňovat více než 50% vliv v jiném subjektu podle smlouvy uzavřené s daným subjektem nebo dle ustanovení v zakladatelské smlouvě nebo ve stanovách tohoto subjektu;
- d) jeden subjekt, který je akcionářem nebo společníkem jiného subjektu, ovládá sám, v souladu s dohodou uzavřenou s jinými akcionáři nebo společníky daného subjektu, více než 50 % hlasovacích práv, náležejících akcionářům nebo společníkům, v daném subjektu.

Subjekty, které mají s žadatelem o podporu jakýkoli vztah uvedený pod písm. a) až d) prostřednictvím jednoho nebo více dalších subjektů, se také považují za podnik propojený s žadatelem o podporu.

Žadatel prohlašuje, že (nehodící se škrtněte):

- **není** ve výše uvedeném smyslu propojen s jiným podnikem
- **je** ve výše uvedeném smyslu propojen s následujícími podniky:

jméno a příjmení / název	adresa místa pobytu / sídla	IČO / datum narození

3. Žadatel prohlašuje, že podnik (žadatel) v současném a 2 předcházejících účetních obdobích (nehodící se škrtněte):

- **nevznikl** spojením podniků či nabytím podniku
- **vznikl spojením** (fúzí splynutím) níže uvedených podniků:
- **nabytím** (fúzí sloučením) **převzal jmění** níže uvedených podniků:

název podniku	adresa sídla	IČO

4. Žadatel prohlašuje, že podnik (žadatel) v současném a 2 předcházejících účetních obdobích

- **nevznikl** rozdělením (rozštěpením nebo odštěpením) podniku
- **vznikl rozdělením** níže uvedeného podniku:

název podniku	adresa sídla	IČO

a převzal jeho činnosti, na něž byla dříve poskytnutá podpora *de minimis* použita. Podniku (žadateli) byly přiděleny následující (dříve poskytnuté) podpory:

datum poskytnutí	poskytovatel	částka v Kč

5. Žadatel níže svým podpisem

- potvrzuje, že výše uvedené údaje jsou přesné a pravdivé a jsou poskytovány dobrovolně;
- se zavazuje k tomu, že v případě změny předmětných údajů v průběhu administrativního procesu poskytnutí podpory *de minimis* bude neprodleně informovat poskytovatele dané podpory o změnách, které u něj nastaly.

Datum a místo podpisu:

Osobní jméno (jména) a příjmení žadatele nebo zástupce žadatele:

Podpis žadatele (FO) nebo zástupce žadatele (PO):

Otisk razítka:

(Zdroj: NV č. 297/2020 Sb.) [55]